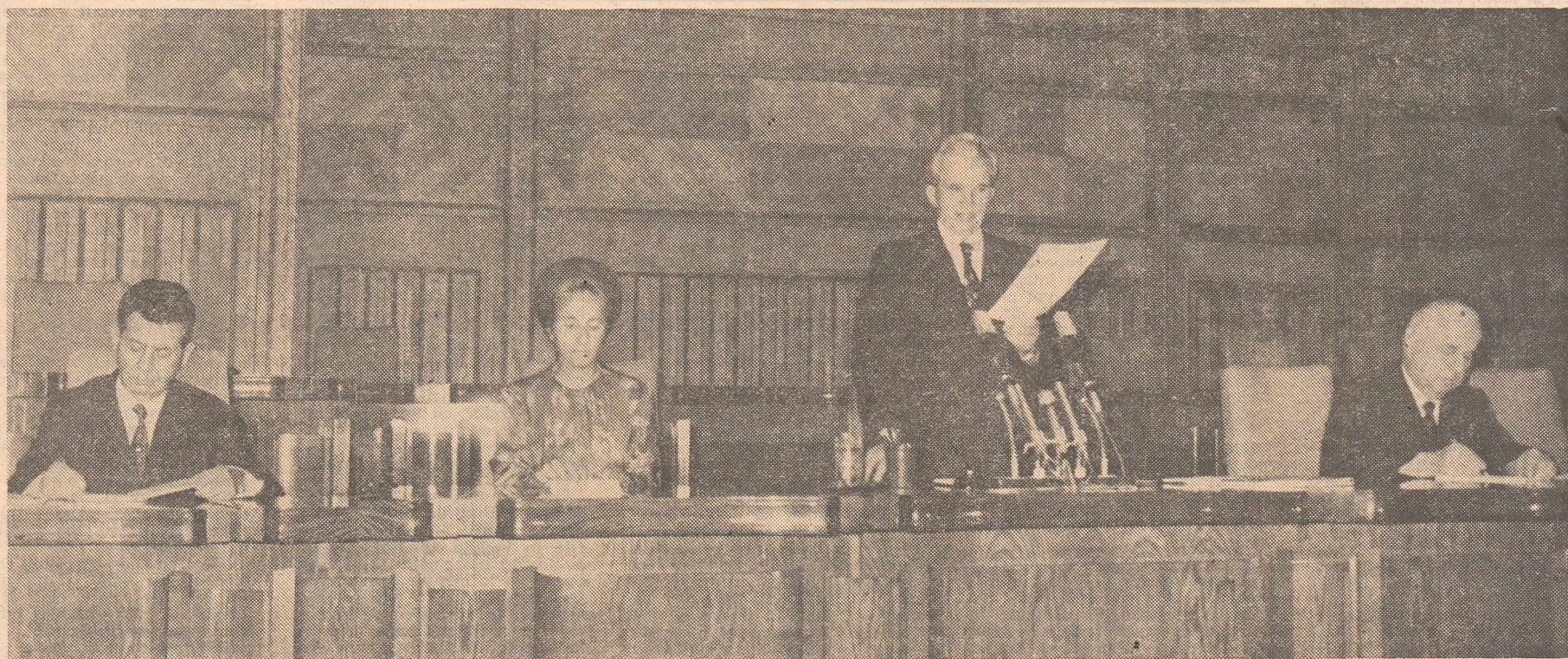

*În prezența tovarășului Nicolae Ceaușescu***Constătuire de lucru cu activul și cadrele de bază din domeniile
activității organizatorice, ideologice și politico-educative**

Din inițiativa tovarășului Nicolae Ceaușescu, secretar general al Partidului Comunist Român, președintele Republicii Socialiste România, în zilele de 22-23 iunie a avut loc Constătuirea de lucru cu activul și cadrele de bază din domeniile activității organizatorice, ideologice și politico-educative.

În prima zi, constătuirea s-a desfășurat în cadrul a două grupe de lucru pe domenii de activitate — organizatoric și, respectiv, ideologic și politico-educativ.

Sub președinția tovarășului Nicolae Ceaușescu, joi, lucrările constăturii au avut loc în ședință comună.

La sosirea în sală, tovarășul Nicolae Ceaușescu și tovarăsa Elena Ceaușescu au fost întâmpinați cu deosebită căldură de participanți, cu însuflețite aplauze, cu urale și ovații. Cei prezenți au aclamat îndelung pentru partid și secretarul său general.

Dînd cea mai înaltă apreciere și însușindu-și pe deplin tezele și orientările de mare valoare teoretică și practică cuprinse în Expunerea tovarășului Nicolae Ceaușescu din 29 aprilie, participanții au dezbătut căile și direcțiile de acțiune pentru intensificarea, perfecționarea și creșterea eficienței muncii organizatorice și politico-ideologice în vederea mobilizării energiilor creatoare ale întregului popor pentru îndeplinirea exemplară a obiectivelor stabilite de Congresul al XIII-lea și Conferința Națională ale P.C.R., a Programului de edificare a societății socialiste multilateral dezvoltate și înaintare a României spre comunism.

Primit cu cele mai alese sentimente de dragoste și prețuire, în încheierea Constăturii, tovarășul Nicolae Ceaușescu a prezentat ampla expunere „CU PRIVIRE LA PERFECȚIONAREA ACTIVITĂȚII ORGANIZATORICE, IDEOLOGICE ȘI POLITICO-EDUCATIVE, ÎN

VEDEREA CREȘTERII ROLULUI CONDUCĂTOR AL PARTIDULUI ÎN ÎNTREAGA VIAȚĂ ECONOMICO-SOCIALĂ”. Constituind, prin profunzimea și complexitatea problemelor abordate, un document programatic de cea mai mare însemnătate pentru întregul nostru partid și popor, Expunerea secretarului general al partidului a fost urmărită cu deosebit interes și deplină aprobare, fiind subliniată în repetate rânduri cu îndelungi aplauze, cu urale și ovații. S-a dat astfel expresie angajamentului ferm de a răspunde prin fapte mobilizatoarelor îndemnuri ale secretarului general al partidului, de a acționa cu cea mai mare răspundere comunistă pentru ridicarea la un nivel superior a întregii activități politico-organizatorice, ideologice și de propagandă, pentru îndeplinirea neabătută a obiectivelor de dezvoltare economico-socială a patriei noastre socialiste.

Revoluție și progres

Cel ce studiază — chiar fără a fi specialist în vreuna din disciplinele istoriologice — istoria poporului român, poate constata că teza marxistă privind rolul istoric al maselor populare, al popoarelor, al luptei pentru eliberare socială și națională nu funcționează doar ca o premisă sau opțiune teoretico-metodologică, ci se instalează ca o concluzie validată de o multimilenară existență, într-un proces de continuitate exemplară. Tocmai de aceea, înnoirea revoluționară a timpurilor noastre, conjugată cu intensificarea și largirea considerabilă a ariei și modalităților cercetării istorice, nu putea să nu schimbe și ele false imagini, transformate în trecut în clișee, privind psihologia socio-istorică a poporului român. „In-

telepciune resemnată”, „inertie față de schimbarea vremurilor”, „retragere din istorie”, „pasivism sau cvietism...”. Iată doar câteva din acele mituri înțreținute pe pământul românesc și în afara lui, de cei ce doreau poporul român supus și resemnat, umil „cap plecat” în fața jugurilor dinăuntru și din afară; așa cum și în zilele noastre, de pildă, a fost lansat pe unele meridiane mitul depolitizării maselor, creat cu premeditare de cei care ar dori să le vadă pe acestea cît mai departe de pirghiile puterii, sperînd astfel, „să pună revoluția la frigider”.

(Continuare în pag. 2)

Prof. univ. dr.
OVIDIU TRASNEA ■

La Brăila, în curtea șantierului naval, lângă Dunăre, într-o aglomerare de fiare, stau de vreo cîțiva ani niste elice navale. Am fost incitat de istoria lor și am mers să le văd. Cele din primele două perechi — SANAB 1 și SANAB 2 —, vă dați seama că e vorba de inițialele șantierului, nu de numele omului care le-a gîndit, le-a proiectat tehnologia, nici de numele meșterilor care le-au confecționat mai altfel decît cele de pînă acum, deci primele patru elice au cîte patru pale și cîntărește fiecare în jur de o tonă. Sînt destinate toate unor nave de aprovizionare a platformei de foraj marin. A treia pereche de elice — SANAB 3 —, mai mici, sînt destinate unor hidrobuze de pe Dunăre.

— Miine, zice inginerul Petre Buleci, vine beneficiarul — Navrom Brăila — să le ia. Care e istoria lor? În loc de un răspuns prompt,

Petre Buleci, cel care a scornit, și de această dată, noua tehnologie de fabricare a elicelor, nu prin turnare din aliaje neferoase, scumpe, sau din oțel ca pînă acum, ci confecționate din tablă

**În fiecare loc
poate fi o elice**

navală, prin sudură, pală cu pală — deci în loc de un răspuns direct, Buleci mă poartă pe o cale mai ocolită a gîndului, pe care o accept ca un fel de demonstrație a unei anume stări de lucruri. Alături se află

o elice turnată și Buleci zice: „Iată cum arată o elice turnată, față de una prelucrată prin sudură!” Imi atrage atenția adaosul foarte mare de prelucrare, o cantitate de metal aproape dublă. „Elicea de care ați scris dv. nu demult, turnată la Galați, avea un adaos la prelucrare de 21 tone. Tot ce e în plus, zice, e pierdere; risipă de cunial (aliaj foarte scump, deficitar), de energie, de timp”. Înțeleg repede că e vorba deci de o „afacere” foarte rentabilă. O fi și bună, adică trainică, o astfel de elice confecționată prin sudură?, îl incit.

„Vreau să vă mai spun ceva, zice Petre Buleci; dv. ați venit la Brăila și ați scris în 1976 despre un eveniment deosebit: montarea pentru prima oară în țară a unei elice, fără pană, la o navă românească de 4 500 tdw,

(Continuare în pag. 4)

N. GRIGORE MĂRAȘANU ■

EXPUNEREA TOVARĂSULUI NICOLAE CEAUȘESCU

un puternic impuls energiilor
creatoare ale întregii națiuni

În vasta operă de transformare socialistă a României, arată tovarășul Nicolae Ceaușescu în Expunerea cu privire la unele probleme ale conducerii activității economice-sociale, ale muncii politico-educative precum și ale situației internaționale, este nevoie de eroism, de putere de sacrificiu, de dăruire și conștiință revoluționară. Întotdeauna, istoria a confirmat cu putere acest adevăr: lucrurile mari nu s-au putut obține și împlăni fără dăruire, sacrificiu și fără eroism, fie că s-au numit edificii, fie că s-au numit

independență și suveranitate, dreptate socială sau unitate națională. Cu atât mai mult, aceste trăsături umane sînt necesare acum, cînd desăvîrșim mărețele împliniri ale epocii de aur a României socialiste, cea care poartă numele președintelui, omului care cu clarviziune a dinamizat prezentul și viitorul țării. Spiritul revoluționar, patriotismul faptei se măsoară, se văd cu pregnanță acum, cînd pretutindeni împlănim astfel de lucruri mărețe pentru prezentul și viitorul țării. Iar oa-

Stil de muncă,

mod de gîndire, fel de a fi:

SPIRITUL REVOLUȚIONAR

menii, cei care sînt autorii și beneficiarii acestor mărețe prefaceri, topește în munca lor tot ce au ei mai de preț, dăruirea de sine reprezentînd investiția înaltătoare care a stat și va sta totdeauna la temelie viitorului patriei. Această impresionantă manifestare a spiritului revoluționar poate fi surprinsă cu pregnanță și forță de expresie pe marile șantiere ale zilelor noastre — locul mărețelor edificii de mine dar și adevărate școli de formare a omului nou.

E luni, una din primele ore ale dimineții. Dacia străbate cu un fișit ușor soseaua. „Azi e liber drumul, spune, mulți din cei plecați sîmbătă la mare s-au întors acasă”. Acasă înseamnă pentru cel de la volan un apartament în Balta Albă, de pe terasa căruia privește copacii și lacul, alături de soție și trei fiice, două, biochimiste, una, viitor medic. Ne îndreptăm spre Buzău. Îl privesc pe omul acesta bronzat, cu gesturi sigure, atente. Cu puțin noroc, sîmbăta viitoare, spre seară, va fi din nou, acasă; dacă n-o plouă prea tare, să se umfle apa Buzăului, dacă n-o avea vreo turnare specială, dacă nu s-o ivi vreo nouă infiltrație, dacă... Sînt gîndurile mele. Ale lui au ajuns demult la Buzău, pe șantier, pe șantierul lui.

Inginerul Zoltan Katona este de opt ani directorul Antreprizei de construcții industriale Buzău, unde a venit din Libia, după ce a ridicat acolo orașul sportiv Tripoli. Plecase din Tîrgoviște, după ce condusesse șantier mari în Pitești, Brazi și Săvinești. La Buzău, unde și-a început stagiatura, în 1955, s-a întors în 1979 ca inginer șef, pentru că în 1981 să preia conducerea antreprizei ca director.

Îmi reține atenția o frază. „Dacă vrei să faci cu adevărat șantier, trebuie să nu ai familia lîngă tine”. Intr-o formă sau alta, afirmația aceasta care mi s-a părut surprinzătoare a reapărut de cîteva ori pe parcursul discuției noastre, însoțită și de argumente. „În primii cinci-sprezece ani, i-am purtat pe al mei după mine. Fetele erau mici, schimbarea școlii nu era chiar așa o problemă. Cu anii, însă, lucrurile s-au complicat. Aveau nevoie de liniște, de continuitate în studii, așa că am hotărît că eu voi trăi acolo unde voi avea șantierul, iar familia va rămîne acasă. Cînd ești cadru de conducere, arareori părăsești șantierul la ore rezonabile; în nenumărate nopți ești obligat să rămîi acolo, în șantier, și ajungi acasă în zori, pentru cîteva ore de somn. Oricît de atent ai fi să nu se întîmple așa, sfîrșești prin a impune și celorlalți regimul tău de viață — orele de masă nu sînt niciodată respectate, cele de odihnă la fel, nimeni nu-și poate face vreun program pentru după-amiază, sau pentru sîmbătă ori duminică. Egoismul mă îndemna să-i țin lîngă mine, îmi aduceam ca argument și dorința lor de a fi,

Viața, ca o eternă „punere în operă”

toți, împreună. Șantierul nu oferă nimănui o viață ușoară. Șantierul este o școală aspră, o școală în care se învață pe viu spiritul revoluționar, o școală ale cărei cursuri nu le absolvi decît înțelegînd ce este sacrificiul, dăruirea, dragostea de muncă și de viață. „N-am avut niciodată timp să fiu un tată bun. Vei fi un bunic foarte bun, mă consolează nevastă-mea. Dar eu, cînd mă gîndesc că peste doi ani ies la pensie, simt că se rupe ceva în mine. Șantierul mi-a intrat în singe și nu știu dacă voi putea să învăț să trăiesc fără el”.

Ne apropiem de Buzău. La intrarea în oraș, în dreapta șoselei naționale, se întinde platforma industrială — Întreprinderea de sîrmă și produse din sîrmă, Întreprinderea de geamuri, I.U.T.-ul, „Metalurgica”, Centrul de calcul al orașului, grupurile școlare, toate sînt ridicate de antrepriza pe care o conduce. Copiii săi de suflet din Buzău. Acum doi ani, o nouă experiență a făcut să vibreze sufletul său de absolvent de construcții hidroenergetice — amenajarea complexă hidroenergetică a râului Buzău, din care antrepriza va construi, în prima etapă, trei hidrocentrale — Cîndești, Vernești și Buzău, prima cu baraj și lac de acumulare. Intrăm în curtea antreprizei. Știu că de acum încolo directorul nu va mai avea un minut pentru mine. Dacă l-aș întreba acum de prieteni, de momentele tensionate ale meseriei, de tristeți și de nevoia de flori și muzică probabil că nici nu m-ar auzi, sau dacă m-ar auzi mi-ar răspunde cel mult cu un zîmbet politicos. Dar eu n-am putut suferi niciodată zîmbetele politicoase, așa că mă pregătesc de plecare. Surprinzător, mă observă. Mă oprește din drum.

„Vi-l prezint pe cel mai inimos inginer al șantierului, Victor Vasilescu. Cînd a venit aici stagiator, i-am dat două secții la fabrică de geamuri la construcția căreia lucram pe vremea aceea. După trei săptămîni, ne

ducem să vedem ce face băiatul ăla acolo — hotărîsem, atunci, să nu-i dădăcim, să-i lăsăm pe tineri să se descurce singuri, să dea măsura valorii și dragostei lor de meserie. Și ce credeți? Pur și simplu gîndeam c-am nimerit în altă parte. Totul era gata! Totul! Se lucra la finisaje de detaliu. De atunci, am știut că pe Vasilescu se poate conta, iar anii au dovedit că într-adevăr, pe inimosul operat pe inimă se poate conta!”

Am crezut că e vorba de un joc de cuvinte pe care nu reușeam să-l înțeleg. Inimos, operat pe inimă... Nu era nici un joc de cuvinte. Cu doisprezece ani în urmă, inginerul Vasilescu a suferit o intervenție dificilă, riscantă, inima nu mai voia să-l ajute, iar el dorea să trăiască, el a fost dintotdeauna un încăpăținat, un luptător, cum era să cedeze în fața unei inimi rebele? A supus-o.

„Nu, nu mai are nimic, intervine directorul, acum e chiar sănătos, numai că e prea lute, prea inimos, toate le face prea repede, e mereu în criză de timp. A avut și un accident din cauza asta, putea să-și frîngă gîtul din grabă, a trebuit să stea în spital, la București, cîteva zile. Credeam că o să vină mai potolit, da' de unde, a luat-o de la capăt”. Aș vrea să-l rețin pe tînărul inginer al cărui par este de pe acum bogat în fire albe, aș vrea să-l aud vorbindu-mi despre șantier, marea pasiune a vieții sale. „Imposibil, se scuza, sînt extrem de presat de timp, aici nu prea avem timp de vorbă. Munca pe șantier înseamnă și dăruirea fiecărui minut. Iar eficiența tot o dovadă de patriotism este.” „Din cauza grabei a albit, îmi spune directorul. Trăiește totul cu o viteză neobișnuită, zilele, minutele, orele vieții lui ard, nu trec domol ca ale altora”.

Despre care alții o vorbi directorul Katona? Există, oare, și „alții” pe șantierul lui? La Cîndești, șeful de brigadă, inginerul Gheorghe Olaru, dă semne de nerăbdare. Lunea de dimineață sînt totdeauna multe

de făcut, azi mai au și C.O.M. la ora două, așa că este în criză de timp. Hei rup-ul de altădată s-a demodat, îmi spusese, uimindu-mă, inginerul Katona, a ieșit din lumea șantierei, a constructorilor, rămînînd doar o figură de stil pentru „romanticii” care n-au văzut un șantier decît în filme. Azi termenul de execuție sînt atît de scurte, încît din primul moment trebuie să-ți impui un ritm extrem de alert. Împreună cu inginerii Vasile Voinea și Ioan Băceanu, adjunții săi, parcurge încă o dată, în fața hărților desfășurate ale lucrării, planul de bătaie pentru săptămîna care tocmai a început. Dacă nu intervine nimic special, vor avea o săptămînă normală, cu schimburi de zi și de noapte, muncind la lumina reflectoarelor, cu turnări de betoane, cu continuarea construcției canalelor, cu stăpînirea apei de infiltrații la centrala Vernești.

Întîi, în ianuarie '86, s-a de-viat apa Buzăului, apoi, la începutul verii, au pornit turnările în incinta Cîndeștilui. Zi și noapte oamenii au luptat cu apele de infiltrație care musteau peste tot. Au avansat din aproape în aproape cu betoanele, cucerind fiecare centimetru pătrat. A urmat turnarea rîdierului și conului de aspirație. Calitatea impunea turnarea de beton cu tasare mică, beton a cărei punere în operă e mai greoaie, cere o vibrație atentă. (Punere în operă, termen de specialitate, rostit sec, fără nici o vibrație în glas?). În iunie, Buzăul a atins 900 centimetri cubi pe secundă. „N-am crezut că oamenii pot lupta astfel pentru munca lor, îmi spune inginerul Olaru. N-am văzut în viața mea un asemenea ritm de lucru. Se desfășura o bătălie îndrăgănită. Bulldozerii nu s-au oprit o clipă, vreme de trei zile și trei nopți”. Îi cer nume. „Era normal să muncim așa. Nu pot să vă spun dacă lîngă mine era Voinea, sau Băceanu, Săndulescu sau Pascino, Ilie, Calbă sau Fetele de la „Mecanizare”, Lecniu, Pietroiu sau Pascu. Dacă

furia apei e un fapt normal la o asemenea construcție, de ce ni s-ar părea excepțională înfruntarea noastră cu ea, chiar dacă asta durează uneori zile și nopți de-a rîndul? Sîntem datori să muncim bine, și avem datoria să ne apărăm munca. Nu o dată, secretarul general al partidului tovarășul Nicolae Ceaușescu a cerut oamenilor șantierei spirit revoluționar, dăruire patriotică. Noi îi răspundem prin faptele noastre.

Nu mai cer nume. Știu acum că n-are nici un rost. Oamenii știu vorbesc despre sacrificiu cu o detașare uimită. Mărețea lor e provocată de insistența celorlalți, din afara șantierului, de a da nume pretențioase faptelor lor. „Dacă există cu adevărat în ceea ce ne privește, dacă ceea ce facem noi este, uneori, sacrificiu, atunci să știți că asta înseamnă de fapt respectul fiecăruia față de meserie, față de sine și de munca sa, îmi spune Ioan Băceanu. Îi Vasile Voinea privește, în loc să răspundă, către fetele sa. Adina, adusă azi pe șantier pînă la venirea mamei de la serviciu; o privește pe Adina care îmi spune, cu glas brusc tristat, cum îl așteaptă ea seara pe tata și cum adoarme fără să-l vadă. Zîmbește, și o mîngie pe păr, înduioșat.

Și-au adus și nevestele pe șantier, să vadă și să înțeleagă de ce trebuie să stea ei alit de mult acolo, și să nu-i mai primească cu reproșuri cînd se întorc istoviți acasă, și nici ele să nu mai fie triste cînd îi așteaptă, că asta e munca lor, iar cînd s-au măritat cu ei, s-au măritat și cu meseria de constructor iar asta e o meserie grea, cere dragoste și sacrificiu. Nu le plac vorbele mari și se simt, nu o dată fetele, cînd astfel de cuvinte li se asociază muncii lor, șantierului. Eroismul adevărat s-a însoțit totdeauna cu modestia. L-am descoperit aici, pe valea Buzăului, la cota zero a viitoarei hidrocentrale de la Cîndești, de la a cărei inaugurare, orice sîntîmpla, nu voi lipsi. Trebu să-i cunosc pe oamenii șantierului în haine de sîrbătoare, eliberați de grija clipei cînd apa furioasă le putea fura, într-o clipă, munca unui an. Poate atunci vor avea răgazul să-și mărturisească temeiul sacrificiului lor cotidian. Acum îl trăiesc numai.

ROXANA MANOLESCU

(Urmare din pag. 1)

Desigur, ideea decelării unor structuri caracterologice, a unor dominante istorico-psihologice definitorii pentru un popor nu este lipsită nici de interes și nici de fundament, formarea unui popor fiind rezultatul existenței unor condiții materiale și spirituale care i-au asigurat o fizionomie proprie. Prezența unui popor în istorie, ca și identitatea sa specifică, se lasă explicată numai prin înțelegerea acelei dialectici subtile și deosebit de mobilă a ceea ce numim îndeobște factori obiectivi și factori subiectivi, factori care, în realitate, doar prin excelență metafizice sau pedantism didactic pot fi separați, pentru că, în fond, pretutindeni și totdeauna orice eveniment, orice fapt istoric reprezintă o unitate de obiectiv și subiectiv. Tocmai această interacțiune continuă, în care ponderea și rolul relațiilor variază în conjuncturi și epoci diferite, dă unitatea și specificitatea procesului istoric. Și mă gîndesc, la un element deosebit de caracteristic atît pentru teza enunțată, cît și pentru istoria României. Dacă romanitatea (adică descendența comună și unitatea etnică) a funcționat ca o idee-forță de a fi,

stimulat și întreținut identitatea națională, înainte chiar ca în Principatele române să se fi creat condițiile istorico-obiective pentru constituirea națiunii politicește întregite. Firește, elementele comune ale civilizației materiale și ale dezvoltării social-istorice pe același teritoriu, dar și sentimentul

care dă contur specific, individualizează exemplar și, prin aceasta, se constituie ca o iluminatoare matrice explicativă în înțelegerea istoriei poporului român — este permanentul spiritului și acțiunii revoluționare în întreaga istorie românească. Revoluția — în sensul ei mai larg de inovație socială

pornește de la legitatea procesului istoric, surprinsă atît de profund de A. Gramsci: „Procesul de dezvoltare istorică e o unitate, ceea ce face ca prezentul să conțină întreg trecutul și din trecut să se realizeze în prezent ceea ce e «esențial»”. Ceea ce s-a «pierdut», ceea ce nu s-a transmis dialectic în pro-

leste și prin național. „Naționalul — sublinia cu îndreptățire Lucrețiu Pătrășcanu — se suprapune socialismului și invers”. Această idee, care a fost puternic înrădăcinată în conștiința școlii istoriografice românești încă de la începuturile sale, și-a regăsit drept de cetate într-o amplă refundamentare, în documentele partidului nostru. Întreaga istorie românească este marcată de momente cruciale de acțiune revoluționară care atestă, pe de-o parte, manifestarea activă a maselor pe scena istoriei și, în același timp, unitatea indestructibilă a momentului social și a celui național. În această lumină dobindeste o nouă și strălucită relevanță teza partidului nostru asupra continuității procesului revoluționar în cursul construirii socialismului și comunismului. Vădînd spiritul original și creator al gîndirii istorice și politice a partidului, ea realizează, totodată, pentru a folosi o expresie a lui Mircea Eliade, o adevărată „recuperare a trecutului” în sensul împlinirii tendințelor sale pe o treaptă calitativ superioară, care se înscrie pe traiectoria unei spirale dialectice — aceea a progresului istoric.

Revoluție și progres

atașamentului de pămîntul care a fost vatra strămoșilor și va continua să fie vatra neamului, față de acest „spațiu carpatodunăreano-pontic” în care se înscrie comunitatea geto-dacă, daco-romană și românească, au jucat un rol esențial în modelarea istorică a poporului român.

În același timp, problema unor permanențe în istoria unui popor se legitimează, de asemenea, în perspectiva aceleiași conjugări singulare dintre obiectiv și subiectiv. Și ea este potențată în și mai mare măsură de specificitatea procesului istoric. Un astfel de factor

— apare ca factor esențial de schimbare a structurilor socio-economice devenite anacronice și modalităților învechite, de manifestare a spiritului creator al poporului ca promotor al noului.

Desigur, perspectiva pe care ne-o facilitează dimensiunea procesului revoluționar românesc în momentul actual al desfășurării sale reprezintă un reper ce conferă un sens profund întregii noastre istorii. Aceasta nu înseamnă însă că viziunea noastră ar fi viciată de prezentism. Departate de asemenea prejudecăți sau tentative subiectiviste, concepția noastră

cesul istoric era prin sine însuși fără importanță sau era o «zgură» ocazională și întâmplătoare...”

Specificul istoriei românești — încă în perioada formării poporului român și a constituirii primelor sale structuri politico-statale — se înfățișează ca o imbinare inseparabilă între problemele sociale și cele comunitar-naționale, între lupta împotriva exploatații sociale și lupta împotriva asupririi naționale. De altfel, este o idee fundamentală a concepției lui Marx, care a fost într-o vreme în mod nejustificat uitată sau ocultată, aceea că socialul tră-

Pe fișa de pontaj

a fiecărei zile :

PROMOVAREA NOULUI

La I. T. B.,
în spatele ușilor deschise!

Mărturisesc, din capul locului chiar, că am stat citeva clipe în cumpănă ; să scriu, sau nu, de bine, despre I.T.B. ? Între motivele acestei rețineri, opinia unora din cei care folosim mijloacele de transport. În comun, o opinie nu întotdeauna măgulitoare, firește. Dar asta, mi-am spus, este o problemă veche și mereu la ordinea zilei în mai toate marile orașe ale lumii, mai ales în orele de vîrf.

Adevărul este că, după ce am văzut ceea ce am văzut la autobazele din Floreasca și Ferentari, mă simt obligat să scriu, totuși, de bine, să scot în evidență un gând mai vechi, acela că în mai toate întreprinderile există o secție, un atelier, o echipă, sau o formație de lucru în care o mină de oameni schimbă intruciv fața lucrurilor. Semnul lor caracteristic ar fi acela că au o gândire permanent vie, scormitoare. Prin ei, așa, din zbor, cite o idee, o întorc pe toate fețele, o pritolesc și, după un timp oarecare, după ce timplele lor au asudat din greu una lingă alta, ideea devine fapt, adică, mai la modă spus, un nou element de modernizare și automatizare a fluxului tehnologic. Firește, importante sînt întotdeauna cifrele, eficiența economică a acestei gândiri tehnice muncitorești, dar dincolo de eficiență se află ceva la fel de important, ceva care ne vorbește despre un fenomen extrem de complex, despre evoluția continuă a gândirii, a conștiinței. „Noi, avea să sublinieze inginerul Mitică Ghiță, directorul E.T.A. (Exploatare-Transport - Autobaze) din cadrul I.T.B.-ului, în cadrul unui amplu program de măsuri privind organizarea, modernizarea și automatizarea fluxurilor tehnologice din autobaze, am reușit să punem la punct, prin gândire tehnică proprie, o serie de probleme care ne dădeau năltă bătaie de cap. Între acestea, la Autobaza Floreasca, am realizat un stand de încercări și verificări dinamice, motor, cutie de viteze și alte accesorii, adică, mai simplu spus, un banc de rodaj pentru motoarele autobuzelor. O altă realizare ar fi recenta dare în folosință, la Autobaza Ferentari, a unei instalații de recuperare și purificare a uleiurilor“.

Adevăratele încercări ale standului

Înainte vreme, un motor, după ce ieșea din atelierul de reparații, era urcat pe autobuz și șoferul începea rodajul, adică timp de citeva zile parcurgea cam 500 de kilometri cu o viteză de 40 de kilometri la oră. De regulă, în timpul rodajului, motorul dădea la iveală și alte hîbe. Nu mai punem la socoteală consumul de combustibili, timpul efectiv al rodajului, cînd autobuzul nu era folosit în transportul călătorilor, sau, de ce nu, efectuarea unor curse în interesul personal al șoferului sau al altor persoane, ceea ce însemna o încălcare a legii, o încălcare greu de constatată intrucit, nu-l așa, autobuzul trebuia să parcurgă cei 500 de kilometri. În clipa de față, într-un mic atelier care seamănă mai curînd cu un laborator, motorul este montat pe un stand, este conectat la o sumedenie de instalații, cum ar fi conectat, de exemplu, un pacient într-un cabinet de explorări cardiovasculare, și, în numai 24 de ore, motorul este rodaj, adică încercat și verificat din toate punctele de vedere. Astfel rodaj, cu o viteză constantă de 40 de kilometri pe oră, exact așa cum cer instrucțiunile tehnice, și verificat în cele mai mici amănunte,

motorul poate funcționa în exploatare cam 1000 000 de kilometri.

Firește, datele tehnice ale standului sînt mult mai multe, ca și avantajele, dar eu vreau să scot în evidență doar două lucruri. Citesc cu glas tare un text săpat într-o plăcuță metalică înșurubată la baza unui panou : „Acest stand de încercări este creația proprie a unui colectiv de oameni ai muncii din Autobaza Floreasca“. Iar sub acest text, numele celor ce alcătuiesc respectivul colectiv : „Vasile Marin, Petre Mirea, Romeo Panait, Grigore Mihalache, Florică Drăgulescu, Ion Grămescu și Gheorghe Cruceru“.

În timp ce citeam cu glas tare aceste înscrisuri, îi priveam cu coada ochiului pe inginerul Vasile Marin, șeful autobazei, pe mecanicul Petre Mirea, muncitor specialist, categoria a VII-a, și pe ajutorul său, Nicolae Dumitru, mecanic categoria a V-a. Erau, pur și simplu, incintați și emoționați, ca niște copii cărora li se citesc notele din carnetul de elevi, notele de 9 și 10, firește. Am recitit cu o tonalitate aparte : „creația proprie a unui colectiv de oameni ai muncii“. „Eu aș vrea să aduc în discuție, avea să intervină inginerul Vasile Marin, doar un singur lucru, dar poate că ar fi bine să nu-l scrieți. Cînd am început să rodăm primele motoare, oamenii se opreau în ușa atelierului și cei mai mulți dintre ei se uitau încruntați la standul nostru. Doar citiva zimbeau. Cei încruntați au înțeles imediat că standul acesta le cam atîngea interesele personale. Cu timpul, însă, numărul celor ce se încruntau a început să scadă. La ora actuală mai sînt doar doi-trei șoferi care se prefac că n-au înțeles avantajele standului. Dar pînă la urmă și aceștia, cînd vor vedea că au pe mașina lor un motor bun, verificat pînă la ultima piuliță, vor zîmbi“.

În ceea ce mă privește, mă întreb : de ce să nu scriu tocmai acest lucru ? Nu, stimate Vasile Marin, eu sînt convins că, dincolo de eficiența sa economică, „această creație a unui colectiv de oameni ai muncii din Autobaza Floreasca“ are o valoare în plus, aceea de a încerca și verifica nu numai motoarele, ci și de-a modela conștiința unora, de-a le corecta atitudinea față de muncă. Vă supărați sau nu, dar eu tocmai asta voiam să subliniez, adică faptul că partea nevăzută a unui ghețar este mult mai mare decît cea aflată deasupra apei, la vedere, așa cum la vedere pentru toți sînt cifrele eficienței economice. Și nu v-aș contrazice atît de tare dacă n-aș ști că în sinea dumneavoastră imi dați dreptate.

Uleiul, a treia oară

Pentru cine n-a intrat încă în halele unei autobaze, voi preciza, reluînd spusele inginerului Mitică Ghiță, că locul în care se schimbă uleiul autobuzelor este, prin definiție, cel mai urît, cel mai murdar, iar cei ce fac această operație sînt, de obicei, parcă scoși dintr-un butoi de motorină. La Autobaza Ferentari, însă, locul cu pricina arată, nu exagerez cu nimic, ca o discotecă, iar muncitorii și salopelele lor, dichisite cu tot felul de fermoare, parcă nici n-au văzut uleiul. Să trec însă peste această primă impresie și să consenez că la Autobaza Ferentari a fost dată de curînd în funcție o instalație de recuperare și purificare a uleiurilor. Aflu că anul trecut, prin mai, o mină de oameni, pornind de la niște idei și soluții de ultimă oră, au conceput o instalație de schimbare (recuperare și purificare) a uleiurilor din motoarele vehicu-

lelor, instalație care, în stadiul de proiect și machetă aflîndu-se, avea să cîștige locul I la Salonul de invenții și inovații de la Oradea. Dar să transcriu, înainte de toate, numele celor ce-au gândit și construit această instalație : inginerul Mitică Ghiță, directorul E.T.A., inginerii Dumitru Feronescu, șeful autobazei, și Alexe Nicolae, electricianul Gheorghe Pinzariuc, electricianul Vintilă Dumitru, instalatorul Napoleon Mardac, lăcătușul Dumitru Pencu și zidarul-faințar Andrei Schmidt. Care sînt meritele tehnice ale instalației ? Înainte vreme, schimbarea uleiului la un autobuz dura cam 45 de minute, iar pe timp de iarnă, datorită viscozității provocate de ger, se ajungea la aproximativ o oră și jumătate. Acum, cu ajutorul instalației, operația durează... 2 minute. Un alt avantaj : după ce parcurgea 6 000 de kilometri, un autobuz trebuia neapărat să-și schimbe uleiul. Acum cu ajutorul instalației, după 1 000 de kilometri, uleiul este epurat grație unor filtre mecanice și magnetice și refolosit pentru un nou traseu de 1 000 de kilometri. Eficiența economică constă în faptul că același ulei, îmbunătățit de fiecare dată cu cite un litru de ulei proaspăt, poate să treacă de aproape 20 de ori prin filtrele instalației, ceea ce înseamnă aproape 20 000 de kilometri față de cei 6 000. În fine, un alt aspect ar fi acela că, după purificare, uleiul destinat refolosirii este la fel de curat ca și cum n-ar fi fost niciodată întrebuințat.

Dar, după ce-am notat cu sirguinciozitate o sumedenie de amănunte tehnice, îi relatez inginerului Dumitru Feronescu citeva din lucrurile care m-au impresionat și uimit chiar la Autobaza Floreasca, în atelierul standului de rodaj. „De-acord cu dumneavoastră, avea să menționeze interlocutorul meu, semnificațiile aceluia stand de rodaj sînt multiple și nu numai în plan strict economic. La fel stau lucrurile și la noi. Dacă

pînă mai ieri-alaltăieri, de-acest loc de muncă, unde se schimbă uleiul motoarelor, fugeau aproape toți oamenii, acum, vă rog să mă credeți, nu știu ce să mai facă pentru a fi încadrați aici. Numai că, le-am spus-o celor ce-mi tot ațin calea, ca să lucrezi la instalație trebuie să mai pui mîna pe o carte, să te perfecționezi în manipularea unor sisteme și a unor programe automatizate, pentru că, vedeți, instalația este electronizată în proporție de 95 la sută. Am ridicat și ridic mereu aceste pretenții și am constatat că mai ales tinerii nu se sperie de complexitatea operațiilor ce se cer a fi bine și corect însușite. În altă ordine de idei, această instalație a stîrnit mari ambiții tehnice în alte secții și sectoare ale autobazei. Mulți au gândit așa : dacă la schimbarea uleiului, unde era o mizerie de te apuca cu miinile de cap, este mai curat, acum, ca într-un laborator, de ce n-ar putea fi și la noi la fel ? ! Alții au zis : de ce adică să nu ne punem și noi mîntea la contribuție și să nu inovăm și noi, pe ici-pe colo cite ceva ? ! Este inutil să vă mai spun că instalația asta a declanșat pur și simplu o nouă stare de spirit în ceea ce privește gîndirea tehnică muncitorească. Sînt convins că nu peste mult timp veți reveni să scrieți despre noi și noi soluții și idei, inclusiv despre noua înfățișare a autobazei noastre“.

Nimic mai simplu, am zis, vom reveni, vom scrie, dar ce bine ar fi dacă acest spirit de responsabilitate muncitorească ar fi preluat și de toți cei aflați la volanul autobuzelor purtînd cunoscutele însemne ale I.T.B.-ului. Firește, acest împrumut, această contaminare, în sensul frumos al cuvîntului, cu responsabilitate, nu se poate face de pe o zi pe alta, dar, iată, avem toate motivele să credem că totul se poate.

VICTOR NIȚA ■

Oameni
cu gustul performanței

Meseria de constructor de nave are în ea un grăunte de poezie care te înfioară și te ademenește. Cine apucă pe acest drum, călăuzit de pasiune, se poate lăuda într-o zi c-o brătară de aur. Adică cu o meserie frumoasă, dar grea, a cărei sîtă cernă, alegîndu-l pe cei întreprinzători, pe cei care vād și, după vorba inspirată a cuiva, se hrănesc cu idei. Nu altfel s-a întîmplat și cu Marin Micu, secretarul comitetului de partid de la Șantierul naval Oltenița, venit aici în urmă cu 20 de ani, după ce a absolvit o școală profesională, de pe urma căreia s-a ales cu o diplomă și o meserie, și una și alta prețuite de cel în cauză pentru că l-au ajutat „să privească cu alți ochi viața și munca“. Șantierul, mărturisește interlocutorul, l-a învățat să le privească cu responsabilitate pe amîndouă. Teleormănean la origini, Marin Micu a venit la Oltenița în 1956, împreună cu alți 60 de tineri, din care n-au mai rămas decît doi. Pe celălalt, se scuză, nu și-l amînteste acum pentru că întrebarea noastră l-a găsit nepregătit să scotocească prin „sertarele memoriei“. Nu același lucru i se întîmplă cînd își aduce aminte de prima zi petrecută în șantier, unde, în acea vreme, lucrau 900 de oameni, care locuiau în barăci și cărau tabla pentru nave“ cu multă sudoare și cu umărul“. În 24 de ore, pe poarta șantierului intră acum, în jur de 5 000 de oameni. O armată. O armată pentru că totul aici stă sub semnul ordinii și disciplinei, spune Marin Micu, în a cărei biografie exemplară, cum sînt multe aici, mai descoperim, cu ajutorul

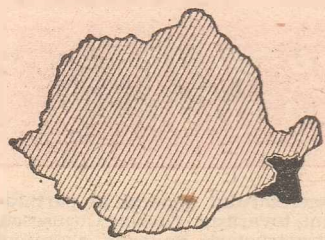
întrebărilor, o pildă. Între timp, omul despre care scriem a reușit să mai aibă o diplomă, pe cea de maestru, pe care a obținut-o la Galați. Noua diplomă i-a adus o bucurie și mai multe griji. Ca maestru are responsabilități mai mari, pe care datorită experienței și stării sale de spirit care exclude rutina, a izbucit să le ducă la împlinire. Poate n-aș fi reușit, zice maestrul, dacă aș fi încercat singur. Cu calm și cu tact, s-a înconjurat de specialiști cu înaltă calificare, de la care, mărturisește, nu s-a sfiit să învețe cite ceva, punînd mai presus de toate interesele șantierului, ale cărui sarcini la export au sporit de la un la altul. În bălălia pentru perfecționarea organizării, a modernizării producției s-a bizuit pe iscusința și dăruirea unor meseriași de elită, oameni cu experiență și cu ambiție, care au „prins gustul performanței“.

Oricit ai insista, un dialog cu Gheorghe Mihai nu poate începe decît cu pupa și prova, adică „cu ceea ce lucrează el la nave“. Maiștrii Gheorghe Cristel și Radu B. Nicolae, primul din secția nr. 1, al doilea din atelierul de montaj, nu sînt meseriași la cuvinte, ci la asamblarea secțiilor de bord. Despre ele, „Nea Radu“ le-a vorbit într-o zi și celor doi fii (gemeni). Vrînd să se convingă cit și poveste și cit este adevăr în cele spuse de tatăl lor, băieții maestrului au luat drumul șantierului. Azi povestesc amîndoi, ca și tatăl lor, despre aceiași adevăr, susținînd, cu argumente, că meseria de constructor de nave e „nespus de frumoasă“.

Răspunzînd prezent chemării

secretarului general al partidului, tovarășul Nicolae Ceaușescu, constructorii de nave oltenițeni dovedesc că țara poate conta pe ei. Amintirea constructorilor, care odinioară construiau șle-puri și ceamuri, a rămas în urmă, ea fiind privită azi cu un suris care spune multe. Ani au trecut, iar șantierul s-a mărit. La Oltenița se construiesc azi nave modernizate, de 3 300 tone și de 5 000. Oamenii sînt aceiași, ambițiile lor, în schimb, sînt altele. Iar ele exclud și rutina și anonimatul. S.N.O. are azi o firmă ce se bucură, ca să folosim o expresie des întîlnită, de prestigiu și de cuvinte frumoase. Acest prestigiu, ca și meseria de constructor de nave, a devenit un fel de ștafetă, care se transmite din generație în generație, cu sentimentul că cei vîrstnici fac tinerilor un dar. Darul de a munci. Am putea vorbi chiar de harul de a munci. Între cei cu harul muncii, la loc de cinste se află, aici, la S.N.O., familia Hulea, alcătuită din trei bărbați în floarea vîrstei, toți trei lăcătuși de întreținere și meseriași de nădejde, cu deosebire ca Marin Hulea, tatăl lui Vasile și Cornel, poate fi întîlnit în atelierul de confecționat, iar fiii pe schelele înconjoară navele aflate în lucru pe șantier. Ingerul Octavian Voiculescu e din Moldova Nouă. A văzut Dunărea în 1975, pășind pe șantier cu reținere, speriat parcă de furia cu care valurile loveau în malurile Dunării. În cei 13 ani care au trecut s-a obișnuit cu furia apei atît el, cit și cei doi copii, care „nu admît să treacă o duminică fără să vadă vapoarele“. Printre specialiștii care „se hrănesc cu idei“ se află și inginerul Ion Buciu, venit pe șantier cînd proiectanții căutau cu febrilitate locul unde să „bată“ primul țărșu. Cu specialiști ca el, între care se cuvine să amintim pe economistul Valentin Andreescu, pe inginerii Dan Dobrescu, Mihail Șerban, Marin Anculete, Nicolae Plocon și Nicolae Bucur, șantierul naval a izbutit să înregistreze, în acest an, o creștere a productivității muncii de 12 la sută. Am încercat să infiripăm un dialog cu inginerul Sabin Berbescu, pe care secretarul comitetului de partid îl recomandă ca pe specialistul numărul unu, din secția 2 A. Deși locuiește în blocul M 1, pe B-dul 1 Decembrie, inginerul e mai ușor de găsit în șantier, unde, aflăm de la alții, și-a sărbătorit și ziua de naștere, cu toate că s-a întîmplat să fie chiar într-o duminică. Zice că nu are nimic de spus despre el și ne invită să reținem un nume : pe mecanicul Dumitru Gadeana. L-ași sancționat vreedată, zic eu mai mult să mă aflu în treabă. Cum ? sare ca ars inginerul. De unde sancțiuni ? ! De la nea Dumitru a învățat meserie o secție întreagă. Ce-ar spune Vasile Pavel, dacă l-aș sancționa pe nea Mitică ? A învățat meserie de la el și îl salută cu șapca în mînă. Insist și îl întreb dacă a sancționat pe cineva ? Se uită la mine și se miră. Apoi zice : pentru ce ? Toți își fac datoria, execută lucrări pretențioase, de o complexitate deosebită ; sînt perseverenți și harnici ; cu oameni ca nea Mitică ne pregătăm, în aceste zile, să încheiem probele la o nouă motonavă de 3 300 tone. E a patra pe '88. Avem de realizat trei și am făcut una în plus. Pînă la sfîrșitul lunii va părăsi dana. Ca și celelalte, și aceasta va fi livrată la export, spune inginerul, care nu își găsește locul pe scaun. În secție are un birou pe care îl împarte cu inginerul Ion Iacob. În birou nu intră decît dacă îl cheamă vreo hîrtie. Biroul lui e secția. O hală nouă, pe care în trei ani n-a părăsit-o decît o singură dată, cînd și-a luat concediu. Cînd s-a întors de la Herculan, primul drum l-a făcut în șantier. A îmbrăcat pufoaica și a rămas aici o zi și o noapte. De ce ? Pentru că e mult de lucru, spune inginerul Berbescu și pleacă, răsuflînd ușurat ca după lansarea unei nave la apă !

IULIAN TALIANU ■

Constanța

Fereastră deschisă spre lume

Față de anul 1968, producția industrială a județului Constanța a crescut în 1987 de 5,5 ori. Ritmul mediu anual de creștere a producției industriale a fost de 10,5%, superior ritmului mediu realizat pe țară. În perioada 1968—1988, județul Constanța a beneficiat de impresionantul volum de investiții în valoare de 275 miliarde lei. Fondurile fixe ale județului au crescut de 11 ori. S-au dezvoltat și au cunoscut un

avânt fără precedent construcția de mașini, chimia și petrochimia, construcția navelor de mare tonaj și industria de prelucrare a șteiului. În județ, platformele industriale ale Constanței, Năvodarilor, Mangaliei, Medgidiei și Hirșovei fiind puncte de referință pe harta economică a țării. Constanța este numele primului județ în care relațiile socialiste au marcat drumul întregii agriculturi spre noul ei destin. Suprafața ame-

najată pentru irigații a crescut de aproape 40 de ori, ajungând în prezent la peste 416 000 hectare. În agricultură lucrează 2 500 de specialişti. Valoarea producției globale agricole a crescut de peste 2,5 ori. Vor fi împadurite 5 640 hectare de terenuri improprie pentru agricultură. Bătrînul pămînt al Dobrogei va avea iarăși păduri și va reînțineri. Trebuie spus că 9 unități agricole din județul Constanța

sînt deținătoare ale înaltului titlu de „Erou al Noii Revoluții Agrare”, alte zeci și zeci de unități agricole fiind distinse cu „Ordinul Muncii”, „Meritul agricol” pentru rezultatele record obținute în producție. În 1968, doar 27 la sută din cetățenii județului locuiau în orașe ca, în prezent, 70% să locuiască în municipii și orașe. Pînă în anul 2000 populația județului va ajunge la 900 000 locuitori și se prevede ca trei uni-

tăți administrativ-teritoriale să devină municipii, cinci să devină orașe și nouă centre industriale-agraro-urbane. În prezent, 80% din populația municipiului Constanța locuiește în apartamente noi. Numai în ultimul deceniu, în județ au fost construite 60 000 de apartamente. Procesul de învățămînt a beneficiat în ultimele două decenii de o sporire a sălilor de clasă cu peste 1 600

Constanța este numele unui oraș și al unui ținut, al unei părți binecuvîntate de toate frumusețile naturii. Constanța e o lume aparte și o stare de spirit, o poartă a țării și un atlas de istorie. Drumurile noastre se îndreaptă în fiecare an spre marea cea mare și acolo, prin grija oamenilor locului, ne trăim odihna și bucuria, ca o răsplătă a muncii depuse în celelalte colțuri ale țării. În mina celor din județul Constanța, în grija și preocuparea lor stau bucuria noastră de vară, concediile, odihna și sănătatea celor tineri și vîrstnici, porniți spre litoral nu numai pentru odihnă, dar și pentru tratament. Numai că toate acestea nu sînt singurele orgolii ale Constanței. Mindria dobrogenilor stă în vapoarele construite la Constanța și Mangalia, în marea ctitorie a Epocii Nicolae Ceaușescu, Canalul Dunăre-Marea Neagră cu ramificația sa Poarta Albă-Midia. O altă ctitorie a Epocii Nicolae Ceaușescu, Centrala atomoelectrică de la Cernavodă, intră și ea în marile edificii care formează mindria Dobrogei și a României. Mindria constanțenilor vine și din isprava de a scoate petrol de pe fundul mării, și din împadurirea și întinerirea bătrînelor dealuri ale Dobrogei, și din extinderea microfermelor (asupra cărora vom reveni pe larg într-unul din numerele noastre viitoare). Constanța are locul ei aparte nu numai în istorie, ci, pe măsură, și în prezentul țării. Combinatul Chimic de la Năvodari e un mod de a trăi prezentul la cotele cele mai înalte ale tehnicii. Costinești reprezintă un loc unic pe harta lumii rivnit și vizitat de tinerii de pe mapamond. Palasul e o cetate a științei în domeniul zootehnicii iar campionii recoltelor și-au desemnat cîștigătorii de cele mai multe ori printre constanțeni. Murfatlarul e și el un nume celebru. În Constanța există preocupare. Fiecare școală să cultive flori, cit mai multe flori și fiecare elev să deprindă această frumoasă îndeluncire. Să le cultive și să le valorifice, banii fiind mai puțin importanți decît educarea celor tineri în spiritul frumosului. Constanța e una din marile porți ale României spre lume și un pămînt dăruit de natură, dar și mai frumos înobilat de eforturile oamenilor. Și fiecare dintre ei are orgoliul muncii sale, încît, la alcătuirea unui simbol al acestui județ, alegerea ar fi cu adevărat dificilă. Pe cine să nu nedreptățești, ce este mai frumos, mai bun și mai important, cînd toate au prețul lor în sudoare, în pasiune și dăruire. Oricine, într-o asemenea situație, ar ezita, cea mai frumoasă ezitare din cîte sînt îngăduite și care dau măsura acestui județ cu personalitate distinctă.

Farul între luminile orașului

Lumina lui se rotește în seările senine, în nopțile cu ceață sau cu furtună, cu o anume viteză, intensitate și pe hărțile marinărești el desemnează Constanța. Farul din Constanța este emblema orașului pe toate căile de apă ale lumii și tot el avertizează marinarii de apropierea uscatului și a portului. Iar portul din Constanța, între primele opt ale Europei și între cele mai mari ca nivel de trafic din întreaga lume, și-a cîștigat prestigiul său consolidat de atîtea și atîtea decenii care înseamnă muncă. Inaugurat în 1860, portul avea o suprafață de 4 hectare protejată de un dig lung de 20 de metri. Ce muncă s-a depus și cită istorie înglobează existența portului din Constanța, ajuns la peste 700 de hectare, cu bazine de 318 hectare și cu o suprafață de 404 hectare pe care se întind magazine, depozite și utilaje? Portul are cheuri operative însumînd 13 kilometri și o cale ferată portuară de 170 de kilometri,

căi rutiere și sosele în lungime de 62 de kilometri. Vapoare din 140 de țări ale lumii acostează la cele 66 de dane pentru a aduce minereuri, cărbune, ștei, utilaje și încărcă, spre a duce în diferite părți ale lumii, produse de vîrf ale economiei românești, utilaje, mașini, fabrici întregi, produse tehnice de cel mai înalt nivel, confecții și aparatură electronică, produse chimice, etc. Pentru a face față unui asemenea volum de mărfuri, portul din Constanța a fost împărțit în mai multe porturi, aparținînd unor ministere și profilate pe anumite tipuri de mărfuri încărcate sau descărcate și de zi și zi și de oră din cele 245 de nave ale flotei comerciale românești și din cele venite de la partenerii străini ai României. Pentru a face față unor asemenea operațiuni desfășurate în foc continuu, portul Constanța, o adevărată uzină de transport, cu zeci de mii de oameni pe baricade, ține în stare de funcționare o adevăra-

tă armată de utilaje și spații, portainere și motostivuitoare, macarale electrice și macarale plutitoare, tractoare, combine, trenuri, locomotive, cisterne, silozuri, magazine frigorifice, stații de radio, remorhere și pilotine, drăgi și autoproplusoare, șalande și nave de salvare, șalupe și hidrobuze, guri de apă și magazine de aprovizionare, un veritabil combinat de pregătire a drumului pe apă și de folosire a beneficiilor sale. Portul nu mai este lumea lui Minulescu în care se întorc matrozii însoțiți de poveștile lor sentimentale, e o adevărată industrie, desfășurată la cele mai înalte cote ale efortului. Și de fiecare dată cînd zăresc prin noaptea acele străluciri intermitente ale farului, marinarii de pe vapoarele lumii spun „Constanța” și prin numele orașului ei desemnează un port de prim rang care, în anii următori, prin construirea celui denumit Constanța Sud, va fi de 3,5 ori mai întins și cu o capacitate de 5 ori peste cea de acum. Și cînd va fi gata, luminile farului vor însemna și marele port de la gura Canalului Dunăre — Marea Neagră și toată această mare platformă industrială — portul de acum, va fi și el mic, o amintire frumoasă de pe un drum spre lume.

În fiecare loc poate fi o elice

(Urmare din pag. 1)

Într-un moment în care puține țări în lume utilizează această tehnologie; ați scris un articol frumos, iată, îl am aici”. Dau să-i mulțumesc, dar Petre Buleci reia: „Nava respectivă, vindută unui partener străin, a ajuns printr-o împrejurare oarecare în portul Singapore, unde în urma unei reparații s-a impus și demontarea elicei. Meșterii aceia s-au chinuit patru zile să scoată elicea de pe axul ei și n-au putut. În a cincea zi, comandantul, nou (între timp echipajul care preluase nava de la noi se schimbaseră), a apelat la jurnalul navei și a văzut că e construită la noi, la Brăila. Printr-un telex ne-a cerut lămuriri. Conducerea șantierului a răspuns în aceeași zi, cu următoarea recomandare: „Introduceți ulei în orificiul median, la presiunea de 600 kg și elicea se eliberează singură”. Au procedat astfel și după două minute elicea s-a eliberat din axul ei. Am aflat că meșterii aceia s-au minunat, au tot întrebat unde se face așa ceva, au aflat, firește, că la noi, la Brăila, dar asta e de acum poveste”. — Probabil că istoria asta are o morală. Altfel, de ce mi-ați fi spus-o? — Are, fiindcă și atunci am avut de trecut peste multe piedici, am așteptat, ca și acum, cu elicele astea, cam mult timp pînă să impunem o idee nouă, o tehnologie nouă — montarea

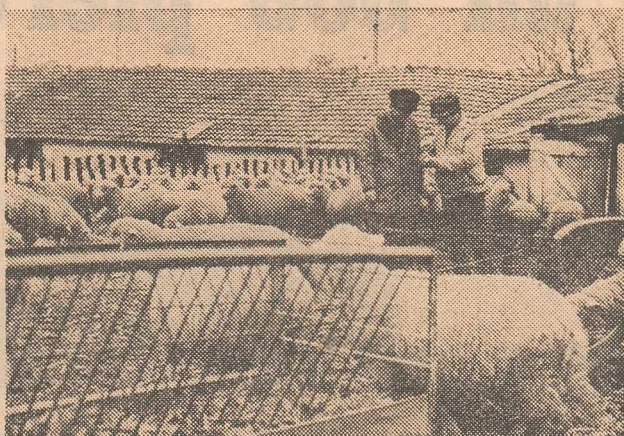
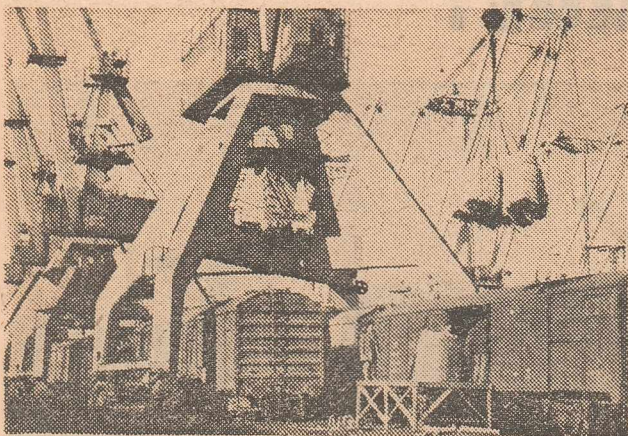
unei elice fără pană — care, ați înțeles din povestea de mai sus, că a meritat încrederea. Dar, noi atunci ne-am lăudat, unii ne-au strîns miinile, ne-au spus: „Bravo, măi, băieți!” și au plecat. Ei bine, au trecut de atunci 12 ani și tehnologia asta tot nu s-a generalizat, deși are suficiente avantaje. Noi nu ne-am descurajat și am mers chiar mai departe: am „scornit”, cum ziceți dv., o altă tehnologie și am montat cîrma fără pană și fără piulițe la o navă, la fel vindută unui beneficiar extern. S-a întimplat și cu asta la fel ca în povestea din Singapore, și le-am răspuns, la fel, la telex: „Băgați ulei și iese!” — Ați propus generalizarea acestor tehnologii? — Cînd am propus tipizarea tehnologiei de imbinare a axului cu cîrma, niște colegi, de la Institutul din Galați, au dat negație propunerii, pe motiv că „nu e o noutate”. Chiar dacă n-ar fi fost, dar dacă ușurează munca, aduce niște economii, de ce să n-o promovăm? — Poate avantajele de care vorbiți nu-s de luat în seamă. — Credeți cumva că eu scornesc mori de vînt? E vorba de o importantă economie de manoperă și de utilaje din import — pentru un canal de pană ne trebuia atunci o mașină din „afară”. Se așterne o tăcere. — Sint convins că fiecare dintre noi gîndește acum la binele țării, al nostru. La fel, cred, au gîndit și cei care aveau obli-

gația „conținută în leafă”. Să zic așa, dar au rămas, se constată, numai la gîndire, nu și la acțiune. — Apoi, inginerul Petre Buleci reia: — Era, deci, în 1976 și, iată, vă aflați la un nou eveniment, în 1988, cînd vrem să impunem nu o unică tehnologie, ci încă o tehnologie de fabricare a elicelor navale. S-o dovedi bună, să fie prețuită, dar nu s-o respingem înainte de a se naște. — Ne vom „bate” împreună. — De acord, dar nu ca rîndul trecut, ca în 1976; fiindcă nici dv. nu mai m-ați întrebat nimic după articol. — Nici dv. nu ne-ați mai dat nici un semn! — Sint un om la locul meu. — Nu cred; pentru unii, mai ales, nu sinteți deloc. — Unii dintre aceștia, e drept, tot mai puțini, cînd apare o tehnologie nouă, din afara „cercului”, au față de ea, de autor un fel de repulsie — deloc pasivă. Ca și cînd ai atenta la laboratoarele lor, la aparatura lor ultramodernă de măsură și control, la deplasările lor prin lume, la informațiile mondiale la care au acces. — Scepticii, cred, au și ei rolul lor: să așeze bariere în fața noului, pe care acesta din urmă, dacă are valoare, forță, să le doboare, să se impună. — E bine să nu te crezi „cel mai bun” niciodată. Eu, cînd văd la unii că ar fi vorba de așa ceva, mă gîndesc la Minu-

lesc: „Cînd Prometeu te-a smuls din mina atotputernicului zeu / îmbogățind c-o jertfă nouă istoria arhaicelor mituri / el n-a știut că-n urma lui / alt Prometeu / îi va reduce sacrificiul la o cutie cu chibrituri”. — Povești colaterale; de-ale poezilor... — Deloc, deloc! Un prieten al dv., poetul George Lupășcu, scrie undeva: „Căutătorii de adevăr sint foarte aproape de foamea lupilor”. — Să nu exagerăm cu poezia, știu că sinteți un gînditor, să ne întorcem mai bine la elicea dv. Se retrage, parcă stînjînit, în zîmbetul lui subțeran, pe care, dacă nu-l măsori exact, poți crede că e un fel de infatuare. Este, însă, acceptul, marja, avansul, pe care ți-l oferă „cel ce gîndește singur”, atunci cînd el ar mai avea încă foarte multe de spus. — Optim înseamnă estetică și robustețe

fiindcă, sincer să fiu, mă roade și pe mine o îndoială: — Chiar poate fi mai rezistentă o elice din tablă navală decît una din bronz? — Elicea din bronz, zice, se mai poate rebuta la turnare, se poate sparge în timpul marșului și atunci ești nevoit s-o arunci. Cea din tablă navală (nu orice tablă), din care-i făcut și corpul vaporului, avînd o structură mai ordonată (laminatele au o structură mai ordonată decît piesele turnate), cea din tablă, deci, dacă se îndoale, o scoți, o îndrepi și-o montezi la loc. — Și-mi face o demonstrație cu o coală de hîrtie, pe care, vezi, zice, dacă o ții de un capăt, în forma în care este, se îndoale sub propria ei greutate. Și vîd cum, într-adevăr, se îndoale. Dar dacă îi schimb forma, o ovalizez puțin — acum e un fel de jumătate de cilindru — aceeași foaie de hîrtie ține un pic, o greutate mult mai mare decît a ei. Sau hai să pătrundem un pic în, să-i zicem așa, „principiul scoicii”: scoica, zice, destul de fragilă, ca să apere viața din interiorul ei, în bătaia valurilor, în lovirea ei de stînci, a luat forma unei catedrale... — Cred că e invers, scoica existînd, ca o vietate acvatică, înaintea catedralei... — Eu urmăresc principiul „construcției” lor, nu ordinea în care au apărut în lume. Fiecare pală a elicei devine, prin sudură, un fel de scoică metalică, devine, prin formă, deci, foarte rezistentă. De aici putem desprinde regula: este mai important să-i dăm unei structuri o formă mai eficientă, decît să-i sporim cantitatea de material. O idee deloc nouă, o întîlnim și la Confucius. — În care frazare? — Că dacă la un obiect predomină rezistența față de estetică, avem de-a face cu un obiect grosolan. Dacă estetica

încredere în ce vom face

Fotografii de M. ȘUBANESCU ■

Bucuria vacanței

Oricite lucruri frumoase se pot spune despre Constanța, de fiecare dată cînd se pronunță numele orașului sau al județului, fiecare se trezește furat de gândul vacanțelor tre-cute sau viitoare. Constanța rămîne locul la care ne gîndim un an întreg și apoi încă un an ne aducem amînte. Pentru aceasta mii de oameni muncesc inclusiv pe vreme de iarnă și, tot pentru odihna noastră, mii de oameni își fac din grija pentru odihna și vacanțele noastre o adevărată profesie de suflet. Pe litoral, 580 de hoteluri, însumînd 94 000 de locuri de cazare înseamnă muncă și iar muncă pentru întreținerea unei dotări de-a dreptul impresionante. În stațiunile litorale (fiind 12 de toate) funcționează și 561 de unități de alimentație publică și unități de tratament iar îngrijirea și întreținerea lor înseamnă tot muncă, tot trudă, chiar dacă ele deservesc vacanța și odihna altora. Privitor la baza materială, fiecare an vine cu noutățile sale. Care sînt acestea, pentru vara anului 1988? Iată-le, consemnate dintr-o discuție cu arhitectul Gabriel Banciu, directorul tehnic al Centralei O.N.T. Litoral: „În acest sezon beneficiem de aportul energetic la capacitatea totală prevăzută prin planul de

investiții din anii trecuți deoarece a avut loc punerea în funcțiune a 60 000 metri pătrați de panouri solare care se adaugă celor 21 000 metri pătrați, construiți în prima etapă. Această realizare aduce un aport esențial pentru unitățile din schema turismului, cu efecte pozitive în reducerea consumului de combustibil și în asigurarea unui confort al serviciilor. Acest an mai înseamnă și o noutate exclusivă-realizarea complexului de cazare, alimentație publică și agrement „Insula Ovidiu” de pe lacul Mamaia. Printr-un complex de lucrări, modernizări și reparații se redă circuitului un obiectiv cu o funcționalitate multiplă la parametri exigenței maxime, cu o linie arhitectonică adecvată cadrului natural și cu o dotare corespunzătoare: două terase, restaurant, ring de dans cu posibilități de spectacol, discotecă, miniamfiteatru pentru activități distractive și foc de tabără, spațiu de cazare în căsuțe, pontoane de acostare, amenajări pentru sporturi nautice și de agrement, cu legătură spre uscat prin intermediul a două vaporase. Pregătirea sezonului 1988 a însemnat, pe lîngă această noutate și un complex de lucrări și acțiuni de modernizări, reparații și întinzări, desfășurate la hotelurile „Lo-

tus” și „Sulina” (Mamaia) „Apollo” (Eforie Nord), „Zefir” (Mangalia), restaurantele „Miorita” (Mamaia), „Neon” (Eforie Nord), „Haiduc” și „Măgura” (Eforie Sud), „Scoica” și „Esplanada” (Mangalia), piscinele „Parc” (Mamaia) și „Flamingo” (Eforie Sud), dotări cu mobilier, pastelări de fațade și amenajări, ambientale. Au fost efectuate revizii, reparații curente și lucrări de întreținere la 896 de obiective, în ideea că anul 1988 va însemna un mare pas înainte în calitatea serviciilor, în modul de prezentare a dotării existente. În plus, acest an înseamnă și un pas înainte în modul de prezentare a reclamei comerciale, turistice. Vrem să fim la nivelul pretențiilor în calitatea serviciilor, în activitatea comercială și a agențiilor de turism, în prestații (vizite, excursii) cit și în cele legate de masă, cazare, plajă. În acest an am realizat un tronson de plajă etalon între Cazinoul Mamaia și Hotelul Victoria unde, prin mici amenajări (locuri de joacă, tonete, terenuri de sport, umbrele, spațiu verde), vrem să prefigurm amenajările moderne ale plajei din anii viitori. Din punctul de vedere al bazei materiale, sezonul 1988 va crea turiștilor multe surprize plăcute.”

Aceasta ar fi noutățile care de fapt înseamnă munca de un an a lucrătorilor din turism. Pe ea se întemeiază și recentul Ordin al Muncii primit pentru rezultatele în întrecerea socialistă a anului 1987.

Lîna de aur

Anul trecut, I.A.S. Cogea-lac a fost distinsă cu titlul de Erou al Noii Revoluții Agrare pentru performanța de a fi obținut 13,5 kilograme de lînă pe cap de oaie. Cantitatea este de-a dreptul impresionantă. De regulă, un miel bun, după cîteva luni, cîntărește cam tot atît cît cîntărește și lîna pe care o poartă în spate fiecare oaie. În ultimii ani, la Cogea-lac, de pe pămînturile cîndva arse și sterpe se cultivă și se recoltează mii de tone de furaje, ajungîndu-se la un ritm de agricultură intensivă. În fiecare an, I.A.S.-ul din Cogea-lac rulează peste 100 000 de capete de ovine. Complexul de la Nuntași fiind cel mai mare din țară. Să porți în fiecare an peste 100 de turme înseamnă să intri într-un regim de zootehnie organizat după cele mai moderne reguli ale domeniului. Ștefan Ursu, directorul întreprinderii ca și șeful complexului de la Nuntași, medicul Vasile Caraian își socotesc profesia ca fiind aceea de „oier specialist”, o sintagmă care ar putea să stîrnească un zîmbet dar care desemnează complexitatea unei asemenea munci aflată, ca rigoare, organizare și specializare, în imediata vecinătate a industriei. Cu sprijinul cercetătorilor de la Institutul de cercetare și producție pentru creșterea ovi-

nelor și caprinelor Palas-Constanța au început o selecție a materialului biologic și au transformat producerea și administrarea furajelor într-o activitate de bază. În anul 1975, a fost consemnată o dublare a efectivelor și o creștere a producției de lînă pînă la 8 kilograme pe cap de oaie. În 1980, au ajuns la 10 kilograme, ceea ce reprezenta deja un record, primul record al celor de la Cogea-lac, care va fi doar un pas spre acest impresionant 13,5 care avea să le aducă și înaltul titlu de „Erou al Noii Revoluții Agrare”. Acum, doar 82 de oameni, cîți lucrează la centrul de la Nuntași, muncesc la întreținerea, hrănirea și creșterea a 70 000, chiar 75 000 de animale în fiecare an. Și totuși, care sînt secretele performanței obținute la Cogea-lac? „De la oierii cu mare știință în această indeletnicie și de la profesorii din facultate am rămas cu cîteva adevăruri simple. Și între ele, unul, care spune că oaia dă lînă, miel și lapte dacă e sănătoasă și are mîncare pe sătură. Am încercat să ridicăm aceste două condiții la cele mai înalte cote și, pe lîngă introducerea unor rezultate din domeniul cercetării științifice, am reușit să obținem cantități pe care unii dintre noi nici măcar nu le-au visat. Oamenii noștri sînt cu adevărat niște „oieri specialiști”. Aceasta este opinia unuia dintre ei, medicul veterinar Vasile Caraian.

Grupaj realizat de
CORNEL NISTORESCU
și **DUMITRU MANDROIU**

predomină robusteții, obiectul este satisfăcător elegant. Numai imbinarea armonioasă între formă și robustețe creează optimul. Se încheie citatul din Confucius.

Inginerul Petre Buleci lasă să-i cadă brațele pe lîngă corp. Îl privesc și mă privește. Parcă ar vrea să spună: „Elicele noastre va fi la fel de rezistentă, măcar la fel de rezistentă ca și cele din bronz. Numai că va fi mult mai ieftină, mult mai ușoară, mai practică. Deci mai eficientă. Iar noi, astăzi, la tehnicitatea de virf a secolului, trebuie să gîndim, să acționăm eficient.”

Sau poate eu mă înșel, poate Petre Buleci o fi vrut să spună cu totul altceva. O fi vrut să spună, de pildă, „eu ce-am avut de demonstrat, am demonstrat. Voi de ce nu mă credeți?”

Interesul față de nou este o problemă de morală

O bună parte din noaptea petrecută la hotel, m-am gîndit la convorbirea mea cu inginerul Petre Buleci. Nu știu dacă în tot timpul discuțiilor noastre a avut dreptate, dar am sesizat faptul că în biroul lui o istorie se repetă, iar repetată de prea multe ori o astfel de istorie devine nu numai nedreaptă, dar și îndestul de păguboasă. În ce mă privește, îmi descoperisem chiar o vină, pe care nu mi-o știam a exista mai înainte, dar care, iată, mă cam scuturase de somn: ca ziarist nu mă „bătusem” pînă la capăt pentru generalizarea tehnologiilor lui, ale oamenilor cu care el lucrează, noi și îndrăznește. Am făcut-o poate în alte împrejurări, dar, în acest caz, colectivului inginerului Petre Buleci îi rămăsesem dator. Motiv pentru care, a doua

zi în zori, l-am căutat cu telefonul, la un alt hotel brăilean, pe inspectorul general Vlad Nisipeanu și i-am propus să mergem la conducerea Centralei navale din Galați. A fost de acord, rolul său devenind de aici înainte aproape determinant. Ne-am suit într-o mașină și am ajuns astfel la Galați.

Nu voi relata aici, nici măcar în mare, discuțiile purtate la „centrală”, fiindcă m-a interesat să urmăresc altceva: interesul față de o idee nouă al acelor care au datoria să scoată noul din pulberea gîndului cum aurarii scot firul de aur din pulberea nisipurilor. Interesul acesta există: mare, cînd e vorba de o idee a ta, a acelor de lîngă tine, a colectivului din care faci parte. Nu e rău. E rău însă atunci cînd interesul acesta scade mult sau foarte mult cînd e vorba de o idee a altora, mai departe de tine, deși datoria ta rămîne aceeași față de nou.

Îl căutam pe inginerul Victor Dobre, șeful serviciului tehnic. Lipsește, „legăm” un dialog cu tovarășul Ion Ursache, inginer principal, în biroul căruia unul din referatele lui Buleci a stat, aveam să aflăm, cam mult, fără să primească o rezoluție:

— Eu rețin din discuție, n-am prea știut despre ce e vorba: nu sînt specialist în elice, sînt metalurg. Ce să vă zic? Buleci propune fabricarea elicelor din tablă navală. Nimic nou! Avem, la ora actuală, aproape la toate navele fluviale elice turnate din oțel.

— E vorba de o tehnologie la mijloc: se pare, mai altfel decît cele folosite în prezent.

— Domnule, Buleci a sudat și el două table; să nu ni se confunde rezultatele!

Dialogul nostru a continuat, dar ne oprim, deocamdată, aici. Se constată, credem, că în ca-

zul lui Buleci, al colectivului condus de el, a funcționat cea de-a doua atitudine — de sus — față de nou.

De ce? Nu vreau să greșesc, cuvîntul, știu, poate lovește: cred însă că din cauza minimalizării capacității unor oameni, unor așa-zisi „însingurați” care, de fapt, nu sînt deloc niște solitari de vreme ce adună lîngă ei o mulțime de oameni și își aplică ideile în practică alături și cu acești oameni. Cum se pot traduce astfel vorbele de mai sus? Să admitem că așa este, dar nu trebuie mai întîi să mergi și să vezi despre ce este vorba? Între Brăila și Galați sînt doar 32 km. Cine ne dă dreptul la o astfel de aroganță, la această privire de sus? Nici noi nu închidem ochii și vedem dintr-o dată toate navele românești echipate cu elice din tablă sudată, după tehnologia sau tehnologiile pe care le propune colectivul condus de inginerul Petre Buleci. Dar dacă am echipa cu aceste elice doar navele fluviale, cele care navighează în raza porturilor noastre maritime și încă ar fi o mare performanță! Asta, firește, după testări și încercări prealabile. Respingerea delicată a unor idei, încă din fașă, cum se spune, minimalizarea lor politicoasă, privirea lor de sus nu fac decît să producă un gol în gîndirea unor oameni, colective, nu au alt rezultat decît frînarea nemotivată a noului. Și cîți referenți tehnici sau tehnici nu au sublimul dar de a minimaliza! Din arsenalul unor astfel de „prudenți” n-au lipsit uneori nici intervenții al căror ecou a ajuns și prin redacții, sub forma unor „îndemnuri” menite să temperze zelul în susținerea unor idei noi. De ce să credem oare că spre obținerea unui țel poate să existe doar un singur drum? Admiterea unei astfel de atitu-

dini ne poate arăta cît de dramatică poate deveni uneori lupta pentru nou. Așa cum o altă atitudine, recunoașterea meritelor fiecăruia, ne poate arăta cît de măreț e să renunți la un orgoliu personal. Așa cum a mărturisit-o odinioară și poetul: „E altul care cîntă mai bine decît mine? / Cu-atît mai bine țării și lui cu-atît mai bine!”

Vînt din pupa ideilor moderne!

Am apreciat poziția conducerii Centralei navale din Galați, reprezentată în dialogul nostru de economistul Ștefan Petrescu, director adjunct al compartimentelor plan-producție, de la care am reținut:

1. Tehnologiile de fabricare a elicelor din tablă navală gîndite și experimentate la Brăila, de colectivul condus de inginerul Petre Buleci, sînt bune și vor fi introduse în planul tehnic al „centralei” pentru definirea documentației, experimentarea elicelor și omologarea lor.

2. Elicele din tablă navală se vor experimenta la Dunăre, pe o navă mai mică, pentru a se urmări comportarea lor în exploatare; pentru apa sărată, alte elice se vor monta la navele de aprovizionare a platformei de foraj marin.

3. De trei ani de zile, cercetători din „centrală”, institutul naval și Universitatea din Galați au ca temă de cercetare comună — înlocuirea elicelor din aliaje scumpe (cunial), din oțel inox, cu elice din oțel mangan și aluminiu.

4. Al doilea program constă în înlocuirea elicelor din cunial pentru motonavele de 3 300 tone, fabricate la Oltenița, cu elice din oțel inox, un oțel de acum omologat. Elicele respec-

tive au fost și ele omologate la Secția de întreținere și reparații nave Ageia.

E bine, dar de ce oare toate aceste luări în considerație abia acum?

Au trecut totuși cîteva ani!

Vești de ultimă oră

La ora cînd articolul de față mergea la cules, inspectorul general Vlad Nisipeanu a sosit la redacție cu o copie după adresa nr. 31512/din 9 mai 1988, a Centralei industriale navale Galați, prin care se solicită suplimentarea planului tehnic, pentru „cercetări în vederea obținerii unor noi procedee de fabricare a elicelor navale maritime și fluviale, utilizînd tehnologii neconvenționale, în scopul reducerii consumului de materiale deficitare (cunial). Adresa a fost avizată favorabil de M.I.C.M.

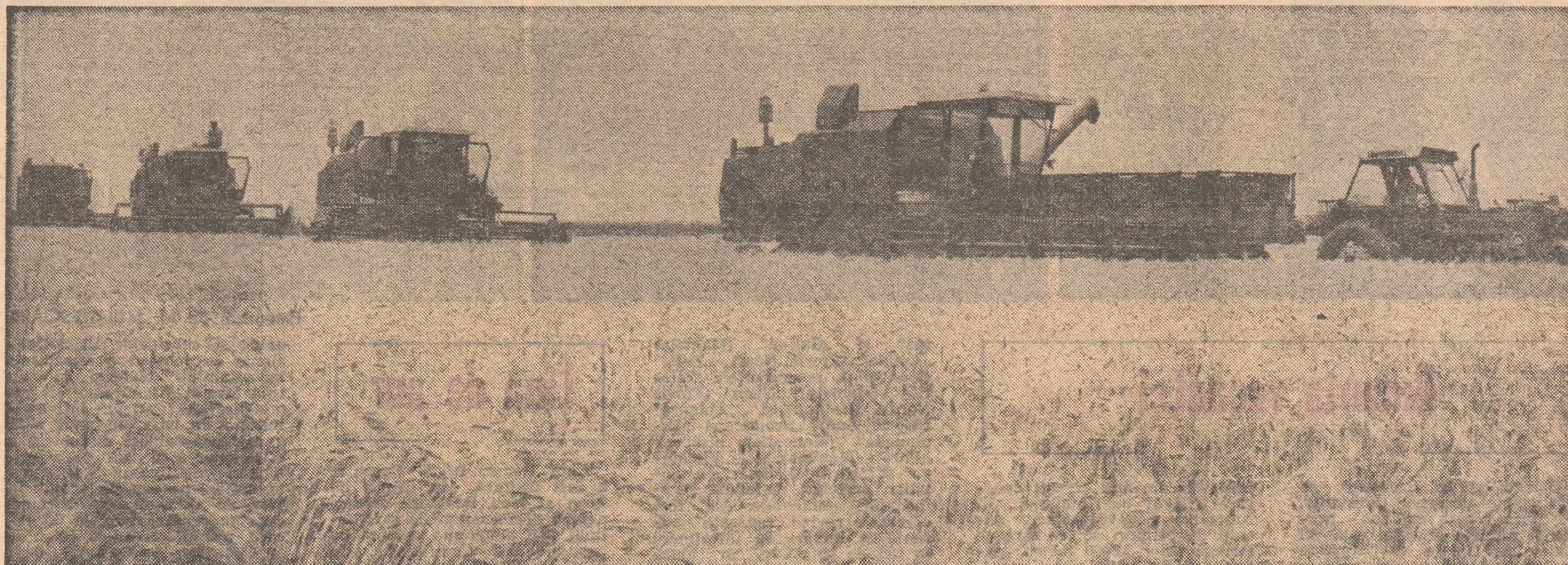
În același timp de la Brăila ne sosea, telefonic, o altă știre îmbucurătoare: Comisia de preomologare formată din reprezentanți ai ICEPRONAV, Centralei navale, Șantierului naval din Brăila, asistată de reprezentanți ai MACE, CNST și Registrul Naval Român, a dispus montarea elicei de 2 400 mm la nava Oreon, beneficiar — PETROMAR Constanța.

Credem că acum, elicele lui Petre Buleci, ale prietenilor săi colaboratori — Iulian Dobre, Ion Tobă, Mihai Dragu, Costel Ion, Dumitru Toma, Mircea Simon, Costică Hîrșan, Dumitru Mihalcea, Gh. Purcăroiu, Busuoc Bălan și Preda Ioanașcu, supranumit „omul cu mîinile de aur” — vor putea propulsa în curînd nave din ce în ce mai mari, mai puternice, pe fluviile, pe mările și pe oceanele lumii.

Le dorim, folosind o frumoasă urare marinărească, „vînt bun din pupă!”

În aceste zile, răspundere directă înseamnă:

Nici un bob pierdut!

Combinele — corăbiile din marea de orz

Declanșarea din plin a secerișului și în același timp pregătirea terenurilor eliberate de paie în vederea însămînțării celei de-a doua culturi, întreținerea susținută a culturilor existente pe cimp și pe loturile cultivate cu legume, recoltarea și depozitarea furajelor — iată principalele direcții pe care oamenii ogoarelor acționează în prezent în întreaga țară!

Asistăm în aceste zile de vîrf la ampla desfășurare de forțe pe care o presupun aceste activități, de modul în care fiecare dintre locuitorii comunelor și ai satelor își face datoria fiind legate alături soarta recoltelor actuale, cit și a celor viitoare. Fără

îndoială, operativitatea, asigurarea fermă a calității tuturor lucrărilor, transportul la timp și fără pierderi a roadelor pămîntului către bazele de depozitare și de recepție sînt deziderate cărora trebuie să li se răspundă cu aceleași cuvinte de ordine: acționăm așa cum s-a stabilit, acționăm așa cum este firesc!

Raidul întreprins de noi în aceste zile pe ogoarele județului Buzău ilustrează succint, la obiect, cîteva etape ale acestor activități „fierbinți” ce se desfășoară în prezent cu maximă concentrare de forțe în această zonă cu pămînturi roditoare, cu oameni inimoși și harnici.

O primă discuție purtată cu Gheorghe Maitei — director în cadrul Direcției generale pentru agricultură Buzău — este relevantă în sensul preocupărilor existente aici în privința pregătirii și desfășurării actualei campanii. Aflăm astfel că, în vederea recoltării, au fost pregătite din timp 1100 combine, balotiere și alte mașini, care în prezent se află deja pe cimp, că taberele din cimp pentru toți mecanizatorii au fost și ele amenajate din vreme, că viteza medie de lucru a tuturor mijloacelor mecanice și de transport este estimată la 5500—6000 hectare pe zi, că odată cu asigurarea desfășurării secerișului în cele mai bune condiții au fost pînă acum executate cele două prășii manuale și mecanice la toate culturile, fiind în plină desfășurare, în aceste zile, prășia a treia mecanică. În legumicultură, lucrările de întreținere și recoltare se află în prim-planul activității lucrătorilor din fermele legumicole și, de asemenea, recoltarea și depozitarea furajelor se fac în ritm susținut.

Am fost prezenți în ultimele zile în cîteva puncte de lucru, pentru a constata direct, la fața locului, cum sînt puse în aplicare măsurile despre care ni s-a relatat. De pildă, în drumul nostru către CAP Săgeata, în ciuda vremii instabile — cînd norii cerneau din cînd în cînd stropi mărunți de ploaie — am întîlnit cîteva

formații de lucru de la ferma Dimbroca, aparținînd Asociației legumicole Buzău. Ne-am oprit și am discutat cu oamenii. Floarea Andronache, sefa fermei, ne-a precizat că acțiunea de îndepărtare a buruienilor de pe întreaga suprafață cultivată cu castraveți va fi finalizată chiar în acea zi. Nu, probleme privind mo-

tru cîteva clipe, apoi revine cu o cutie mare sub braț. Răspunde privirilor noastre curioase că în ultimele zile nu s-a mai despărțit deloc de această „jucărie”, care, de fapt, nu este altceva decît un umidometru. Cu ajutorul lui măsoară de 2—3 ori pe zi gradul de umiditate a boabelor de orz înainte și după recoltare. Nu

ceva mai mult de jumătate din întreaga cantitate de furajece urmează a fi recoltată. Nu știu cum o fi prin alte părți — mai adaugă inginerul Cornel Andronache — dar noi am mobilizat absolut toți oamenii apti de muncă din comună, indiferent de statutul lor profesional, și am reușit să ne situăm la zi cu toate lucrările.

Fără deosebire între vorbe și fapte

bilizarea oamenilor nu există, fiecare dintre ei știind la fel de bine că este în interesul său să muncească bine — adaugă dînsa în continuare.

La CAP Săgeata — o unitate a cărei putere economică a sporit de la an la an datorită eforturilor depuse în egală măsură de către toți lucrătorii de aici — inginerul Cornel Andronache, președintele C.A.P.-ului, care nu se aștepta să-l vizităm, ne sugerează că „vorbele rămîn tot vorbe, așa că haideți mai bine în cimp!” Se scuză pen-

de alta, dar coacerea este neuniformă, iar în plus, „șicanele” ploii nu încetează de cîteva zile. Cu toate acestea, prășia a doua manuală la porumb s-a încheiat la toate cele cinci ferme ale CAP-ului, iar prășia a treia se află în plină desfășurare. Concomitent, în fermele de legume s-a trecut la recoltarea cartofilor timpurii și a mazării și se continuă lucrările de întreținere. Furajele? Numai după coasa întii s-au strîns și depozitat peste 600 tone de lucernă și borceag; aceasta înseamnă

O ploaie mărunță începe să se cearnă din nou, combinele își intrerup lucrul; pericolul de a rămîne imobilizate în lan este aproape. Acolo unde se poate pătrunde cu pasul, pe loturile cultivate cu legume, munca însă continuă. La ferma nr. 3 Beiliș, recoltatul cartofilor timpurii continuă. Pannait Birsan, unul dintre culegători, chiar se amuză: „pînă acum n-am văzut pe cîineva topindu-se din pricina ploii!” Elena Mihai, Sanda Dascălu, Ancuța Pislaru, Tanța și Ion Dinu rid și ei cu poftă. Obiec-

tivul aparatului de fotografiat se îndreaptă către ei... Or fi ieșind pozele pe ploaie? Dacă nu, cuvîntul scris rămîne mărturie a hărniciei lor!

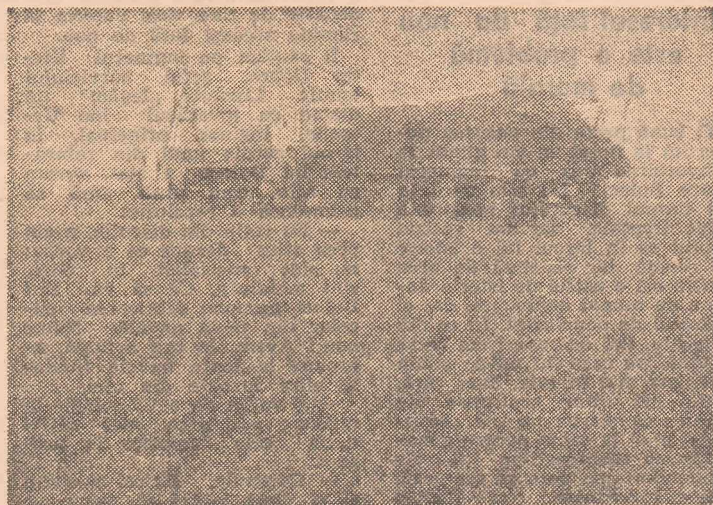
Radu Oprea este președintele CAP Găvănești de peste 15 ani. Fiecare dintre acești ani a săpat parcă încă o brazdă adîncă pe obrazul său. Recolta — zice dînsul — va fi dintre cele mai bune: bobul de orzoaică este cit bobul de porumb, iar orzul are paiul înalt și spicul bogat. Se poate estima că se va ajunge la 6000—6500 kilograme la hectar. Echipele de secerători pe care le-am organizat pentru a exclude pierderile posibile, datorate lanurilor căzute, vor urmări și ele lucrul celor 11 combine cu care acționăm, în sensul de a semna la imediat orice risipă. Ar fi și păcat să rămînă pe cimp chiar și o mină de boabe. Avem însă și legume frumoase; cei 180 de oameni care lucrează pe loturile legumicole au trecut deja la recoltarea cartofilor timpurii și a mazării, lucrările de întreținere a culturilor de tomate și ardei fiind aproape finalizate. De altfel, ca și prășia a doua manuală la floarea soarelui și porumb. Cele 1200 de animale pe care le deține CAP-ul nostru vor avea furaje din belsug în acest an, pentru că, pe lângă faptul că lucerna și borceagul s-au dezvoltat bine pe întreaga suprafață furajeră de 130 de hectare, sperăm să ajungem anul acesta la a patra coasă.

Între timp ploaia a conținut, și, dintre nori, soarele ne zîmbește din nou. O pornim iarăși spre cimp, însoțiți de această dată de Radu Oprea, omul care de mai bine de 15 ani măsoară cu pasul aceste pămînturi binecuvîntate ale rodului bogat și hărniciei.

CONSTANTIN BALACCIU ■

Întreținerea culturilor — urgența fiecărei zile

Fotografii de VICTOR RĂDULESCU ■

Mereu în atenție viața pământului

Între toate mijloacele de producție existente, solul arabil este singurul ce posedă uluitoarea capacitate de a se reproduce prin sine însuși. Mai mult decât atât: știința agricolă a veacului nostru a demonstrat că fertilitatea lui potențială este mult mai mare decât s-a știut sau s-a bănuț milenii la rând. Astăzi, un hectar de cerneziom, bine gospodărit și irigat, poate produce cel puțin 10 tone de cereale.

Sint considerabil ce aparțin unui expert în materie: ing. agronom dr. Ion Nișu, secretar științific la secția de pedologie, îmbunătățiri funciare și gospodărirea apelor.

— Cercetarea din domeniul fondului funciar — continuă interlocutorul nostru, se desfășoară în cadrul a 15 programe științifice care vizează în principal cunoașterea resurselor de sol, fundamentarea lucrărilor de îmbunătățiri funciare și ameliorarea pământului cu capacitate redusă de producție. La acest program își dau concursul institute și stațiuni centrale de profil, înființate în toate zonele agricole ale țării.

Este cunoscut faptul că natura în acțiunea ei inconștientă, dar la care uneori, din păcate, se asociază și omul — provoacă degradarea solului, scoțind suprafețe întinse din circuitul arabil. Vegetația, avea să constate cu amărăciune un savant al zilelor noastre, a precedat omul, deșertul îl va urma. Bineînțeles, ne permitem noi să adăugăm, dacă nu se vor lua măsuri hotărâte împotriva deșertizării planetei noastre. Știința agricolă românească a demonstrat că este posibilă nu numai oprirea procesului de degradare, ci, deopotrivă, însănoșirea pământului și reintroducerea lui în circuitul agricol. Academia posedă o statistică exactă a suprafețelor de teren compromis, iar prin sollicitudinea Institutului de pedologie și agrochimie, sint cunoscuți astăzi inamicii virtuali ai fertilității și în primul rând factorii poluanți. Stațiunea de cercetări pentru ameliorarea solurilor sărăturate de la Brăila și Stațiunea de cercetări pentru combaterea eroziunii de la Perieni (Vaslui) oferă exemple emoționante din lupta omului cu poșivnicia naturii. La Perieni, cum se știe, zeci de mii de hectare de pământ erodat au fost aduse la viață. Tovarășul Nicolae Ceaușescu a recomandat, încă din 1978, înființarea unor perimetre etalon în fiecare județ, astfel încât agricultorul să poată vedea pe viu măsura vredniciei și triumful științei agricole. În prezent, aceste loturi demonstrative (pământ erodat, reintrat în circuitul agricol) totalizează 36 000 hectare. Succese notabile au fost dobândite și prin acțiunea de ameliorare și innoțare a terenurilor sărăturate. Voi da un singur exemplu pentru a arăta că de puternic e omul și în această confruntare. Specialiștii Academiei de Științe Agricole și Silvici s-au ocupat în mod direct de ameliorarea unei suprafețe de 100 hectare, până nu demult cotropită de urgia sărăturilor. Ei bine, acum acest pământ produce 5—6 tone griu și orz la hectar, 10—15 tone porumb, 2 500 kg, floarea soarelui.

În sfârșit, este locul să amintesc cele 400 000 hectare de nisipuri (adevărat peisaj scelerat) peste care specialiștii stațiunii de la Dăbuleni au tras un strat de pământ viu, în care au prins rădăcină pomii fructiferi, via de vie, fasolița, pepenii, arahidele. Sint succese care onorează cercetarea agricolă românească, dar ele reprezintă doar un început într-o acțiune ce se va finaliza prin însănoșirea unei suprafețe de 614 000 hectare de sărături din care circa 200 000 hectare de pământ neproductiv.

Îmi voi permite să spun câteva cuvinte și despre irigații. Nu despre importanța lor care este pe larg demonstrată. Fără, „ploi la comandă” n-am fi izbunțit să obținem marile recolte din ultimele două decenii, mai ales în anii secetoși. Dar nu e de ajuns. Cercetări recente au dovedit că lucrările hidroameliorative nu sint, pe anumite terenuri, nici suficiente, nici de viitor dacă nu sint corelate cu lucrări agropedoameliorative. Înainte de a aduce apă peste un teren, acesta trebuie să fie pregătit corespunzător, de la caz la caz, prin afinare adincă, ameliorare calică (sol acid), ameliorare gipsică (te-

Academia de Științe Agricole și Silvici este unul din vastele laboratoare de creație ale țării, nucleu central într-o activitate complexă și de proporții, destinată cunoașterii și valorificării maxime a fondului funciar, zootehniei, apelor și vegetației forestiere. Aici, ca de altfel în toate celelalte compartimente cu profil științific, indicațiile și recomandările cuprinse în magistrala Expunere a tovarășului Nicolae Ceaușescu din 29 aprilie a.e., s-au concretizat, acum, într-o primă etapă de reevaluare și fertilizare a potențialului creator, prin elaborarea unor măsuri ferme de implementare grabnică în producție a cercetărilor finalizate, cit și prin dirijarea cercetărilor de specialitate spre obiective capabile de a asigura salul calitativ în producția agricolă, potrivit cerințelor noii revoluții agrare.

Între obiectivele prioritare — a ținut să ne informeze secretarul științific al Academiei, tovarășul inginer dr. Gheorghe Sin — se află: crearea de noi soiuri și hibrizi cu productivitate sporită, ridicarea și conservarea

fertilității solului, folosirea eficientă a îngrășămintelor și apei de irigație, combaterea bolilor și dăunătorilor din culturi prin diminuarea consumului de pesticide ca urmare a elaborării unor noi metode și prin perfecționarea sistemului de mașini agricole, ameliorarea genetică a raselor de animale, conservarea și utilizarea eficientă a furajelor, realizarea de noi metode de tratament a bolilor la toate speciile de animale, conservarea și sporirea fondului forestier, abordarea unor noi metode și tehnici de mare finețe în domeniul cercetărilor fundamentale și aplicative.

Vom prezenta cititorului nostru în rindurile ce urmează câteva momente din această epopee a curajului și dragostei de țară, acum în acest sfârșit de mileniu cind, așa cum a ținut să precizeze din nou secretarul general al partidului nostru, științei îi revine marea cinste și datorie de a anticipa cu un ceas mai devreme marile realizări ale patriei socialiste.

Știința

fertilizează

intens

terenul

agriculturii

UNELTELE GÎNDIRII

ren sărăturat), prin diferite alte fertilizări ameliorative. Este noua triadă a progresului pe care specialiștii o recomandă, interpolind între lucrările de îmbunătățiri funciare și cele agrofitehnice amintite acțiune agropedoameliorativă. Numai astfel, în viitor, omul va fi cu adevărat stăpînul pământului. Agricultorii noștri trebuie să înțeleagă că pământul nostru drag este un organism viu, că, aidoma omului, fiecare parcelă de pînă la 10 mii de hectare are nevoie de o „fișă medicală” din care orice specialist să înțeleagă starea de sănătate a ogorului și să poată lua măsurile necesare pentru stoparea sau anihilarea cauzelor infertilității.

A doua natură a zootehniei: industria

Vă propunem în continuare un schimb de idei cu inginerul zootehnist Ioan Granciu și medicul veterinar Nicolae Ilincă, amîndoi de la Institutul de cercetări și producție pentru creșterea bovinelor de la Balotești (S.A.I.), unitate distinsă recent cu înaltul titlu de Erou al Noii Revoluții

Agrare”. Aici, la Balotești, s-a produs anul trecut cea mai mare cantitate de lapte pe cap de vacă furajată: 6 010 litri.

— Știința modernă — ne declară interlocutorii noștri — a demonstrat și în sfera zootehniei imposibilul: animalul domestice poate ieși din limitele sale biologice ca să devină un alt animal, cu însușiri noi, mai productiv și mai bogat în descendenți cu virtuți asemănătoare. Cercetarea de specialitate — așa cum a arătat tovarășul Nicolae Ceaușescu în Expunerea din 29 aprilie — trebuie să facă totul pentru ca cele 11 000 000 bovine, prevăzute pentru anul 1990 să fie, în imensa lor majoritate, exemplare de elită, cu mari producții de carne și lapte. În acest scop se va continua presiunea de selecție pentru cele trei rase prevăzute în Programul național: Bălțata românească, Bruna și Bălțata cu negru. Institutul este în măsură de a asigura anual, din loturile selecționate, 40 la sută din reproducătorii necesari, precum și șase milioane și jumătate de doze de material seminal congelat.

Desigur, în egală măsură există preocuparea pentru combaterea infecundității, iar tehnicile de care dispunem au de-

monstrat că se va putea ajunge ca, pe întreaga țară, natalitatea să fie de 85 la sută. Pe loturi experimentale, vacile au rămas gestante și în proporție de 95 la sută. Ca măsuri convergente, se vor utiliza în continuare: asigurarea funcției de reproducere în limite normale prin aplicarea unor măsuri de prevenire a îmbolnăvirilor, intensificarea funcției de reproducere prin biotehnici speciale, introducerea superovulației. Este cunoscută apoi tehnica transferului de embrioni, practică cu succes și la Balotești și în alte câteva stațiuni afiliate, prin care omul realizează cele mai fabuloase combinații, de neconceput cu ani în urmă. Pe această cale, vaci lipsite de însușiri superioare, devin simple mame receptoare, un fel de incubatoare vii în care se dezvoltă embrionii extrași de la animale de selecție. Tehnica permite chiar obținerea de sarcini gemelare, în acest caz, mama adoptivă putînd aduce în viață viței gemeni proveniți din embrionii extrași de la mame donatoare diferite. Se mai utilizează totodată noi și moderne tehnologii de creștere și exploatare, iar într-unul din laboratoarele Institutului, se execută „la comandă” produse sorti-

mentate, ca de pildă, animale cu carcasă mai mare (pentru carne), sau capabile de a furniza lapte în procente diferite de grăsimi sau proteine.

Le-am promis celor doi specialiști că, în legătură cu toate acestea, vom reveni în paginile noastre cu un reportaj de amploare.

Spre limitele productive ale plantelor

Agronomul Florin Stoiculescu este șeful Laboratorului de ameliorare și genetică a plantelor oleaginoase din cadrul Institutului de cercetare pentru cereale și plante tehnice de la Fundulea. În această calitate a pus la dispoziția cititorilor noștri date recente privind munca de ameliorare la floarea soarelui, rapiței și ricinului. Am restrîns discuția noastră numai la acest domeniu, apreciînd că despre marile culturi cerealiere s-a vorbit pe larg și nu de multă vreme în paginile Flacărei.

— România a devenit, mulțumită cercetărilor științifice agricole, o țară etalon în privința hibrizilor de floarea soarelui. La noi și nu în altă parte aceștia au fost introduși pentru întâia oară în cultură și tot în țara noastră, Centrul european de rețele de cercetare F.A.O. editează revista „Helia”, la care își publică comunicările 40 de institute și stațiuni din întreaga lume.

În ceea ce privește hibrizii de floarea soarelui, cercetările vizează în principal apropierea de limitele biologice ale speciei. Prin metode de biotehnologie și inginerie genetică, s-a ajuns la crearea unor hibrizi capabili de a produce 5 000 kg sămînță la hectar, cantitate din care se poate extrage ulei în proporție de 53—55 la sută. Dar ambițiile noastre vizează performanțe mult mai mari: hibrizi cu producții de peste 6 000 kg la hectar, (limitele atinse în cimpurile experimentale sint de 5 800 kg), ceea ce reclamă obținerea de plante cu o arhitectură îmbunătățită, deci care să permită un proces de fotosinteză sporit la unitatea de suprafață. Un alt obiectiv: precocizarea formelor productive. Avem nevoie, cu alte cuvinte, de hibrizi pe deplin maturați la 1 septembrie, dar cu producții mari. Hibrizii Select, Felix, Fundulea 206, Fundulea 328, Festiv se recomandă într-adevăr prin precocitate, dar recolta de sămînță nu depășește 5 000 kg la hectar.

În ceea ce privește rapița, ea a revenit în actualitate, paradoxal, odată cu prezența în cimpurile de floarea soarelui a unui musafir nepoftit: pătarea brună. Acest parazit a dijmuit recoltele din partea de nord a țării, de aceea specialiștii au revenit, cel puțin pentru o perioadă, la serviciile rapiței. Astfel, la Fundulea, au fost create în timp record trei noi soiuri de rapiță, la care acidul gras (erucic), component de nedorit, dar prezent în proporție de 80 la sută în rapița obișnuită a fost redus sub unu la sută în noile soiuri! Acestea produc 4 000 kg sămînță la hectar și vor înlocui temporar culturile de floarea soarelui acolo unde aceasta se află în plin război cu pătarea brună.

Ricinul, plantă oleaginoasă subtropicală, furnizează industriei mondiale un ulei absolut indispensabil. România și-l procură și din import, dar recoltele autohtone de ricin trebuie să asigure tot necesarul de ulei. În fapt, cimpia românească reprezintă limita nordică a arealului ce face posibilă dezvoltarea ricinului, condițiile sint deci în deajuns de vitregi, dar specialiștii au izbutit să creeze soiuri capabile de a se matura în timp scurt. Un nou exemplu ce demonstrează că omul poate depăși barierele severe ale naturii atunci cind drumul cunoașterii sale nu are limite.

Sint câteva din realizările ce onorează în cel mai înalt grad activitatea Academiei de Științe Agricole și Silvici și a institutelor și stațiunilor pe care le coordonează. Din sumara noastră relatare se vor desprinde, credem, și direcțiile de cercetare pe care specialiștii vor ajunge la obiectivele înscrise în Documentele celui de al XIII-lea Congres al partidului, la cele indicate deopotrivă și în recenta Expunere prezentată de secretarul general al partidului nostru, tovarășul Nicolae Ceaușescu, în ziua de 29 aprilie 1980.

LIVIU TIMBUS
Fotografie de
VICTOR RADULESCU

LECȚIA PURURI VIE A PATRIOTISMULUI REVOLUȚIONAR

Convergențe

Pentru istoricul român, Belgia evocă, în primul rând, dorința unor reprezentanți de marcă ai generației pașoptiste de a face din statul român pentru a cărei făurire ei luptau o „Belgie a Orientului”. Atracția militanților pașoptiști români pentru modelul belgian era determinată de similitudinea de situație a celor două popoare — român și belgian — situate, e drept, geograficește, cu totul deosebit, dar în contexte geo-istorice asemănătoare. Imixtiunea marilor puteri vecine stăvilise în repetate rânduri aspirația firească a ambelor popoare de a trăi în libertate: belgienii, prin revoluția lor din 1830 izbutiseră să se smulgă dintr-o formație politică hibridă, impusă de Congresul de la Viena — acel Regat Unit al Țărilor de Jos care îi unea cu olandezii și luxemburghezii, sub dominația celor dinții. Statul belgian, născut deci, dintr-o revoluție națională săvârșită de un popor mic, dar hotărât, apărea pașoptiștilor români ca un exemplu de urmat și nu este, deci, de mirare că, într-un moment, cînd lupta pentru Unirea Principatelor intrase în faza ei hotărîtoare, C.A. Rosetti tipărea la Bruxelles, în 1853, al doilea număr al revistei „Republica română”, în paginile căreia erau amplu discutate învățămintele revoluției române din 1848.

Tot la Bruxelles, a apărut din 1856 și „Sievea Dunării” (în ediția franceză „L'Etoile du Danube”), jurnalul tipărit de Mihail Kogălniceanu, în paginile căruia s-a stăruit asupra angajării statului român pe calea devenirii sale într-o „Belgie a Orientului”.

Interesul pentru experiența belgiană s-a reflectat și în includerea în constituția română din 1866 a unui mare număr din prevederile constituției belgiene din 1831.

Aceste convergențe și similitudini, care unesc istoriile celor două popoare sint evocate de istoricul belgian Roger Gheysens în prefața cărții generalului locotenent dr. Ilie Ceaușescu, **La Transylvanie, ancienne terre roumaine**, tipărită în excelențe condiții grafice în Belgia.

Cititorul român a putut aprecia calitățile remarcabile de informație, analiză și stil ale acestei cărți, apărută în 1984 sub titlul **Transilvania, străvechi pământ românesc**, distinsă cu unul din premiile de istorie ale Academiei Republicii Socialiste România. Lucrarea expune sintetic istoria acestei provincii românești, de la îndepărtatele origini geto-dace pînă în zilele noastre, valorificînd cercetările desfășurate mai bine de un secol de istoriografia română. Este o istorie scrisă deopotrivă cu obiectivitate și angajare, devenite compatibile tocmai pentru că între adevărul istoric și interesele superioare ale poporului român nu există nici un fel de nepotrivire, astfel că prin căutarea și afirmarea celui dintîi, sint perfect slujițe cele din urmă. Asupra acestui aspect a stăruit Roger Gheysens, care scrie în prefața sa: „Generalul-locotenent Ilie Ceaușescu expune sine ira et studio această istorie atît de zburciurnată a Transilvaniei, care a fost un timp «Alsacia — Lorena» românilor. Este o carte limpede și bogat documentată, ce se plasează în linia logică a istoriografiei române”. Si mai departe: „Angajamentul patriotic al autorului afectează în vreun fel obiectivitatea investigațiilor sale? Personal, nu o cred, dar invit cititorul să judece el însuși prin examenul acestei cărți, scrisă neîndoielnic de altminteri cu tot atîta acribie cit și competență”.

Recomandarea călduroasă a prefatorului este ea însăși un semn de mare prețuire pentru carte, Roger Gheysens se numără printre personalitățile reprezentative ale istoriografiei belgiene. Redactorșef al revistei de istorie militară „Memo”, el este autorul mai multor lucrări privind istoria celui de al doilea război mondial, fiind interesat îndeosebi de activitatea serviciilor secrete de informații. Pentru noi, românii, Roger Gheysens este,

înainte de toate, autorul unui excelent articol despre Actul revoluționar de la 23 August 1944, apărut în 1969, în aceea istorie a celui de al doilea război mondial, tipărită în fascicule săptămînale de Librăria Jules Tallandier. Un articol-premieră, am spune, pentru că el infățișa iniția dată, lectorului occidental desfășurarea revoluției române din august 1944 în lumina cercetărilor întreprin-

locotenent dr. Ilie Ceaușescu și devenită un adevărat for-pilot al istoriografiei noastre.

Roger Gheysens ia cuvîntul. Începe prin a face o paralelă între supunerea belgilor din Gallia de către Iulius Caesar și a geto-dacilor de către Traian și relevă apoi paralelismul din dezvoltarea istorică a celor două popoare: „Prin coexistența autohtonilor cu coloniștii romani, urmată de fuziunea lor, strămoșii noștri și cei ai românilor

cător al revoluției române din august 1944 și a pus în lumină covîrșitoarea însemnătate internațională a acțiunii curajoase a României care a determinat prăbușirea întregului dispozitiv militar al Germaniei hitleriste în sud-estul Europei.

Noul studiu vădește perfectă familiarizare a istoricului belgian cu problematica tratată și, mai ales, cu literatura română de specialitate astfel că luptele pentru eliberarea părții din

deschiderea Tîrgului anual, la care organizatorii au invitat România pentru a prezenta un stand cu produse ale economiei naționale. Este al doilea cînd la Tîrgul din Mouscron participă o țară străină: anul trecut a fost Indonezia. Invitarea țării noastre este în ea însăși o mărturie a interesului pentru realizările economiei României socialiste. Autoritățile din Mouscron sint animate de dorința de a asigura un rapid progres acestui oras, prin acordarea de facilități implantărilor industriale și prin promovarea schimburilor de mărfuri.

Standul românesc oferă o imagine diversificată a succesorilor înregistrate de industria națională: de la țesături la autoturismul „ARO”, o gamă variată de produse ilustrează concludent varietatea și calitatea articolelor noastre de export. Ce incîntare și ce mîndrie să auzi aprecierile elogiase ale vizitatorilor în fața exponatelor din țara ta!

Ambasadorul României, în alocuțiunea sa, a stăruit asupra dorinței țării noastre de a dezvolta relațiile sale comerciale, ca parte componentă a eforturilor de instaurare a unui climat de pace și înțelegere între națiuni. Gazdele au apreciat alocuțiunea reprezentantului diplomatic român ca „un imn înălțat cooperării”.

Discut cu notabilitățile orașului, prezente la tîrg, și le înmînez exemplare din **La Transylvanie, ancienne terre roumaine**. Am plăcută surpriză să constat, două zile mai tîrziu, în paginile cotidianului „Nord-Eclair” o recenzie care redă corect ideile de bază ale cărții: autohtonii și continuitatea românilor în Transilvania, caracterul lor majoritar după pătrunderea ungarilor în Interiorul arcului carpatic, individualitatea politică a voievodatului transilvan, devenit în 1541, un principat autonom sub suzeranitatea Porții otomane, incorporarea forțată a Transilvaniei la Ungaria în 1867, odată cu restructurarea pe baze dualiste — austro-ungare — a Imperiului austriac, înfăptuirea Marii Uniri din 1918, ca incunare a luptei întregii națiuni române. Nu cred să fi citit în vreun ziar occidental o atît de fidelă înfățișare a punctului de vedere românesc în ceea ce privește istoria Transilvaniei, a unui punct de vedere ce coincide întru totul cu adevărul istoric. Îmi dau seama odată mai mult, că în lupta noastră împotriva interpretărilor tendențioase ale trecutului românesc, armele cele mai puternice sînt adevărul și onestitatea. Pentru cititorul imparțial — ca și cei din redacția lui „Nord-Eclair” — sursele și faptele invocate în **La Transylvanie, ancienne terre roumaine** și-au dovedit forța lor probatorie, și ei s-au grăbit să aducă la cunoștința cititorilor concluziile școlii române de istorie.

Călătoria în Belgia mi-a arătat din nou că lucrările de istorie ca și produsele economiei noastre sint întîmpinate în această țară cu o receptivitate ce se cuvine subliniată. Acum doi ani a apărut tot în această țară traducerea lucrării **200 de zile mai devreme (200 jours plutôt)**, contribuție importantă la rolul jucat de România în scurtarea celui de al doilea război mondial.

Schimburile economice și cele culturale apropiate statele și popoarele ajutîndu-le să se cunoască și să se stimeze reciproc. România socialistă, prin președintele ei, Nicolae Ceaușescu, cheamă astăzi înțelegere omenire să-și intensifice eforturile pentru a elimina războiul, politica de forță și de amenințarea cu forța, pentru a pune capăt cursei înarmărilor, altfel spus pentru a edifica o lume a păcii și cooperării în perfectă securitate.

Experiența săptămînii petrecute în Belgia mi-a arătat încă o dată, că politica țării noastre corespunde aspirațiilor celor mai profunde ale tuturor popoarelor și ea aduce României un binemeritat prestigiu.

FLORIN CONSTANTINIU

Istoria slujită cu adevăr și onestitate

se de istoriografia română după Congresul al IX-lea al Partidului Comunist Român.

„Accastă provincie este și a fost întotdeauna românească”

„Lansarea cărții generalului-locotenent dr. Ilie Ceaușescu **La Transylvanie, ancienne terre roumaine** are loc la Centrul Internațional de Presă de la Bruxelles. Sint prezenți istorici, specialiști în istoria militară, oameni de cultură, ziaristi, corespondenți ai presei și agenții de presă, acreditați în capitala belgiană, dar și reprezentanți ai cercurilor economice precum Antoine du Chastel de la Howarderie, membru în Comitetul de Direcție al Băncii Naționale de la Paris.

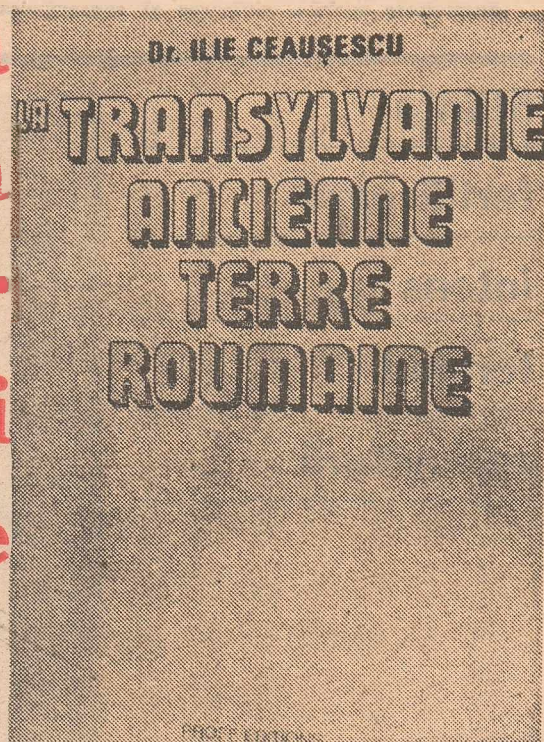
Profesorii J. L. Charles și E. Thomas de la Școala Regală Militară, cel dintîi succesorul la catedra lui Henri Bernard, Nestorul istoriografiei militare belgiene, decedat de curînd, la capătul unei strălucite cariere științifice și didactice, unanim elogiată (cu puțin timp înaintea morții a fost înnobit, fiind făcut baron) manifestă un viu interes față de activitatea istoricilor români, îndeosebi a Comisiei române de istorie militară, prezidată de generalul-

au fost, și unii și alții, latinizați. În cursul secolelor, belgienii și românii au cunoscut, de asemenea, numeroase dominații străine și n-au încetat să lupte pentru libertatea lor. Subliniind valoarea cărții prezentate, Roger Gheysens arată că istoria Transilvaniei, scrisă de generalul-locotenent dr. Ilie Ceaușescu, „ne demonstrează că această provincie este și a fost dintotdeauna românească”. Istoricul belgian încheie prin a invita pe cei prezenți să citească „această lucrare clară și bogat documentată”.

Roger Gheysens mă invită apoi să iau cuvîntul pentru a oferi date suplimentare despre importanta lucrare.

Odată încheiată această parte a manifestării, urmează o discuție în jurul unui „pahar al prieteniei” pentru a relua formula consacrată și utilizată, deci, de prefator.

Roger Gheysens a adus cu sine, direct de la tipografie, ultimul număr din revista „Memo”, în paginile căreia s-a publicat studiul său despre luptele armatei române pentru eliberarea nord-vestului României, smuls prin odiosul dictat de la Viena. Studiul istoricului belgian este continuarea altuia, consacrat pregătirii și desfășurării Actului revoluționar de la 23 August 1944, studiu în cuprinsul căruia autorul a prezentat rolul istoric al Partidului Comunist Român în calitate de inițiator, organizator și condu-

Transilvania, smulsă de Ungaria horthystă grație sprijinului Germaniei naziste și Italiei fasciste, sint prezentate documentat și corect.

Manifestarea de la Centrul internațional de presă a constituit o nouă dovadă a prestigiului de care se bucură școala română de istorie, aflată și ea, în Epoca Nicolae Ceaușescu, în faza de creație cea mai fecundă. Constat încă o dată că în măsura în care istoricii străini sint informați și onesti — adică profesioniști de înaltă ținută, călăuziți numai de căutarea adevărului — ei ajung la concluzii similare sau chiar identice cu acelea ale confratilor lor români. Așa cum, în problemele de istorie a Transilvaniei, americanul Keith Hitchins împărtășește tezele fundamentale ale istoriografiei române, tot astfel belgianul Roger Gheysens a ajuns la aceleași încheieri ca și specialiștii români în cercetarea unei probleme de cea mai mare însemnătate din istoria poporului nostru: contribuția României la înfrîngerea Germaniei naziste.

Un imn înălțat cooperării

A doua zi după ce lucrarea **La Transylvanie, ancienne terre roumaine** a fost prezentată la Centrul internațional de presă, în orașul Mouscron, are loc

ÎNCREDEREA ÎN CULTURĂ

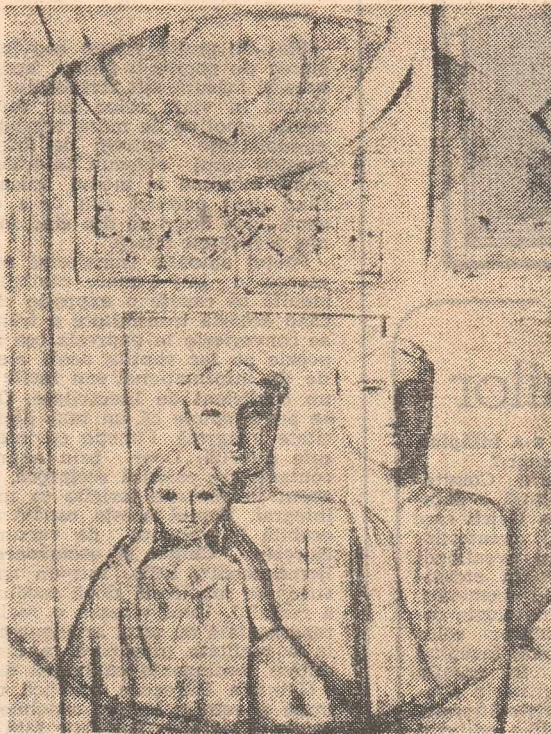
Este evidentă în ziua de azi, în România, o înflorire fără precedent a culturii, o sporire spectaculoasă a șanselor ei de afirmare, de împlinire majoră și de deschidere spre marile probleme ale omului contemporan de la noi, din această clipă, sau ale omului de pretutindeni, ca și ale celui din totdeauna. Literatura, teatrul, artele plastice, muzica, filmul, baletul își au reprezentanți străluciți, cunoscuți nu numai la noi și care prin truda lor neobosită își onorează cu demnitate statutul de creatori ai timpului prezent, ai unei epoci cum n-a mai fost în istoria noastră. Operele lor sînt o mărturie deseori durabilă despre cine sîntem noi înșine, despre eforturile și năzuințele noastre încununate de mari izbînzii în edificarea unei țări, moderne, libere, de un binemeritat prestigiu internațional. Iar cele mai bune dovezi ale prețurii de care se bucură ei și realizările lor o constituie rapiditatea cu care dispar din librării cărțile bune, imbulzeala din fața caselor de bilete atunci cînd se joacă o piesă de teatru românească sau rulează un film semnat de autori români, sau venerația cu care sînt întîmpinați soliștii, dirijorii, compozitorii români în sălile de concert, în sălile de operă. Însă nici o clipă această dragoste de care e înconjurată creația românească din partea publicului nu este o expresie a unui extaz necontrolat, lipsit de criterii de valoare. Același public entuziasmat poate foarte bine — și pe bună dreptate — să sancționeze produsele artistice neviabile, confecționate din șabloane ce n-au legătură cu freamătul realității într-o continuă și efervescentă schimbare. Opera de artă în care oamenii nu se regăsesc cu bucuriile lor, cu inerentele lor necazuri, n-are sorți de supraviețuire, se pierde în uitare pentru totdeauna. Adevăratul creator nu va fi preocupat de prezentarea unei „vieți în seră”, convenționalizate, supuse unei izolări care o exclude din tumultul firesc al existenței reale decît, eventual, pentru a-i demonstra acesteia din urmă superioritatea. „Ci trăiește, chinuiește / Și de toate pătîmește / Și-ai s-auzi cum iarba crește” — îndemna în secolul trecut M. Eminescu. Într-adevăr, numai creația care este rodul unei cunoașteri aprofundate a lumii în care ne aflăm, a resorturilor ei cele mai intime și mai subtile va fi legitimată ca fiind viabilă și adevărată.

Iar această recunoaștere a unui act artistic de valoare este în clipa de față nu numai apanajul specialiștilor. În condițiile unei largiri continue a orizontului cultural al oamenilor acestei țări — printre altele și datorită unui învățămînt modern și complex — tot mai mulți sînt cei care pot emite judecăți pertinente asupra demersului unui creator, i-l pot descifra, se pot lăsa cuprinși de vraja lui sau, dimpotrivă, îl pot respinge în deplină cunoștință de cauză. Fîlindă aceasta a fost și rămîne o preocupare de bază a politicii culturale promovate de partidul nostru — aceea de a democratiza cultura, de-a o face accesibilă tuturor, indiferent de domeniul în care se exprimă. În România cultura a încetat să mai fie un lux, apanajul citorva inițiați care îi degustă delicia indifferenței la cei din jur ci e un bun și un drept al întregului popor. Pentru că societatea noastră își propune un ideal umanist, acela de a forma un om nou, capabil să descifreze emblemele viitorului, perfect familiarizat cu exigențele sale, astfel încît experiența lui să contribuie cu maximum de eficiență la ridicarea patriei pe noi trepte de civilizație și progres.

Desigur, un astfel de proces e îndelungat și la realizarea lui sînt convocate numeroase elemente, fiecare cu importanța lui. Dar pentru oamenii de artă și cultură din România este o cinste, trebuie să fie o mare cinste faptul că li se acordă un rol atît de însemnat în tulburătoarea operă de educare a oamenilor, de formare a lor potrivit celor mai nobile criterii umaniste. În Expunerea tovarășului Nicolae Ceaușescu cu privire la unele probleme ale conducerii activității economico-sociale, ale muncii ideologice și politico-educative, precum și ale situației internaționale, se subliniază cu limpezime: „În întreaga activitate politico-educativă va trebui să angajăm cu și mai multă putere uniunile noastre de creație din domeniul literaturii, muzicii, artei plastice. Ele trebuie să participe activ, prin toate operele lor, la promovarea concepției revoluționare, a principiilor socialiste, a politicii partidului nostru, la ridicarea nivelului general de cultură al maselor, al poporului.” Aceste îndemnuri sînt o dovadă a încrederei de care se bucură în România de azi arta capabilă să înriurească decisiv conștiințe, să transforme revoluționar lumea. Iar unei astfel de încrederi creatorii noștri trebuie să-i răspundă prin realizarea unor opere pe măsură, durabile, aspirînd la măreția epocii pe care o trăim.

La rubrica „Atelier literar” din pag. 14 Darie Novăceanu vă prezintă un

Debutant la 91 de ani: Iosif Keber

„Familie” — lucrare de GETA MERMEZE

POEM PENTRU PATRIE

De dragoste

Țară a mea în toamnă stînd frumos
ca fagurele unui trup de fată,
topește-mă la pieptul tău deodată
pină la mușchi, pină la sînge, pină la os.

Pune-mi pe ochi doi trandafiri brumați
și stinge-mi setea cu izvoare sfînte
tu, flacăra ce veșnic își aprinde
cununa de miracole-n Carpați.

Că-mi va fi dor de tine pin' la moarte
cum doar de mama mi-este dor și-n vis.
Numele tău pe fruntea mea înscris
străluce în sfințenie și arde.

Tu care-mi luneci pururi în privire,
duh din vechimi între hotare stînd,
mă-nveți să te iubesc și să te cînt
spre tot mai românească-ți strălucire.

MIRCEA MICU ■

Fără de margini

La sfîrșit de iunie și-nceput de iulie, toate amintirile mele se topecs în griu și-n aprilie de pepeni galbeni. Sînt și nu sînt. Și mă doare în suflet c-am trăit doar o singură copilărie. Cînd se culeg cireșii și se înclină griul spre punea tinărdă mi-e dor să dorm pe o sanie trasă sub porumb, îndopată cu trifoi și mirosită de doi cai furați. Eu, cînd vine vara, nu mai sînt bărbat, sînt un copil minjit de agude, pe umerii căruia se scutură caișii, pe fruntea căruia zimbește un fulger din senin.

Ștepa Brăilei e destinul meu, munții Rîmniciului — un ideal de neajuns.
Sînt atît de fericit cînd coboră vara, încît nu cred în nici-un fel de moarte.

Nu strig, și sînt împrejmuț de ecouri: visez și mă troienește mohorul cu lungi plecări sub vîntul de pe baltă. Mă doare în suflet o lișidă, mă izbăvește de dureri cinepa verde mirosind a magi răsărind din ierburi și a, Doamne ce amar e să pleci la școală cînd se coace via!

E vară. Sînt timpul meu pierdut, sînt risipirea mea în aur. Niciodată nu sînt mai bogat decît vara.

Locuiesc într-un salcîm și sînt stăpînul cîmpiei Brăilei. Albe colii. Închipuit albastre călcile Fetei Morgana. Mă însoțește un ciine frumos, mă doare în suflet aliorul. Cel mai lung și cel mai dulce păcat al lumii se numește iunie-iulie-august. În septembrie, bînd must, ne purificăm. Dar ce gros ne dor buzele de prea multă vară! Uite, au trecut Sinzienele, vine secerișul fugar ca o cruce din dragoste și-mi vine să dobor sălcile-n Dunăre și să inot cu ochii deschiși spre a găsi lacrima stufului. Știi ce e la noi acum, la Dunărea Brăilei? Fericire și durere din dragoste. Cu toții ne luptăm spre a ține între umeri stîlpul unui felinar cotropit de romanțe.

E atîta griu jur-împrejur, încît mă doare mina pînă ajung să vi-l arăt. Pînea noastră luminează într-o fereastră care dă spre Dunăre, iar Dunărea dă cu bolovani de Lună în noi.

În cîmpia Brăilei, toate drumurile sînt de griu, nopțile sînt de stele căzînd, stelele sînt iubirea coborînd în săniile luminate de comori nedezgropate.

Trăiesc privind lumea din prepeleac. Și totul se întîmplă acasă. Și mama se visează tîind un drum spre lume, cu secera între mături de griu.

Săru' mina, măică Dunăre, mereu vom trece răzbinători spre Marea Neagră. Deasupra noastră, Luna, și un cîntec pe care nu ni-l poate răpi nici moartea.

Cîmpia Brăilei!

FĂNUȘ NEAGU ■

Să scrii despre viață, trebuie s-o cunoști

Noi ne înclinăm spre lumină

În acest secol, multe familii de români și-au adus jertfa, în cele două mari războaie mondiale. În ceea ce li privește pe ardeleni, cită vreme au trăit, sub imperiul bicefal austro-ungar, ei au fost nevoiți să lupte, unii împotriva, chiar, a fraților lor, sau alții au fost trimiși pe fronturi cit mai îndepărtate, să-și verse sîngele acolo, pentru ca imperiul heteroclit de popoare să nu se prăbusească. Astfel s-au petrecut lucrurile și cu trei bărbați din familia mea: cu moșul Isailă, dus prin Galiția, cu tatăl meu, trimis pe la Isonzo și Alpii Iulieni, în Italia, și cu unchiul meu Augustin, în al doilea război mondial. Moșu s-a reîntors din război lîngă cei șase copii ai săi, continuîndu-și munca în adîncul minelor de sare, a Salinae-lor din orasul meu natal. Tata, rînit de două ori, cu mult sînge scurs din trupul lui otelit, a scăpat ca prin minune și de pe meleagurile străine, a revenit, în 1918, acasă, tot pe jos, citeva săptămîni

bune, participînd la Marea Unire cu pușca alături și patrulînd în primele gărzi românești naționale. Unchiul meu Augustin a fost mai puțin norocos. El nu a scăpat de ote-lul ucigător care l-a răpus. Mormîntul lui zace, necunoscut, undeva într-o așezare străină, sau, împreună cu mile de ostași români, este depus într-o groapă comună să-și doarmă somnul de veci.

Ca și cei trei bărbați din familia mea, pe uilița copilăriei mele și în orasul mineresc din care mă trag, așezat pe apele molcome ale Mureșului blind, zeci și sute de alți bărbați ardeleni și-au adus jertfele lor de sînge în marile războaie care au zguduit Europa în acest veac, spre a-și apăra propria lor țară sau spre a fi purtați, ca tata și Moșu, de vîntul arzător al nebuniei militaristilor vremii lor. Unii s-au întors citovi acasă, la copii și la nevestele lor. Dar alții au rămas fără o mină, fără un picior, orbi sau surzi, schilavi, pentru tot res-

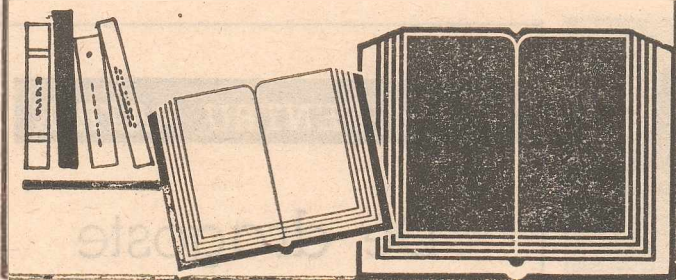
tul vieții. Ca să nu mai vorbim de organismul lor supus atîtor traume psihice. Războiul a rămas, pînă azi, în conștiința celor care, ca tatăl meu, mai trăiesc încă, la vîrste înaintate, a rămas drept o oribilă hecatombă de trupuri, drept un nonsens al vieții omului pe pămînt. Și azi, după zeci de ani de la război, în conștiința lor traumatizată, șuierul grănelor nu s-a stins, țiuitul gloantelor nu a încetat. Și, de fiecare dată cînd vorbesc cu tatăl meu despre război, el devine grav, amintirile lui tremură, parcă, și privirile-i albastre, precum fata unei ape atînte de un vînt necunoscut.

Dacă, pe atunci, cînd războiul era, totuși, încă mult mai puțin complicat, dacă se stătea în tranșee și în așteptare săptămîni la rînd, pînă la un atac, dacă armele de distrugere erau și ele încă nu atît de sofisti-

(Continuare în pag. 11)

ION ARIEȘANU ■

VITRINA CĂRȚILOR

Convorbiri fără adiționale

La poalele Apusenilor

— Care este ultima dvs. carte publicată, stimat poet Ion Mărgineanu? Să deschidem puțin ușa laboratorului dvs. de creație!

— Ultima mea carte apărută sint totuși două, Iancu, soare trudit la Ed. Ion Creangă și Orașul sub formă de inimă, la Ed. Sport-turism. A fost un concurs fericit de împrejurări c-au apărut amândouă cărțile la intervale foarte scurte. În ceea ce mă privește, am o obligație suflătoare mai veche față de Munții Apuseni și Cetatea Unirii.

— Sinteți originar de aici? Unde trăiți, de fapt, și munciiți dvs.?

— Sint de la poalele Albei Iulia, din comuna de rezonanță istorică Miraslău, satul Lopa-dea Valahă. Am găsit un document în care e atestat acest toponimic încă din 1202—1203. În satul meu a fost descoperit un vas de lut datat cu 5 000 de ani în urmă, aparținând culturii Coțofeni și luat ca element de referință pentru un nume topos istoric și cultural. Tot pe aici au trecut, mai tirziu, Horea și Iancu în drumul lor spre libertate socială și națională a neamului.

— Ce adăugați dvs., ca scriitor al acestor locuri, depozitului de civilizație și cultură, obârșiiilor extrem de adânci pe care le-ați evocat?

— Fiecare creator vine de undeva și cu ceva specific. Eu cobor de la poalele Apusenilor, locuiesc în orașul bimilenar Alba Iulia despre care s-au scris multe cărți dar încă așteptându-și, totuși, marea carte a glorioasei epopei naționale care e Unirea, din 1918.

— Cum pregătiți aniversarea a 70 de ani de la Marea Unire — dvs., care trăiți la fața sacră

a acestui loc unde s-a înfăptuit idealul nostru milenar?

— Definitivăm prin Comitetul județean de cultură o antologie numită Cartea Unirii care reprezintă omagiul creatorilor noștri adus marelui eveniment dar și mesajul lor în eternitate. Am predat, de asemenea, la Ed. Eminescu o antologie reprezentativă a tuturor celor care au cîntat Unirea, începînd cu reflectarea ei în creația populară, pînă la ultimele apariții în cărți și reviste literare. Chiar cea de-a VIII-a ediție a Festivalului de poezie Lucian Blaga din mai, am circumscris-o acestei nobile idei. Împreună cu Uniunea Scriitorilor și Asociația Scriitorilor din Sibiu am organizat a III-a ediție a Zilelor poeziei românești dedicată Marii Uniri, manifestare desfășurată atît în municipiul Alba Iulia cît și în localitățile județului.

— Asemenea presiune a istoricității obligă la o mai acută percepție a prezentului. Bănuiesc că activează și la Alba Iulia o școală tină de creatori.

— În Alba Iulia și în alte localități ale județului trăiesc la ora actuală 55 de semnatari care și-au pus numele pe o carte sau mai multe. Dintre acestea, majoritatea sint tineri: Aurel Pantea, Mircea Stăncel, Ion Sângereanu, Nicolae Drăgan, Dumitru Mălin, Nistea Cornel, Gh. Jucă, Ștefan Dinică, Monica Anton și încă mulți alții. Ceea ce-i unește pe toți, în ciuda vîrstei și diversității stilistice, este slujirea a-celeiași idei: sentimentul curat pe care trebuie să-l transmită urmașilor prin creația lor despre aceste meleaguri încărcate de istorie și contemporaneitate, slujirea patriei prin cuvînt.

ION ZUBAȘCU

Cronica literară

de Romul Munteanu

Starea de poezie

Sint de multă vreme convins de faptul că starea de poezie îi poate aparține aproape în aceeași măsură atît scriitorului cît și cititorului. Există în viața celor mai mulți oameni momente emotive de mare tensiune, provocate de circumstanțe extrem de diferite. Pe toate acestea omul obișnuit le trăiește, dar nu le poate exprima la modul plinar, evocarea lor fiind doar patetică sau de-a dreptul lacrimogenă. Este drept că din cînd în cînd nu lipsesc nici secvențele hilare.

Poetul autentic transformă toate aceste stări eteroclitice într-o mare combustie interioară, menită să capete o expresie cît mai adecvată. Cînd această transmitere a trăirii interioare nu se convertește în expresia cea mai adecvată, în poezie se fac simțite acele elemente reziduale de tip informațional sau factic care nu au nici un coeficient de literaritate. De fapt, arareori se poate spune că un text literar are o poeticitate integrală. Funcția cuvintelor într-un text este diferită. Doar prin anumite efecte de contaminare estetică reciprocă, textul este perceput în cazurile fericite ca un enunț poetic integral. Faptul acesta capătă o relevanță deosebită în volumul de versuri al Gabrielei Hurezean, Chipul și asemănarea (Ed. „Cartea Românească”, 1987). Într-un spațiu literar restrîns se manifestă două moduri de exprimare a realului. Unul vizează o realitate exterioară, reprezentată de satul ardelenesc, altul se referă la o realitate interioară, a cărei rostire are putine contingente cu lumea din afară.

Gabriela Hurezean practică o caligrafie duioasă a sentimentelor, capabile să întretină o evidentă stare de nostalgie față de vatra matricială originară. Verbele capătă și ele inflexiuni optionale ce trimit spre un vechi spațiu protector: „Și m-aș duce, duce-m-aș acasă, / tot descultă aș urca pe Criș în sus. / tot descultă și fără de merinde, / numai cu iubirea cit e venicia / pe o stea de iarbă fără de apus”. (Cîntec de acasă).

Etnografismul este discret. De la referințele toponimice se ajunge la peisaj. Acesta este văzut ca o stare de suflet proiectată în anotimp. Afectiunea este diseminată ca o pulbere de aur asupra naturii scăldate într-o baie de lumină: „Se alină iarbă, se alină, / dorm pădurile, tul-pină cu tulpină, / mere roșii pîlpie-n ferestrele de-acasă / luminînd departe cu lumină deasă”. (Duminica zăpezilor).

În buna manieră a poeziei din Transilvania, Gabriela Hurezean evocă satul la modul nostalgic, desenat ca o lume fantomatică, ca un mod arhetipal de-a ființa în amintire. Gestul individual și oamenii se strecoară discret într-o mitologie, unde totul se derulează ca într-o veche vatră matricială: „Seara, cînd satetele fumegă precuarat, / cum arderea de tot, cum rugul binecuvîntat, / Cînd vin acasă țărani cu pași de lut, / atunci se aude cerul incunat deasupra lor, / crescînd, crescînd precum aiua-tul de pline bună” (Zei de lut).

Dar dincolo de această poezie a peisajului netulburat de nimic, populat cu țărani ce par să coboare de-a dreptul din mitologie, se insinuează universul tragic, spațiul morții decupat din istorie și convertit într-o mitologie tragică. Evocarea este generală, dar ea focalizează un

sat, unde s-a cuibărit definitiv amintirea morții: „În casa cea cu verde vîruiță a morții / doarme legat de vatră / cu funii de sînge / Omul pădurii, / doarme legat de vatră cu funii de sînge / Omul izvoarelor, / doarme legat de vatră cu funii de sînge / Omul din focuri.” (Moisei).

Dar în Chipul și asemănarea există mai presus de toate o poezie a germinării, a spațiului fertil, o poezie a spațiului ce înverzește printre insulele ultime de zăpadă. Totul capătă aspectul unui poem al creației, a muncii țărănilor capabili să schimbe fața pămîntului pînă la marginea orașului: „Și zic ție; / nimic nu te răscumpără pe tine / fără numai liniștea cîmpului lăstărînd, / pune-ți dară guba și ieși degrabă / la marginea orașului. / mergi, mergi, pînă cînd picioarele nu te mai țin, / atunci lasă-te în genunchi, fără împotrivire, / curăță zăpada cu palmele / atîta cît țărîna ogîndă să-ți fie împrejur, / răsfrînge-te în ea și te minunează în orbire / și apleacă-te iarăși mai mult / și mai mult / și mai mult.” (Griul tîmăduitor).

De la poezia stărilor afective proiectate asupra peisajului germinator, Gabriela Hurezean glisează discret spre poezia stărilor afective pure, cînd iubirea se transformă într-un adevărat superlativ al existenței. Există în Chipul și asemănarea o adevărată conjugare afectivă a verbelor iubirii: „Dar, durere-n durere, / a iubi fără- crutare, / a te dezgoli de tine, / dezgoli pînă la os / pîn' la sufletul frumos / albe lumi să te lumine.” (De dor). Mi se pare salutar faptul că într-o vreme cînd poezia românească se dezertotizează, scaldîndu-se adesea într-o baie de cuvinte fără o funcționalitate semantică globală, Gabriela Hurezean își etalează stările emotive nedeghizate, organizate în cele mai multe cazuri într-un discurs deplin coerent.

Există în Chipul și asemănarea o temă semnificativă a germinării, corelată cu aceea a fecerii. Omul se face astfel mereu pe sine, așa cum modelează obiecte ca un mic demiurg. Facerea este un mic spectacol, o naștere privită, generatoare de plăcere: „Privește miinile lui frămîntînd / a pămîntului azimă. / palmele lui încrucîșînd asupra / pintecului lut / calea vieții / calea norocului / calea iubirii / întru solară binecuvîntare” (Olar). Cînd melancolia se insinuează în acest mic univers poetic, eufoniile bacoviene capătă o relevanță bine studiată. Doar spațiul geografic generator de tristețe este schimbat: „Un bărbat plîngînd în Gara de Nord / între chiocșul cu cremvurști și cel cu zîiare, / bărbatul plîngînd în Gara de Nord / maladia trîșteii scrisnet de fiare” (De nimeni știut și de toți deopotrivă).

Cînd poezia Gabrielei Hurezean se configurează ca o relație între interior-exterior, raportul dintre eu-tu devine comunicarea sau tăcere deplină, cuvîntul înecîndu-se într-o adevărată suită de trepte-obstacole: „Între tine și restul lumii — tăcere / uneori, prin semne, încerci să te spui într-un fel / dar / cuvîntul milă te gîtuie încet cu sfială / cuvîntul ură te gîtuie încet, cu sfială” (Scadență).

Poezia Gabrielei Hurezean are, fără îndoială, șanse de evoluție firească.

• Cartea de știință • Cartea de filosofie • Cartea de istorie • Cartea de reportaj •

„Laudă gîndului”

Cu acest subtitlu, ce ne duce „cu gîndul” la Lucian Blaga și Miron Costin, a apărut în colecția „Humanitas” a Editurii Junimea o suită de eseuri privind personalitatea savantului Vasile Părvan, eseuri semnate de Ioan Humă. Valorificarea și valorizarea culturală a operei acestei mari personalități a culturii românești, cu manifestări în filosofie, sociologie, științe economice și artă, nu s-a încheiat. Mai degrabă putem vorbi de un început de drum. O prezentare, ca aceasta de față, înaintea de-a contribui la nașterea — ceea ce-i exagerat — ori la consolidarea — ceea ce nu-i cazul — a unei prejudecăți, este o invitație la lectură. „Integrala” operei părvaniene rămîne, încă, un ideal editorial. În acest sens s-a menționat seria de „Opere” ce urmează să apară la Editura Științifică și Enciclopedică. Lucrarea pe care o semnalăm în aceste rînduri privește mai mult decît un aspect, cît o caracteristică definitorie a istoricului Vasile Părvan: aceea de gînditor. Deci un Vasile Părvan între oglinzi paralele, dincolo de posibilul joc de cuvinte istoric-gînditor sau gînditor-istoric. Caracterizat exemplar de G. Călinescu ca avînd „acea inversunare a gîndului ce nu se dă bă-

tut”, — cît de mult seamănă Vasile Părvan, chiar dacă viața nu este literatură, cu un personaj camil-petrescian ce a „văzut idei”. Nu de prejudecăți și de etichetări a dus lipsă opera lui Părvan. Eseurile de față nu le ignoră, ci le analizează cu răbdarea desfăcătorului de noduri. Cititorul care nu le cunoaște poate avea senzația că a intrat în mijlocul dezbaterilor. Cînd cartea „Vasile Părvan sau Lauda gîndului” va înțelege că exercitiile de nuanțare la care asistă dau jos patina etichetărilor și prejudecăților de pe complexul arhitectonic al unei opere și gîndiri originale, erudite. Cititorul va trebui să accepte existența unei filosofii ce nu se manifestă sub forma unui sistem. „Discursul lui Părvan nu este, într-un fel, unul de argumentare, cît de proclamare a ideilor. Argumentarea e implicată, la el, foarte pregnant; textul presupune contextul, dar și sugestia, gîndul pe jumătate rostit eliptic, însă înălțător la alt gînd.”

Cu o concepție gravă asupra vieții, cu o ascendență stoică în plan moral, Părvan are vocația cathartică (eliberatoare) a muncii, a datoriei fără răsplătă, a vieții trăită intens și integrată, ca și istoria făurită de om, în realitatea cosmică. „Școala lui Părvan, scria același G. Călinescu, nu este o școală arheologică, ci una de etică a gîndi-

torului. Și dacă cea din urmă întîrzie să fie imbrățișată, cea dintîi nu va putea dăinui.” Și un alt citat, ce parcă-l continuă pe primul, de data aceasta din Vasile Părvan: „Trebuie să fii istoric pentru ca să fii bun cunoscător de izvoare, iar pentru a fii istoric trebuie să fii un adînc cunoscător al faptelor și gîndurilor omenesci pe care să le știi explica și cîntări după adevărata lor valoare, să fii — dacă e să punem termenul — însuși un filosof în sensul serios și înalt al acestui cuvînt”. Eseurile de față pregătesc restituirea gînditorului Părvan, a acestui „reformator al gîndului filosofic în cultura noastră”, a acestui „spirit făuritor de istorie”. „Biruit-au gîndul...”

ADRIAN MITIȘ

Călător în lumea teatrului

Greu de încadrat într-un gen literar anume savuroasa carte a lui Gaby Michailescu, apărută la Ed. Meridiane și camuflată sub titlul romanesc Vagonul de turneu, temperată de precizarea cu totul restrictivă și orgolios de modestă, Însemnările unui impresar. Cartea depășește prin

farmecul ei aparte, care captivă lectorul de la primele sale pagini pînă la ultimele, parcimonios limitativă a unui gen literar anume, escaladînd cu suptele și dezinvoltură granițele ingrate dintre un teritoriu livresc sau altul, fiind și istorie literară și memorialistică și reportaj și literatură, mult roman, mult poezie și desigur multă dramă, și scene deschise la cel mai larg public și culise predestinate unor intimități istoriografice, însă deasupra tuturor acestora, mustește din paginile volumului senzația că fiecare literă a lui este acoperită cu viață, cu clipă trăită, că pagina abia poate reține acest tumult al amănuntului trăit și rememorat să nu se reverse din nou spre izvoare, conferînd autorului lui demnității unui personaj, el însuși insolit și fermecător, suflor, impresar, remarcabil om de teatru care știe totul, care vede și notează totul și căruia nici un ungher al scenelor țării, de-a lungul zecilor de ani de turnee, nu-i mai pot ascunde absolut nimic.

Dincolo de picanterile de viață și artă ale volumului, dincolo chiar de serviciile pe care Gaby Michailescu le face literaturii cu al său compendiu de istorie vie a teatrului nostru de la origini pînă în prezent, putem detecta în această

aventură în culisele de destin și cabinele celor mai remarcabile prezente care au însuflețit scena românească de-a lungul existenței sale, un paradox specific numai literaturii: prin această carte, modestul personaj care era Gaby Michailescu pe vremea cînd marile personalități ale actorilor evocați erau în floare pe scenele țării, iar el trăia în umbra aplauzelor și succeselor lor, își la revanșa acum cînd din răsunațoarele lor succese n-au mai rămas decît evanescente aripi de rememore, reinviindu-le substanța cu un devotament care îl transformă pe autorul cărții într-un personaj, el însuși cu consistență literară, de substanță și stil, comparabil în planul istoricității fenomenului teatral cu marile nume care însuflețesc universul evocat.

De la suflorul Mihai Eminescu și trupa Pascaly la Iancovescu, Goangă, Brîlc, Șaliapin, Marioara Ventura, Victor Ion Popa, Maria Tănase, Amza Pellea și mulți, mulți alții, personajele ies în lumina paginii din istoricitatea în care le-a fixat gloriosul lor destin, ca sub reflectoarele rampei, transformînd Vagonul de turneu al lui Gaby Michailescu în scena unui spectacol de sine stătător, la fel de viu ca oricare dintre cele pe care le-a impresariat sau le-a văzut de sub „scindurile

SEMNAL

● În prestigioasa colecție „Biblioteca de filosofie a culturii românești”, îngrijită de Valeriu Răpeanu, a apărut la Ed. Eminescu **Scrieri** de N. Bagdasar, ediție îngrijită, introducere și note de Gh. Vlăduțescu, — o antologie masivă ce se adaugă spectaculoaselor restituiri anterioare, consolidând oportunitatea acestei serioase inițiative a Ed. Eminescu și conturând ferm profilul unei școli de gândire și filosofie românească. Volumul cuprinde o selecție din întinsa operă a lui N. Bagdasar concentrând studiile sale axate pe trei mari coordonate: **Istoria filosofiei românești, Filosofia istoriei și Din problemele culturii europene.** Substanțială introducere semnată de Gh. Vlăduțescu fixează locul exact al lui N. Bagdasar în istoria gândirii noastre filosofice, într-un context istoric ilustrat de nume ca Lucian Blaga, D.D. Roșca, Mircea Florian ș.a., aducând prețioase informații referitoare la biografia și operă, fixându-i cu pertinentă repera teritoriului său hermeneutic care îmbogățește gândirea românească originală cu o dimensiune ce-i dă mai mare strălucire în cimpul valorilor universale, menținându-i astfel perpetua actualitate.

● Școala noastră de sociologie își reafirmă continuitatea cu seria ilustrelor momente de efervescență și personalități care au precedat-o, tendința sa constantă și accentuată spre sinteză și interdisciplinaritate, prin apariția recentă a cursului **Sociologia culturii**, semnat de Aurel Bondrea, la Ed. didactică și pedagogică. **Sociologia culturii** este în fond o masivă pledoarie pentru prospectarea complexului proces al progresului societății contemporane cu mijloacele strict științifice ale unei discipline care studiază corelațiile și conexiunile sociale, întemeindu-se pe demersurile teoretice pe datele realității concrete ale practicii sociale. Rod al unei elaborări și experimentări didactice întinse pe parcursul a douăzeci de ani, cursul de **Sociologia culturii** nu ocolește problemele de cea mai mare actualitate cum ar fi: cultura și comunicațiile de

masă, aspectele diverse ale dinamicii culturii actuale cit și probleme de metodologie cercetării care fac, în ansamblu, din cursul profesorului A. Bondrea un volum util tuturor celor care întrețin relații sociale sau personale cu teritoriul întins și diversificat al culturii contemporane.

● Editura Minerva își onorează înaltul nivel tipografic la care își menține fiecare antologie de cultură populară cu editarea recentă într-o impecabilă ținută grafică a masivei culgeri realizate de Cristea Sandu Timoc, **Povești populare românești**. Constituind rodul unor preocupări întinse pe o perioadă depășind ultima jumătate de secol, antologia lui Cristea Sandu Timoc ne rezervă surpriza de a aduce

în literatura noastră o culegere complexă de proză populară de pe Valea Timocului, din sudul Dunării, un eșantion puternic de spiritualitate populară a românovlahilor care fac legătura dintre dialectul dacoromân și macedoromân. Poziția aceasta de poartă între nord și sud, între diferite graiuri și popoare dă teritoriului investigat și materialului antologat calități multiple de depozitare al unui tezaur inestimabil pentru dinamica spiritualității noastre arhaice și istorice, îmbogățind patrimoniul culturii actuale cu timbrul specific al imaginarului popular românesc cercetat în mai largul context sud-est european.

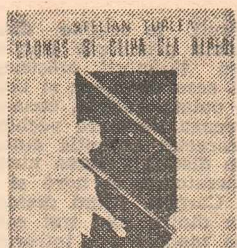
● Poeta Silvia Chițimia propune celor mici volumul **Magazinul fermecat** care prezintă aventurile a „două maimuțele foarte îndrăgite de copii / Care se numeau: maimuțica Pfu și maimuțica Pfi.” Versurile din carte, pline de umor și de o

tandree învăluitoare, fac elogiul unui spațiu al candelor, unde orice e posibil și pină și cele mai banale evenimente sînt celebrate potrivit unui ceremo-

nial bine conturat: „La jocurile cu sărituri e bine să te bucuri / Că poți sări peste tot felul de lucruri; / Sări fără frică / Peste o pernă mai mică / Sau poți sări peste gard / Dacă te urmărește un leopard. / Apoi sări, fără regrete, / Peste o grămadă de taburete / Și cruci și curmeziș / Pină la acoperiș.”

● În **Cadmos și elpa cea repede** — Imagini din timp și spațiu — publicistul Stelian Turlea, își continuă investigațiile sale

pasionante în descifrarea lumii contemporane de data aceasta prin intermediul călătoriilor, prilej de meditații asupra destinului omului de azi pe o planșă cu multe contradicții.

● La Editura Militară a apărut cea de-a doua carte (dintr-o suită care continuă) din romanul istoric al lui Haralamb Zineă **Marea confruntare** (Noaptea cea mai lungă). Volumul relatează, în maniera obișnuită

a autorului, întâmplări din timpul celui de-al doilea război mondial, fapte mai puțin știute de marele public. Dar asupra pasionantului volum vom mai reveni.

ION ZUBAȘCU ■

Insemnări de lectură

Vermeer și criticii săi

Există un „mister Vermeer” ne avertizează **Tudor Octavian** în reflecțiile preliminar-rezumatice ale acestui nou studiu monografic românesc, deghizat sub înfățișarea eseului de critică a criticii. Pentru cei care îl cunosc pe autor doar ca pe un foarte înzestrat prozator, cartea de față constituie o surpriză, în timp ce fidelii scrisului său de artă trăiesc bucuria împlinirii lui în sfera unui subiect pe cit de dificil, tot pe atât de incitant. Și unii și alții însă vor concede că dificultatea cazului cercetat, un dosar deschis, a fost surmontată cu dezinvolură și exersată profesionalitate. În plus, se observă încă o dată, că între domeniul strict literar și cel al istoriei de artă funcționează o relație de complementaritate, punctele de incidență relevând adiacența dar și autonomia fiecărui termen.

Este cazul, poate, să amintesc că și alți literați s-au simțit atrași de creația picturii olandeze și că numele unor Marcel Proust ori André Malraux ilustrează tot atâtea ipoteze, portrete posibile ale artistului din Delft, ale operei. În ceea ce ne privește, cunoaștem din bibliografia autohtonă studii erudite al criticului N. Argintescu-Amza și, mai recent, albumul însoțit de o substanțială antologie de texte datorat poetului Vasile Nicolescu.

Așadar, publicul românesc participă acum la o reiterare dintr-o altă perspectivă a operei lui Vermeer, o perspectivă simultan polemică și respectuoasă, cordială și persuasivă. Cum se vede am conturat în linii generale strategia criticului, dispus să reanalizeze clișee impuse prin autoritatea unor nume ilustre sau doar a timpului, să disloce din zonele confortului nostru spiritual prejudecăți definitive. O misiune, să recunoaștem, de o sporită temeritate dar care, cum știm, angajează la o mare mobilitate intelectuală. Tudor Octavian nu e omul (criticul) cărui să nu-i producă o secretă plăcere tocmai acest imprevizibil joc cu focul. De aceea, cum ne așteptam, a izbutit o carte incitantă, plină de paradoxuri pe măsură ce elimină altele, seducătoare, pe scurt, mai altfel decît sîntem indeobște familiarizați.

Cine este, deci, Vermeer? Înainte de a răspunde odată cu Tudor Octavian, subliniez strategică sa prudență în apropierea de subiect, adică de viața „per-

sonajului”, întrucît sîntem preveniți că în redactarea unei biografii e imprudent să te depărtezi de document. De fapt, intenția pare a fi aceea de a-l omagia pe profesorul de economie J.M. Montias care a descoperit peste 80 de documente, direct sau indirect legate de existența și creația artistului. Neîncrezător cum am văzut, doritor de atestate sigure și revelatoare, criticul român nu uită să ne asigure, totuși, că în elaborarea unei biografii un rol important revine **intuiției și dragostei** pentru subiect. Iată cum, inevitabil, documentul își asociază ca parteneri egali alte instrumente de lucru, ca să zic așa, mai puțin obiective.

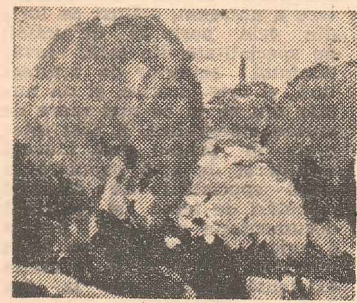
Revin la întrebarea anterioară, menționind că sîntem, sau cel puțin așa pretindem a fi, departe de uimirea istoricului de artă francez Thoré-Bürger care exclamă, în 1842: „Ia te uită, un pictor pe care nu-l cunoaștem în Franța și care merită îndejuns spre a fi cunoscut”. Lipsa de prolificitate a artistului, faptul că a murit la numai 43 de ani, celebritatea falsurilor după operele sale, descurajează cel mai adesea pe monografi. Și totuși, în epocă (secolul al XVII-lea), cit și două veacuri mai târziu, cînd s-a produs „revelația” Vermeer în lumea cunoscătorilor de artă, pictorul surprindea prin calitatea cu totul excepțională a lucrărilor. La licitația Dissius din 1696, **Vedere din Delft** de pildă, era recomandată în termeni elogioși: „Tabloul este într-adevăr fără seamăn în genul lui”. Oricît am fi de reticenti în privința negustorilor de artă o asemenea prezentare exclude intențiile pur comerciale ale licitației. În schimb, atrage atenția asupra unei ambiguități. O operă „fără seamăn” nu înseamnă neapărat bună. Acum însă sîntem siguri că ea are meritul unicității iar autorul pe acela al unui desăvîrșit meșteșug. Lumea imaginată de el, exactă pină la detaliu, echivalează cu proiecția în ideal a unei accentuate subiectivității. Eul vremeierian cuprins în orizontul peisajelor, în aerul domestic al scenelor de gen sau în rafinatul clogiu adus femininului ne tulbură prin infailibil și profunzime. Motivație deplină ca să i se consacre mereu alte și alte cărți. Tudor Octavian ne-a oferit una de referință.

VALENTIN CIUCA ■

● Cartea de știință ● Cartea de filosofie ●

fermecate ale scenei”, un spectacol total în care actorii nu-și arată spre marele public doar fața strălucitoare a rolului ci și fața nevăzută a propriului lor destin, cu cit mai ascuns cu atît mai dramatic și mai real.

Dacă n-am lua în seamă decît aportul de istoricitate cu care **Vagonul de turneu** sporește cunoașterea mai exactă a fenomenului nostru teatral, cartea și-ar merita doar prin această dimensiune succesul. Adăugînd însă unei memorii surprinzător de exacte și mobile în acuitatea sa calitățile unui stilist care și-a smuls rafinamentul fiecărei pagini din corporalitatea propriului destin, **Vagonul de turneu** propune literaturii noastre o carte fără vîrstă care aduce în primul rînd un înalt omagiu patriotic Teatrului românesc și, deopotrivă, celor ce

și-au făcut din slujirea lui propriul ideal de supraviețuire în eternitate.

ION ZUBAȘCU ■

Forța rațiunii

Nemaiputînd lupta în fața cuceririlor științei și tehnicii, religia a părăsit practic, în disputa cu ateismul, tărîmul facerii lumii, al originii pămîntului și al omului, refugiindu-se cu întreg arsenalul ideologic și canonic în sfera moralității, pe care și-o adjudecă, apărîndu-și-o frenetic, ca pe o ultimă redută, demonstrează gînditorul sovietic V.N. Șerdacov în volumul său **Iluzia binelui**, apărut și în limba română. Numai că autorul, invocînd întreaga evoluție a gîndirii materialiste în general și a celei marxiste în special, ca și pe cea raționalistă de orice fel, reușește să alcătuiască o demonstrație demolatoare a doctrinei religioase: morală, ca sumum de norme de conviețuire într-o colectivitate, neguvernata de legi coercitive, ci de opinia publică, a apărut înaintea și în afara concepției religioase, omul singur creîndu-și religiozitatea, ca o pavăză în fața necunoscutului și imprevizibilului naturii, pentru a putea distinge binele de rău; apoi, cînd oamenii au devenit, în proporții covârșitoare, lipsiți de drepturi și aspirații sociale, re-

ligia le-a preluat morală, învălînd-o în dogme, omul devenind astfel sclavul propriului său edificiu moral, binele și răul nemaipartîndu-i lui, făuritorul vieții pămîntene, ci unei puteri supranaturale. Apărîndu-și „prada”, ideologia religioasă afirmă că fără Dumnezeu moralitatea și-ar pierde fundamentarea ei absolută, iar noțiunile de bine și de rău s-ar volatiliza, golindu-se chipurile de conținut. Umplînd „binele” ei cu teama de cădere în păcat, cu ispășirea și supușenia în viața de toate zilele, pentru a evita, astfel, răul, religia nu oferă credinciosului nici un bine real care să-l facă să se simtă o ființă gînditoare, spirituală.

Unul din meritele cărții este acela de a dezvălui chipul actual al doctrinei mistico-religioase, sub formele ei de manifestare atrăgînd în același timp atenția asupra necesității îmbunătățirii moralității vieții sociale, din ale cărei fisuri și neîmpliniri se îngroașă rîndurile celor ce se aruncă în brațele „salvatoare” ale bisericii.

Neexistînd decît în puterea de gîndire și acțiune a omului de pretutîndeni, fără a veni de la sine, prin predestinare divină, binele, personal și social, trebuie să constituie scopul primordial al vieții și activității oricărei ființe umane.

MARIN RADU MOCANU ■

Noi ne inclinăm spre lumină

(Urmare din pag. 9)

cate, atît de perfecționate, ca cele de azi, cum s-ar petrece un război în condițiile epocii moderne? Cum ar fi înleștărilor armate într-o epocă în care știința a dus armele de distrugere în masă pină la ultima lor consecință? Ce ar mai rămîne dintr-un popor sau altul, dintr-o armată sau alta, cînd rachetele pot străbate continentele și cînd o bombă cu neutroni poate distruge jumătate din glob?

Uneori, privesc la albastrul neclintit și înțelept al ochilor părintelui meu. El e un ardelean cumpănit, care și-a dat și vlagă sa în muncă și singele său în război, cînd a fost nevoit s-o facă. Dar știu că, azi, el nu ar accepta, nici în cele mai întinse vise ale sale, să vină peste el un al treilea război mondial. Nu ar accepta aceasta pentru că nu l-ar înțelege. Nu l-ar accepta pentru că, în mod firesc, imaginația lui nu poate merge pină acolo încît să vadă pieirea lumii întregi, datorită nesocotinței sau ambiției celor care ar începe un asemenea război. Căci, azi, tatăl meu, ca și noi toți, știe că un război poate începe dar

știe și cum se poate termina. Poporul nostru, în întregime construit pe armonie, pe sentimentul pașnic, de apărător al pămîntului său, știe, de asemenea, cit îl costă pe fiecare un război, căci el, prin istorie, mereu a fost nevoit să le poarte. Mereu a fost nevoit să-și apere glia și limba și vatra milenară. De aceea, azi, în corul popoarelor lumii, vocea lui devine distinctă. Devine vocea lucidă și tolată patetică a unei nații care, suferînd îndelung prin secol, vrea să atragă atenția altor popoare și lumii întregi că jertfele pe care le-am dat au fost îndeajuns de grele spre a le mai continua. A sosit un ceas al lucidității, în care trebuie ca omenirea să hotărască dacă va trăi în pace sau în război distrugător. A sosit ceasul de cumpănă. Și de luptă cu noi înșine. Or noi, românii, ne inclinăm spre lumina lumii, nu spre întunericul și neantul ei. Noi, ca popor, care am jertfit atîtea pentru a ne menține în istoria zbuciumată a Terrei, înaintăm spre blînda dar lucida fraternitate între popoare. Nu spre înleștări bestiale. Din care nu vor mai ieși nici învinși, nici învingători. Ci doar pămîntul desert. Noi, ca popor, într-un glas ferm, parcă venit din veacuri de restriște pină azi, în socialismul biruitor, chemăm la pace omenirea, așa cum o mamă bună și-ar chema copiii la armonie și bună înțelegere frățească și eternă.

Casa țărănească — între tradiție și

Satul românesc se află la o răscruce istorică, unică în felul ei, marcată de actul social al sistematizării. El n-a început acum, firește, este o consecință logică a procesului de transformare socialistă a societății, a procesului dezvoltării. Acum este unul dintre acele momente de prag dialectic, de salt spre o nouă calitate. Se industrializează agricultura, se urbanizează condițiile de trai, se structurează un nou mediu de viață. În acest context, se pun cu acuitate întrebări, care cer rapid răspunsuri temeinice și logice, soluții realiste, în jurul casei țărănești. Cum să fie, cum să arate?, așa fel încât, să preia funcții noi, continuând valorile ei economice, arhitecturale, spirituale tradiționale. Satul românesc a fost, este și va fi un spațiu istoric, etnic, social, filozofic, moral. Secretarul general al partidului le-a cerut arhitecților, sistematizatorilor,

nu odată, să mențină și să valorifice temeinic, creator, specificul fiecărei zone și fiecărei localități în ampla mișcare de reinnoire a orașelor și satelor țării. S-au alocat fonduri pentru cercetare în această privință. Și iată, nu demult, după 3 ani de temeinice studii, Muzeul satului din București (nu se putea un cadru mai adecvat), a fost gazda unei întruniri științifice, unde s-au prezentat o sumă de concluzii, opinii și soluții privind „Valorificarea, sistematizarea și modernizarea în arhitectura nouă a satului — în elaborări de proiecte pentru locuințe rurale”, desfășurată sub genericul Festivalului național „Cîntarea României”.

Redăm în cele ce urmează, succint câteva dintre ele, ca un punct de plecare pentru viitoare intervenții pe care le așteptăm de la specialiști.

„O analiză critică a realizărilor din arhitectura de pină acum”

O constatare simplă și lămuritoare pentru perioada postbelică se poate face cu ușurință: s-a construit mult, foarte mult, pentru toate programele, industriale, civile, ingineresti. S-a construit după proiecte românești concepute de arhitecți și ingineri români, folosind materiale produse în România. Locuințe, școli, spitale, case de cultură, comerț, hoteluri, așezăminte pentru sport, industrie, multă industrie peste tot, de mare capacitate, industrie de tehnică de vîrf, la toate acestea adăugîndu-se drumuri, căi ferate, canale, metrou, centrale nucleare-electrice. Localitățile țării au fost și sînt în curs de sistematizare, există studii de sistematizare teritorială și detalii de sistematizare locală, cercetătorii, proiectanții și constructorii participînd din plin la procesul dezvoltării țării prin asigurarea unui cadru construit adecvat muncii, odihnei, recreației și circulației omului. În viitorii ani, se vor construi încă multe mii de apartamente și încă multe locuințe în mediul rural, împreună cu prelungirile funcționale ale locuirii (dotările pentru învățămînt, cultură, sănătate, comerț, sport, turism, odihnă etc.). În condițiile unei imperioase eficiențe economice, fără a periclită, dimpotrivă, urmărind eficiența globală a condițiilor de locuit (prin îmbunătățirea confortului, mărirea suprafeței locuibile, mărirea gradului de utilitate a locuințelor), o concepție nouă în problema tipizării și industrializării se impune. Să fie adoptate forme ușoare, aerate, elastice în posibilitățile de asamblare, generatoare de partituri diverse și flexibile, prin elemente suple de compartimentare. Acțiunea institutului nostru a început și se desășoară prin studii și proiecte de specific zonal, întrucît pentru atingerea unor astfel de obiective se impune cunoașterea modului de locuire tradițional, o întoarcere la izvoare, pentru a prelua acele elemente valoroase care s-au pierdut ori estompat, ca urmare a unei necesități firești de a satisface, în primul rînd, cerințele cantitative.

De aceea este necesară o analiză critică a realizărilor de pînă în prezent pentru ușurarea unei înțelegeri în creația de arhitectură, mai apropiată de condițiile oferite de cadrul natural, economic și social propriu țării noastre.

Dr. arh. GH. POLIZU
director general al Institutului central de cercetare, proiectare și directivare în construcții

„Un permanent dialog cu mediul”

Volumetria arhitecturii tradiționale românești se caracterizează printr-un întreg dialog cu mediul de amplasare. Regis-

trul inferior — masiv și robust — creează iluzia apariției lui printr-un fenomen de orogenează; registrul median — cu deschidere spre peisajul înconjurător, îl înglobează în volumul clădirii, iar registrul superior, al acoperișului, fluid, aduce clădirii plasticitate și dinamism. Alternarea spațiilor închise cu spații semideschise, principiu major de compoziție, trăsătură caracteristică și definitorie a arhitecturii tradiționale românești, se regăsește în alcătuirea tuturor gospodăriilor satești. (Spațiile închise sînt încăperile de locuit și unele depozituri, uneori bucătăria de vară, grajdurile, cotetele. Spațiile semideschise sînt prispele, șoproanele, unele polate și remize). Planimetria, analizată prin prisma creației de arhitectură în ceea ce privește dispunerea funcțiunilor pe nivele, prezintă trei etape distincte. Modelele ancestrale — cu spațiile dispuse pe două nivele — cel inferior (la sol) conține spațiile de depozitare, iar cel de sus — camerele de locuit și bucătăria precedate de prispe și foioșoare. Modele rezultate sub influența arhitecturii de țirg, cu încăperile de locuit „coborîte” și la nivelul inferior, camere cu funcțiuni active — bucătăria, ateliere casnice, dormitoare pentru vîrstnicii din familie etc. Prispele, care la modelele ancestrale erau prezente numai sus, apar și jos, articulînd spațiile active cu ograda.

Modelele constituite sub influența arhitecturii de factură romantică, cu amplasarea unor încăperi de locuit în volumul acoperișului — camere mansardate. Acestea au prispe la toate trei nivelele.

Evoluția în etape a tipologiei planimetrice a locuinței tradiționale, a respectat și menținut principiile specifice organizării clădirilor de locuit din mediul sătesc (dintre care amintim pe cele mai importante) — utilizarea cu precădere a sistemului de comandă în încăperilor de locuit; suprafețe echilibrate pentru acestea (între 14 și 18 metri); existența unui acces principal spre camerele de locuit și a unui acces secundar la spațiile de serviciu; întregirea clădirii cu spații semideschise (prispe și foioșoare, prelungind funcția locuinței spre și în mijlocul naturii; rezervarea uneia dintre camere pentru oaspeți (camera curată, de obicei, neîncălzită iarnă).

Registrul decorativ tradițional cuprinde fasonarea artistică a elementelor de construcție (stilpii, parapetii prispeilor și foioșoarelor, frontoanele, timplăria etc), precum și ornamentația (stucatura) și policromia aplicată.

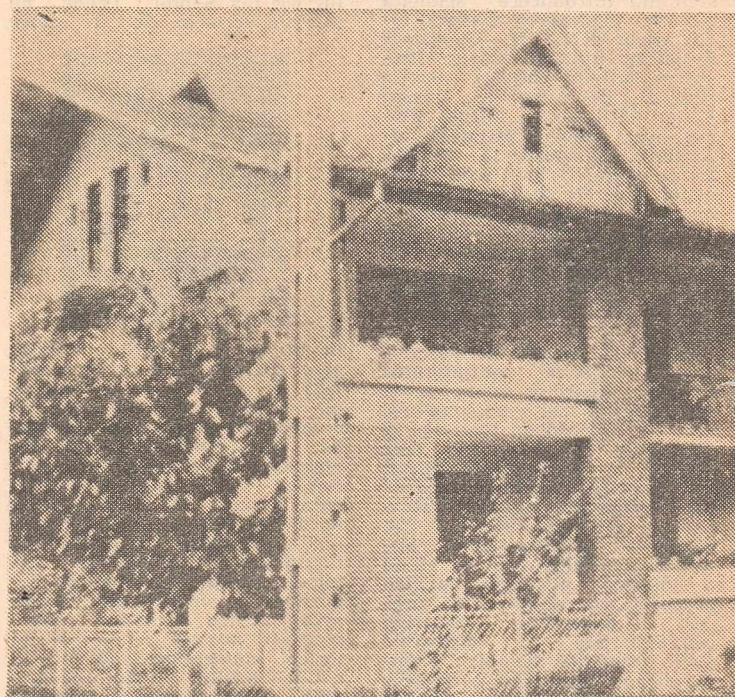
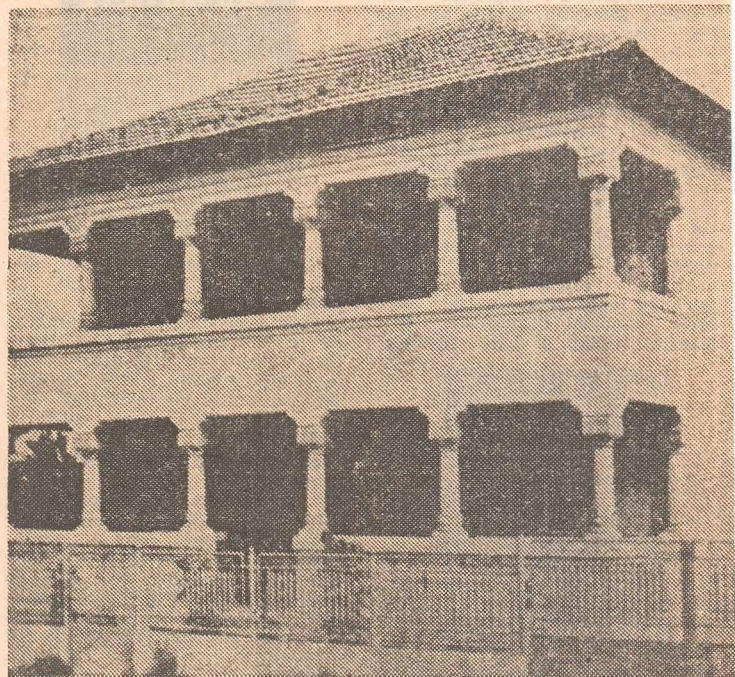
Dialogul permanent între modelele ancestrale și cele purtătoare de influențe de factură neoclasică, barocă, romantică etc. este, de asemenea, propriu orizontului arhitectural tradițional. Diferențierea și particularizarea dialogului dintre elementele autohtone caracteristice unei zone tipo-generatoare și valorile de circulație europeană conturează specificul regiunii unde se produce întrepătrunderea. Datorită acestui fenomen nu există un specific uniform pe întregul teritoriu al țării, apar diferențieri evidente de natură regională.

În ceea ce privește locuința unifamilială, printr-un reperto-

riu alcătuit la origine din 3 componente principale (modele de case țărănești, orășenești vechi și case domnești și boieresti — palate, castele, conace), de asemenea de mare vechime și cu caracter autentic autohton, se disting câteva nuclee tipo-generatoare, la nord și la sud de Carpați. (Cînd dialogul tipologic dintre cele trei categorii de modele s-a întrerupt, aria respectivă încetează de a mai fi tipo-generatoare, devine numai adaptatoare de modele). Cele mai multe dintre județele țării se limitează la rolul de adaptator. În partea de sud, activează nucleele tipo-generatoare ale Gorjului, Vîlcii, Argeșului, Văii Prahovei, Văii Teleajenului, ca fiind mai importante, iar în nordul Carpaților, tipul generator al Sibiului reprezintă factorul formativ predominant.

Prin urmare, specificul tradițional arhitectural românesc are un caracter bivalent — pe de o parte este deschis, evolutiv, receptiv la înnoire, din propria dorință a omului locurilor sau sub influența din afară, pe de altă parte, datorită consecvenței opțiunilor pentru aceeași grupă de valori definitorii spiritualității naționale. Păstrează însemne autentice autohtone din străvechime, demonstrînd perenitatea identității noastre etnice.

Procesul de apariție și cristalizare, de tipologizare a noi modele arhitecturale, continuă și astăzi. Identificarea fenomenului din zonele active, plecînd de la înregistrarea repertoriului actual de modele, cu evidențierea tendințelor formative, selecționarea și filtrarea valorilor absolute dintre modelele ce întrunesc opțiunea socială este un imperativ pentru activitatea de tipizare în construcții. Institutul central de cercetare, proiectare și directivare în construcții a inițiat, în acest scop, o amplă acțiune de investigație a arhitecturii tradiționale din cele mai importante zone etno-geografice ale țării. După o prealabilă alegere a localităților cu fond arhitectural reprezentativ din toate județele, s-au întocmit relevree planimetrice și fotografice pentru aproape 2.000 de obiective valoroase (locuințe satești și orășenești, prăvălii, hanuri, edificii de cult, obiective de tehnică populară etc.) S-au completat peste 1.500 de chestionare sociologice pentru investigarea modului de locuire în rural. În acest efort de cercetare au fost cooptate peste 30 de unități de proiectare județene, Institutul de arhitectură „Ion Mincu”, Institutul de arte plastice „Nicolae Grigorescu”, Muzeul satului și de artă populară, Laboratorul de sociologie al Institutului de proiectări construcții tipizate, Muzeul tehnicii populare din Sibiu, Muzeul de etnografie din Slobozia și alte instituții de profil. Îndrumarea tehnică și coordonarea generală este asigurată de sectorul locuințe și clădiri social-culturale din cadrul institutului inițiator. Proiectant general, metodologul profesional și organizatorul responsabil al întregului studiu este Institutul de proiectare Prahova care a elaborat primul, cu cîțiva ani în urmă, un studiu cu același program, privind arhitectura sătească și orășenească veche din județul

respectiv, de pe Valea Prahovei și Valea Teleajenului.

Sinteza studiilor cuprinde tabele sinoptice, hărți etnografice (dispunerea în teritoriul țării a arilor și nucleelor tipo-generatoare, tipologia planimetrică și volumetrică a celor mai reprezentative obiective, planșe ilustrînd modul de soluționare a principalelor deziderate arhitecturale), principii de proporționare, trasee reglatoare, mecanismul genezei monumentalului prezente în repertoriul arhitecturii tradiționale din țara noastră. Un program complex de computerizare a datelor referitoare la localizarea obiectivelor, a elementelor geoclimatice, a modului de organizare a așezărilor și gospodăriilor, precum și a parametrilor planimetrici, volumetrici, structurali și ornamentali caracteristici fiecărei clădiri în parte, în scopul prelucrării rapide și eficiente a informațiilor, este asigurat prin Centrul de informatică și organizare a Municipiului București. Pentru prezentarea grafică a informațiilor a fost imaginat un sistem de vignete, sugerînd principalele tipuri care au fost integrate memoriei calculatorului, în vederea redactării cibernetice a cartogramelor și hărților etnografice. Elementele de sinteză au alcătuit și alcătuiesc programul tematic pentru elaborarea proiectelor de clădiri de locuit cu puține niveluri și număr mic de apartamente destinate așezărilor rurale modernizate și orașelor mici și mijlocii iar, în perspectivă, programul locuinței tip din țara noastră, locuințele ce va trebui să țină seama în întregime, de imperativul păstrării identității naționale în contextul mutațiilor în curs, aduse de contemporaneitate.

Conf. arh. CEZAR NICULIU

„Măsura și armonia”

Caracteristicile fundamentale ale arhitecturii populare — funcționalitatea, adecvarea scopului și a mijloacelor de realizare, măsura și armonia în alegerea proporțiilor și a decorului, expresivitatea, integrarea în peisaj, dau unitate, personalizînd în același timp realizările casei noastre țărănești.

Beneficiind de o tradiție atît de valoroasă în conținut și forme de exprimare, arhitectura contemporană românească are, față de altele, avantajul unui foarte bogat și variat material documentar, existent încă pe teren și în muzee. Cunoașterea aprofundată a fondului specific, a procesului de creație tradițională în complexitatea sa se poate realiza, firește, numai printr-o cercetare plurivalentă și corectă. Prin acțiunea inițiată de Institutul central de cercetare, proiectare și directivare în construcții sîntem pe cale de a dispune de un amplu studiu la scară națională privind determinarea specificului tradițional și a posibilităților de conservare ale acestuia, precum și de preluarea creatoare a elementelor cu valoare de generalizare. Studiul la care participă cea mai numeroasă și complexă echipă de proiectare a antrenat, alături de forțe din cele peste 30 de unități de specialitate din țară, învățămîntul superior de arhitectură, și arte plastice, și un număr din ce în ce mai mare de muzee etnografice. A fost integrat, în primul rînd, Muzeul satului și de artă populară ai cărui specialiști au efectuat cercetări de teren și pregătit documentația completă pentru 6 județe. Concomitent cu acest material, ce ilustrează situația existentă în teritoriu la ora

novație

actuală, muzeul a oferit, spre documentare și interpretare creatoare, elementele scrise și ilustrative asupra patrimoniului său. Muzeul satului românesc, această instituție unică în lume, își dovedește, iată, odată mai mult, perenitatea, viabilitatea, utilitatea, ca tezaur și laborator al spiritualității naționale.

Arh. IULIANA CIOTOIU
Muzeul satului și al artei populare

„Ce s-a schimbat, ce rămâne?”

În primul rând, statutul locuitorului s-a modificat. El este în mare măsură muncitor la o întreprindere în orașul vecin, și ca atare navetist sau la o unitate din cadrul comunei. Poate fi lucrător la o întreprindere agricolă de stat, la o stațiune de mașini și tractoare sau țaran cooperativ. În sfârșit, poate fi lucrător în comerț, alimentație publică, în ramura ocrotirii sănătății sau învățământului...

Locuitorul de azi al așezărilor rurale este producător dar și consumator, o parte dintre alimente și produse de larg consum și le procură direct din unitățile comerciale. Există o trecere definitivă de la gospodăria închisă la una deschisă, schimbul făcându-se necentenit. S-a schimbat și pregătirea profesională, locuitorul satului a devenit și devine un specialist într-o serie de meserii și profesii necunoscute până acum 40 de ani. Precum altul este și nivelul lui de cultură — are 7 clase, 8, 10 și tot mai mulți dintre ei chiar 12. Însăși scara la care lucrează este alta — este producătorul marilor culturi, sau îngrijitorul unor zeci, sute, mii, milioane de animale și păsări, utilizând tehnologii moderne.

Toată suita de modificări nu poate să nu influențeze asupra modului de locuire, asupra cerințelor de confort. Această asimilare a unui nou mod de gândire-comportament nu se face însă întâmplător, ci în cadrul unui proces de distilare, de trecere prin filtrul personalității și al concepției proprii despre viață. Concepție ce se dezvoltă pe rădăcina perenă a culturii naționale.

În context, ce s-a modificat în modul de alcătuire al locuinței contemporane?

Primul loc îl ocupă materialele și tehnologia de execuție, care au dat noi expresii arhitecturii exterioare și interioare. Urmează cerințele funcționale. A apărut necesitatea asigurării unor spații de igienă familiei, special amenajate, și incluse în cadrul locuinței. (Au apărut camerele de baie). Au apărut spații cu funcțiuni noi (vizionarea emisiunilor de televiziune) în timp ce altele s-au modificat (se tricotează la mașina cu cartelă, se coase cu mașină electrică), iar o serie de alte funcțiuni și-au restrâns domeniul (alimentele sînt păstrate în frigider și congelatoare), ca o parte să dispară, fiind asigurate de unități specializate prestatoare de servicii (reparatul încălzimintei, a obiectelor de folosință îndelungată...)

Ce rămâne atunci, valabil?

Principiile de organizare a locuinței, relațiile dintre spațiul interior, dintre acestea și exterior. Principiile legate de orientarea încăperilor de locuit în raport cu vecinătățile și punctele cardinale. Ideea legării nemijlocite de natura înconjurătoare.

Înscufarea casei în cadrul lotului unifamilial de suprafață limitată impune cea de a treia serie de modificări și anume modul de amplasare în cadrul gospodăriei și de aici analiza sistemului de dispunere a spațiilor, evitându-se extinderea pe teren a locuinței. Așezarea acestora pe mai multe nivele, valorificându-se superior suprafața rămasă disponibilă pentru culturi, creșterea de animale și păsări, este o cerință majoră a contemporaneității. Locuința capătă și aspecte legate de posibilitatea coexistenței ei în cadrul unei

clădiri cu mai multe familii, ceea ce implică stabilirea unor relații pe verticală față de cele tradiționale, pe orizontală. Organizarea anexelor gospodărești pune probleme legate de folosirea lor în comun de mai multe familii, implicând relații de cooperare și înțelegere. În al patrulea rând, a apărut necesitatea modificării relației între locuința cu gospodăria ei și localitatea respectivă. Dezvoltarea localității presupune, pe lângă asigurarea unei densități corespunzătoare a locuitorilor la hectar, și o eficiență sporită din punct de vedere al rețelei de străzi, drumuri, lucrări edilitare, elemente fără de care nu se poate accepta ideea de modernizare.

Această modernizare înseamnă deci un efort economic și, iată pentru ce proiectarea noilor locuințe trebuie să țină seama de evoluția localității în timp. Plecînd de la necesitatea firească a restrîngerii numărului de sate și comune ca și a perimetrelor construite, prevăzută prin documentele programatice ale partidului și statului — aceasta însemnînd nu numai eliberarea unor noi terenuri ce pot fi redat agroculturii — proiectanții secondund propunerile sistematizatorilor, au datoria să stabilească și să ofere soluții viabile în orice condiții de dotare edilitară, rezolvînd fiecare caz în parte din măsuri concrete, eficiente sub aspectul cheltuielilor de investiții și al exploataării.

Arh. DOROTEIA COCHECI
Institutul central de cercetare, proiectare și directivare în construcții

Personalizarea identității locale

Expresia plastică a arhitecturii noastre sătești implică, în bună măsură și prestigiul social, de ordin spiritual al comanditarilor. Această tendință nu este recentă, ea are o origine istorică ce se pierde în negura mileniilor. Cele mai importante modele de arhitectură rurală din țara noastră sînt generate de zone etno-geografice interferate teritorial, în mare măsură, cu aria de răspîndire a obștilor sătești, în cadrul cărora statutul social al membrilor a favorizat construirea unor tipuri arhitecturale a căror plastică trebuia să exprime prestigiul spiritual al celor pentru care au fost ridicate. Structura compoziției volumetrice pe registre orizontale decurge din componenta cosmogonică, subsumată actului de edificare încă din zorii epocii neolitice. Ridicarea unui edificiu echivala, în plan simbolic, cu structurarea universului existent al comunității respective, fiind însoțită de ritualuri de construcție adecvate sporirii eficienței în plan virtual al demersului de edificare. Repertoriul simbolic era completat prin apelarea la elemente totemice, de regulă zoomorfe, care contribuiau la creșterea pe plan spiritual a durabilității edificiului și, implicit, la asigurarea protecției vieții familiale. Pe parcursul secolelor, semnificația acestora s-a estompat, sugestivitatea și expresivitatea simbolică fiind transferată conținutului plastic, emotivității prilejuită inițial prin decodificarea conținutului simbolic a evoluat spre trăirea estetică a faptului arhitectural. Departe de a fi supraadăugată, decorația tradițională este implicată direct conținutului expresiv, cristalizîndu-se pe parcursul unui îndelungat proces de rafinare și decantare. În prezent, dorința de decorație, la fel de vie ca întotdeauna, i se răspunde în multe cazuri cu un repertoriu ornamental sărăcăcios, lipsit de valoare plastică și străin de vocabularul decorativ tradițional. Această stare de fapte este, în mare măsură, consecință renunțării programate a arhitecturii moderne, la decorație, de unde pierderea îndemînării, în acest sens, a zidarilor și stucatorilor, a dulgherilor și timplărilor. Încercările spontane de revenire la decorație prin mijloace facile și neadevărate, au condus, în cele mai multe cazuri, la surogate de scăzută factură plastică. În fața acestei situații, reevaluarea programată a repertoriului ornamental tradițional este dorită, chiar dacă în prima etapă s-ar apela direct la acest repertoriu. Arhitectura nouă, a zilelor noastre, continuă și

trebuie să continue să-și tragă seva din tot ceea ce s-a moștenit valoros de la înaintași, pentru a deveni mesagerul spre viitorime al autenticului românesc. Proiectarea tipizată are astfel obligația să se integreze fenomenului actual de tipologizare din zonele tipogeneratoare active, pornindu-se de la identificarea repertoriului de modele actual, evidențiindu-se tendințele formative și selecționîndu-se modelele ce întrunesc opțiunea socială unanimă. Apare cu claritate ineficiența demersului elaborării de proiecte tip pentru toată țara, neavînd afinități cu rețeaua de modele din zona pentru care au fost elaborate. Cu siguranță, vor fi respinse de beneficiari. Dacă vor fi, totuși, adoptate, poate conduce la depersonalizarea repertoriului de modele, la distrugerea pînă la dispariție a identității locale a arhitecturii noastre sătești.

Privită prin prisma celor expuse în cadrul sesiunii de comunicări, acțiunea inițiată ICCPDC vizează ajungerea în final, la modele noi de clădiri de locuit individuale și colective, care urmează să fie aplicate cu succes în teritoriu.

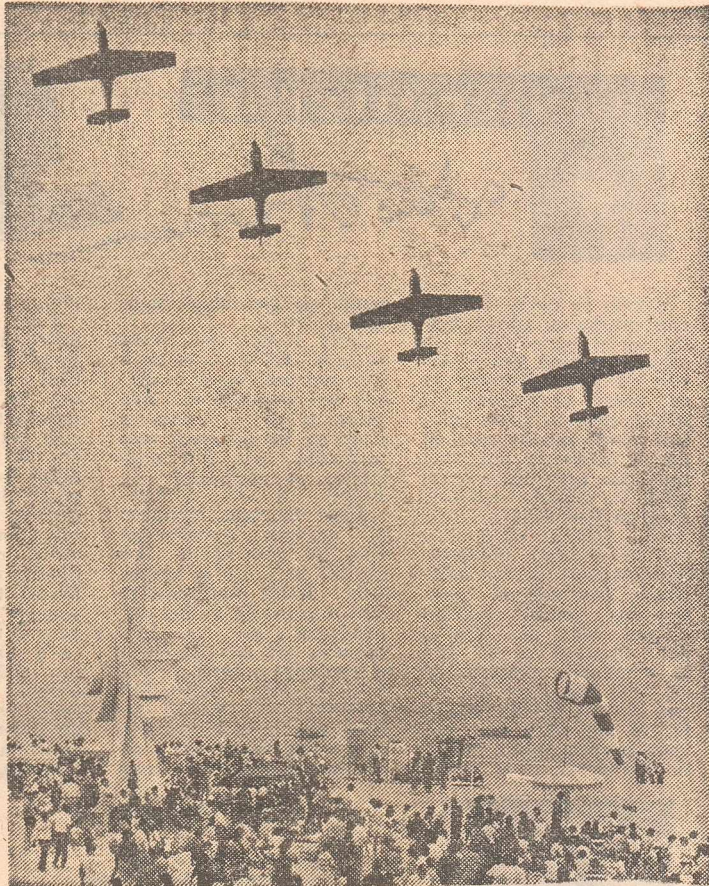
Arh. CĂLIN HOINĂRESCU
Institutul de proiectare Prahova

Punctul nostru de vedere

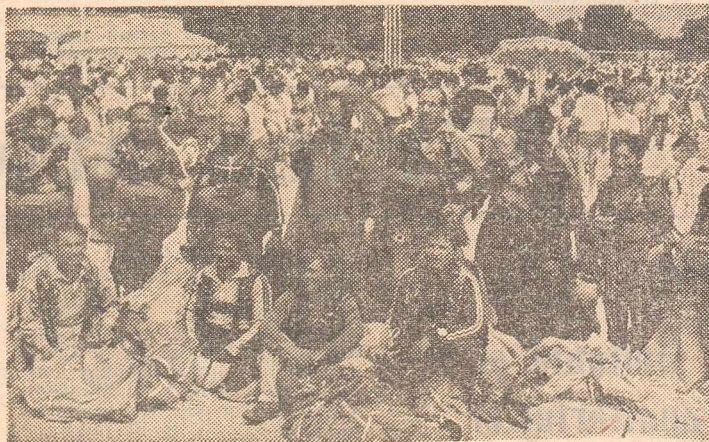
Este momentul să se treacă mai rapid de la cercetare la proiectare, de la teorie la practică. În satele noastre s-au construit și se construiesc anual numeroase locuințe: numai în perioada 1977-1985 s-au înălțat circa 200 000 dintre care 130 000 individuale și 70 000 colective, pentru specialiști și muncitorii agroindustriali, urmînd ca în cincinalul curent să mai apară încă 20 000 din categoria celor construite cu fondurile statului. Pînă în anul 2000 se va încheia, așa cum secretarul general al partidului a resubliniat în Expunerea programatică din 2 iunie, organizarea modernă a centrelor orășenești agroindustriale. Or, constatăm, cel puțin pentru unele centre civice din interiorul acestora, ca și din alte orașe mici, revitalizezate urbanistic în ultimul deceniu și jumătate, că se repetă un fenomen demult apus în localitățile urbane mari. Proliferează citeva proiecte „trase la șapiograf”, neexpresive și impersonale, indiferent de zona unde sînt amplasate. „Bloculețe” cu acoperișul în terasă, fără specificul local care să le confere personalitate, am văzut la Căzănești și Balaciu (în Ialomița), ca și la Sascul (Bacău), Ianca (Brăila). Mai recent, în replică, au apărut locuințele cu parter și 3-4 etaje, cu șarpante, repetate și ele, fără discernămint în numeroase și numeroase centre urbane și comune (le-am văzut la Gătești și Topoloveni (deci în Dimbovița și Argeș), le-am văzut de curînd și la Sascul, Răcău (Bacău), la Ianca (Brăila) și au început să apară chiar și la Sulina, în Delta... Nu sînt urite, dar nu sînt complete cu acele alte elemente de specific menite să diferențieze localitățile unde sînt amplasate, să le ajute să-și mențină identitatea făurită istoric. Pledoaria pentru specificul zonal este pledoaria pentru specificul național al arhitecturii moderne românești, parte integrantă a identității noastre naționale. Ea are de unde să se inspire, are izvoare și rădăcini, cum se spunea aici, în negura mileniilor de viață și locuire a strămoșilor în spațiul carpato-danubiano-pontic.

Discuțiile, atît de interesante, și atît de concrete din cadrul sesiunii științifice de la Muzeul satului, și-ar fi avut mai deplin eficiența dacă ar fi fost înregistrate și catalogate de factorii de decizie din județe, în situația cînd ar fi fost prezente. Măcar centrele agroindustriale și comunele unde schifele de sistematizare se află în derulare, să fie supravegheate mai atent, acum, azi, cit nu va fi prea tîrziu. Orice eroare este mai greu de corectat; o casă se face pentru o sută sau 500 de ani. Să facem la timp ceea ce viitorul și istoria o cer.

Pagină realizată de
CICI IORDACHE-ADAM
Fotografii de
ELENA GHERA

Miting aviativ

19 iunie, o zi ca oricare alta, dar și o zi în care ne-am amintit de cea mai fascinantă aspirație umană: cucerirea cerului. O zi de sărbătoare pentru toți temerarii văduhului, dar și pentru cei care-i sprîjină de la sol sau construiesc aparatele de zbor. O zi de sărbătoare și pentru noi cei care privind spre înalt și ascultînd zumzetul motoarelor le simțim acolo în cabină mina sigură pe manșă și le bănuim singele rece. Este ziua în care cîntîm munca celor din aviația militară și civilă a României.

Aviatorii de azi urmează în cîtezanta lor renumele pionierilor aviației noastre ca Traian Vuia, Aurel Vlaicu, Henri Coandă, Gogu Constantinescu, Gheorghe Bănculescu sau Alexandru Papană. Ei continuă tradiția de pasiune și curaj a meseriei lor pe care ne-am obișnuit s-o admirăm, deși nu le plac cuvintele mari, cum îmi spunea deunăzi un pilot. Credința lor este să-și facă datoria ca oricare alt om la locul lui de muncă. Altcineva mi-a spus că nu e nimic nou în aviație: zburăm. Dar nu putem uita că, la capitolul siguranța zborului, compania TAROM se situează printre primele companii aeriene din lume, iar pentru rezultatele obținute în anul 1987 i s-a decernat Ordinul Muncii clasa I. Aviația utilitară, tot „la înălțime”, a fost distinsă cu Ordi-

nul Muncii clasa III-a. Se adaugă al 75-lea an de cînd s-a creat aeronautica militară, iar piloții sportivi se întorc din concursuri internaționale cu noi trofee de prestigiu. Iată, așadar, că zburînd își fac cu prisosință datoria!

Omăgînd această Zi de sărbătoare a Aripilor Românești, piloți și parașutiști ai Aeroclubului Central Român s-au întrecut într-o virtuoasă demonstrație de acrobație aeriană pe cerul frumoasei stațiuni Costinești. Turisți din toate colțurile litoralului au poposit la acest miting aviativ, unde inițiativa de a oferi tinerilor probe de temeritate și curaj ale colegilor de generație a avut și de această dată succes. Au evoluat, în formație de 3, Viorica Nuță, Maria Calcianu, Maria Țăranu. Și Cristian Dumitrescu, Ovidiu Corneanu, Ion Panait și Traian Gheorghiu, tot în formație și individual au oferit spectatorilor o largă gamă de acrobație și înaltă acrobație aeriană. Tot aici, parașutiști cu o bogată experiență, mulți campioni naționali și balcanici au bordat cerul suspendați în calota de mătase tricoloră.

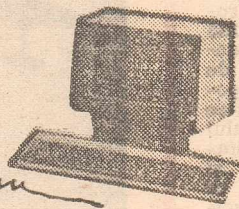
Pentru ziua lor, un „La mulți ani!”, iar pentru noi toți, fie-ne cerul senin ca pacea!

VICTOR RĂDULESCU

atelier literar

Iosif Keber

Există, se pare, o vîrstă cînd poezia își adună drumurile și se retrage în casă, închizînd ușa și încercînd să dialogheze cu ea însăși în singurătate. Redus doar la atîta, spațiul poetic devine egal cu cel al încăperii, dar nu-i lipsit de intensitate, reușind, în cazuri celebre, să-și asume pînă și infinitul. Pentru că spațiul memoriei, unde obiectele își păstrează prima înfățișare, continuă să funcționeze, poetul nefiind obligat să se rezume doar la ceea ce se află în jurul său, neapărat la sertarul din care au intrat și ieșit un zît obiecte, cit mai ales zile, ani, voci, umbre, viața însăși, în manifestările ei mă-

runte și, de obicei, semnificative.

Iosif Keber, pe care-l primim azi în „Atelier“, este cel mai vîrstnic dintre participanții de pînă acum și se va observa ușor că în poemele sale obiectele vin din acest spațiu al memoriei și, destul de rar, prin fereastra camerei, memorie și aceasta, în definitiv, căci tot ce-i arată s-a mutat de mult în amintire, unde anotimpurile sînt mai multe și mai capricioase. Se va mai observa tot atât de ușor, o împănare senină a poetului în fața puținătății obiectelor din care își culege substanța cîntecului, precum și economia de cuvinte în reliefarea unei

idei.

Ceea ce se va desluși, poate, mai puțin ușor este funcția estetică a amintirii seninătății: poetul știe că nu obiectele se îndepărtează de el, ci el este cel care se desparte de ele. Și tocmai aici, unde conflictul crește și poate duce oriunde, în deosebi spre tristețe, poetul colorează clipa cu lumina unui suris, lăsînd-o liberă, în afara mîhnirii. Nimic trist, asadar, aproape nimic elegiac; doar o ușoară melancolie, ca o mișcare a sufletului în apărarea existenței proprii. Gest care devine astfel estetică particulară, descoperită intuitiv și exprimată printr-o singură lege: să facă vizi-

bil, deci cit mai concret, ceea ce se află înăuntru, transportîndu-l în afară și inserîndu-l în vastitatea de dincolo de fereastră. Secretul cunoașterii, cel puțin al cunoașterii prin imagine, nu poate fi altul și Iosif Keber a ajuns la el singur, în prea multa lui singurătate.

Că e prea multă singurătate nu intră în discuție: în curînd Iosif Keber va implini 91 de ani. S-a născut la 30 iulie 1897, la Tîrgu Jiu. Anul — ne spune computerul — în care au debutat Mihail Sadoveanu, Octavian Goga și St. O. Iosif, între alții, și s-au născut Ionel Teodorescu, Marcel Romanescu, Tudor Vianu și pe nedrept uitatul azi Cristian Sirbu.

Îndeajuns de uitat, într-un fel, este și Iosif Keber. Poate de aceea ne-a și trimis, acum și alt de tîrziu, poemele sale, cuvinte gîndite de mai multe ori și așternute rar pe hîrtie, în pauza dintre două culori. Pentru că poetul Iosif Keber,

debutantul de acum, cu poeme scrise, cum singur ne mărturisește, după împlinirea a optzeci de ani, cînd poezia se retrage în casă, nu-i altul decît pictorul Iosif Keber, debutantul din 1912, cînd, la numai cincisprezece ani, i s-a decernat, la Iași, Medalia de aur pentru desen, recunoașterea sa ca pictor de sevăle și mai ales monumentalist venind la puțin timp după aceea, odată cu prima expoziție personală (1921) și absolvirea Școlii de Arte Frumoase din București (1923).

Gorjan ca și Brăncuși, dar cu izvoare venind de foarte departe — pe linie paternă descinde dintr-o familie flamandă de hughezoți, refugiați, în urma nopții Sfîntului Bartolomeu, mai înții la Salzburg (1575), apoi în Transilvania, la Turnisor (1735) și definitiv (1877) la Tîrgu Jiu — Iosif Keber n-a părăsit niciodată orașul natal decît pentru a-i cerceta priveliștile din împrejurimi. Văzută de el, geografia Gorjului —

case, crînguri, riuri, sate, obiceiuri și indeletniciri — s-a adunat în multe pinze care, donate Muzeului județean, își așteaptă o sală cu numele său.

Neprogramat pentru astfel de emoții, computerul mai reține pentru participanții la „Atelier“ amănuntul că Iosif Keber, la anii săi, în afara poeziei scrise lîngă fereastra, continuă să picteze și, uneori, mai urcă pe schele, obsedat de prelungirea vieții culorilor pe tencuiala crudă; un secret al său, care, în anii ridicării Coloanei, l-a umit pe Brăncuși, considerîndu-l „un Puvîs de Chavonne al nostru“ și constînd nu în găsirea unor culori care să pătrundă cit mai în adînc, ci a unei pelicle care, îndeplinind formula marmurei, face ca lumina să rămînă definitiv captivă în această suprafață, asigurînd longevitatea opereii.

DARIE NOVĂCEANU

IOSIF KEBER

Sfîrșit de toamnă

Acum sfîrșitul toamnei
ca Eol bate-n ușă.
S-au istovit pe dealuri
plăpînde brîndușe.

Aud din casă soarta
cum rupe-ntruna ramuri,
pe cînd, rănită, ploaia
piezis lovește-n geamuri.

Ce zi întemeiată
pe-un labirint de ceară,
încît o prinde noaptea
fără să fie seară.

La 90 de ani

În preumblarea mea
pe drumul vieții ritmice
cu soarele și luna
în casa mea de schimmie

convictuit-am. Soarta
m-a tot ținut de braț,
iar eu de col cu artă
treceam din sanț în sanț.

Ziua o lua-nainte,
noaptea venea din spate.
Bastionul men cuminie
face și el ce poate.

Amintire

A fost o stringere de mînă
și o-nțrebare prea subtilă
ce-n ochii tăi va să rămînă
imaculată, albă filă.

A fost a vieții dimineată
cînd n-aveam timp să te ascult.
Acum te-ai ascultă o viață.

E frig în casă, geamu-ngheată
și poate m-ai uitat de mult!

Meditație

Eternă pare-o clipă
a vieții ce s-a dus.
Și viața-i o risipă,
o curegere spre-apus.

Cînd soarele răsare
îndată și coboară.
Și clipa-i întrebare
în scurta zi de vară.

Versuri

S-au sters din amintire
măruntele-nîmplări,
iar cele cit un munte
sînt vii, migrînd spre mări.

Cum apa din poveste,
miraculoasă, stie
natura să-l invie
pe cel ce nu mai este.

Ceva rămîne încă
trezînd prin cercevea
spre-o viață bănuită
sub străluciri de stea.

Si crește-n amintire
tot ce a fost iubire.

Timpul

Timpul nu are oglindă
pentru a se contempla,
nu-l grăbit deloc să-ntîndă
peste lume umbra sa.

Nu îl vezi și nu îl simți,
chiar de merge înainte
îl aștepti scrișînd din dinți
și din biețe oseminte.

A fost drum, ori a fost casă,
și a fost soare în zori,
lui în veci puțin îi pasă,
petală ruptă din flori.

Lung șirag

de călătoare

Lung șirag de călătoare
s-a pierdut în depărtare.

Palidă-i raza de soare
aruncată pe ponoare.

Vine iarna, geru-i mare,
multe vieți duc zilă-amare.

Lung șirag de zburătoare,
te vei mai întoarce, oare?

Iar la vara viitoare
voi mai fi în viață, oare?

Catrene

Te mîhnesti pîn' le entremuri
de bărbatul care-ai fost;
pentru omul de pe vremuri,
dar regretu-i fără rost.

Săptămîni de săptămîni
păsările, călătoare
cîrdui-cîduri trec spre mare.
Eu n-am aripi, ci doar miîni.

Nici o vină eu nu am
cînd privesc tăcut pe geam
sufletele celor morți
cîcănînd ușor în porți.

Slove sterse sau mincate
de gîndacii xîlofași...
Mai năstrecăz ele urma
lacrimilor celor dragi?

Etalon de măsurat
pentru infinit nu este,
fiîndcă de-ar putea să fie,
n-ar mai exista poveste.

Vitrina artelor

Muzică

Simfonia și auditoriul ei

Tiberiu Olah este astăzi, fără nici o îndoială, unul dintre principalii compozitori reprezentativi ai României. Încet, încet, în mai bine de trei decenii creația sa a mers ascendent pe toate planurile genurilor abordate: simfonic, vocal simfonic, cameral, precum și în muzica de film. Sigur, astăzi Olah nu mai este același din „Cantata pentru cor de femei pe versuri populare ceangăiești“, audiată pentru prima oară în 1957; sigur, muzica de scenă sau aceea ascultată în atîtea filme artistice („Mihai Viteazul“, „Puterea și Adevărul“, „Horia“ și altele) nu este totuna cu minunatul triptic inspirat din creația brăncușiană și intitulat aidoma: „Coloana fără sfîrșit“, „Poarta Sărutului“, și „Masa Tăcerii“; sigur s-ar face încă multe comparații în patrimoniul creației lui Olah, dar peste tot se va putea observa un numitor comun: privirea filozofică asupra temei abordate și, prin urmare, alegerea limbajului corespunzător cerințelor. Minuirea mijloacelor de expresie, orchestrale sau camerale, se face la un nivel anevoie de atins în arta compozițională: fiecărui instrument i se află înțelegerea adevărată registrului sau potențialului tehnic, ceea ce vadește o știință deosebită și o dotare aparte asupra paletelor coloristice; și, luate la un loc, partidele ca și întregul tutti sună nu „după auz“ ci exact așa cum a intuit compozitorul. Iar cunoașterea limbajului muzical, contemporan, tradițional și chiar arhaic, este urmarea firească a atîtor studii de

compoziție efectuate de creatorul nostru — azi în vîrstă de 60 de ani — în țară (Conservatorul din Cluj-Napoca), în U.R.S.S. (Moscova, Conservatorul Ceikovski), la Darmstadt, în R.F.G. („Întîlnirile internaționale pentru muzica nouă“), la München („Cursuri introductive în muzică electronică“), în Berlinul occidental, în stagiile de cercetare din domeniul timpului și spațiului muzical și așa mai departe. Premiile naționale și internaționale, ca și distincțiile dobîndite în vreme, în frunte cu Premiul „George Enescu“ al Academiei R.S.R. și Premiul Fundației Koussevitzky (S.U.A.) încununează și demonstrează marile merite culturale precum și prețuirea, stima și respectul de care se bucură Tiberiu Olah; iar aceasta mai semnifică și faptul că orice lucrare care are semnătura sa, se înscrie în rîndul acelor creații serioase pe baza cărora discuțiile estetice își găsesc un cadru pe deplin posibil de abordare.

Simfonia a II-a, recent prezentată în primă audiere absolută — de către orchestra simfonică a Filarmonicii „George Enescu“ constituie o nouă piatră filozofală în creația lui Olah. Chiar dacă s-ar porni numai de la reinterpretarea modernă a noțiunilor de pentatonie și trison major, elemente de bază și arhaice ale muzicii și încă discursul creator și teoretic ar fi tentant. Dar, mai cu seamă, o privire contemporană asupra timpului și spațiului, a legăturii istorice dintre cele două zone muzicale, alăturarea atîtor elemente de sunet și ritm, oferă prin însăși restructurarea lor posibilități uriașe pentru un creator înarmat cu măiestria și talentul lui Olah. Pe scurt, rezultatul nu se pare a fi remarcabil sub aflarea unor noi modalități de expresie, a unui limbaj cromatic nou, pe lîngă folosirea frecventă a consonanțelor, ca și a efectelor de parcur-

gere a timpului muzical, de la geneză și pînă în zilele noastre. S-ar cuveni, deci, a fi foarte bucurîndu-se de faptul că un asemenea op s-a născut pe meleagurile noastre și a îmbogățit patrimoniul culturii românești. Sistemul chiar bucurînd, păstrînd însă o anumită rezervă pe care o afirmăm, cu toată considerația ce o purtăm valorosului Olah. Chiar pentru muzicienii de profesie, auditorii prezenți în sală, chiar pentru minunații instrumentiști ai Filarmonicii (am discutat îndelung cu cîțiva dintre ei), care au interpretat — poate ideal — lucrarea, creația aceasta, se pare, nu este deloc simplă de înțeles în structurile ei, cu toate că ideea este elocventă. Cu atît mai mult, melomanul cu cunoștințele medii, obișnuitul concertelor, deci, nu așteaptă care este „pletisit“ de „muzica grea“; acest meloman are foarte puține șanse de a înțelege limbajul lui Olah, dintr-o singură audiere. Aici, problema începe a fi extrem de interesantă și spinoasă; Prokofiev, de pildă, spunea: „nu orice creație cu adevărat valoroasă poate fi receptată dintr-o audiere“. E adevărat. Dar timpul și posibilitățile amatorului de muzică contemporan se judecă astăzi după alte coordonate — din păcate desigur; dar faptele stau tot așa: viteza secolului nostru ne neiertătoare. De cite ori se va mai cînta această simfonie la Ateneu? De cite ori acela care a post prezent la prima ei audiere publică își va corela programul cu eventuala retransmisie radiofonică a lucrării? Și așa mai departe. Iată, într-adevăr, problema centrală a marilor compozitori din zilele noastre, în relația creație — ascultător. Căci, asemenea lui Beethoven și Wagner, nefăcînd — firește — nici o comparație, și Olah serie pentru semenii săi. A coborî stacheta limbajului nu e firesc și atunci, credem, tre-

buie găsit un „modus vivendi“ pentru a emoționa și a bucura, a oferi satisfacții estetice pasionatului genului simfonic, obișnuitul concertelor. Iar această problemă, vitală pentru largă democrație a muzicii — avem încredere — trebuie și poate fi rezolvată tocmai de acela care o creează, adică de marii compozitori. Simfonia a II-a de Tiberiu Olah este un exemplu concret de căutare înfrigurată a unei noi căi, a unei noi soluții pentru arta modernă, în împingerea noului prin alăturarea înțelegerii vechiului; în negarea atonalismului către perfecționarea echilibrului uman!

Dirijorul Horia Andreescu a aprofundat o lucrare pe cit de interesantă, pe atît de dificilă, iar marea sa merit constă tocmai în dragostea nutrită față de muzica românească și aducerea într-o lumină orbitoare, chiar sub lupă, a întregului dar și a detaliului, electrizînd publicul prin maniera sa de a conduce; fapt pentru care merită prinsoasă de recunoștință al tuturor celor ce iubesc și ard pentru arta noastră. Cu atît mai mult ne surprinde faptul că pe scena Ateneului — și nu numai aici — apar tot felul de interpreți — invitați din alte țări, în timp ce valori certe ale artei naționale nu-și găsesc programarea. Pianistul Mathias Weber este un tînar plăcut, cu o tehnică bine pusă la punct, cam dur — după gustul nostru — cu pianul brahmsian (chiar în Andante), în fine, un artist cu reale posibilități de creștere și afirmare. Să ne fie iertat, dar Andrei Tănăsescu și atîția alții, pianisti gata formați și verificați, n-au avut loc în programele simfonice bucureștene din acest an. Poate că Tănăsescu și colegii săi de generație, poate chiar marea noastră Dan Grigore, vor accede pe primele etrade de concert europene. Reciprocitate, da, așa am mai înțeleg, dar altminteri? Oare nu se poate găsi o rezolvare judicioasă a ierarhiilor valorice? Ar fi, în orice caz, timpul!

CLAUDIU NEGULESCU

La Opera română

● Soectacolul extraordinar cu Traviata, cu concursul dirijorului bulgar Gheorghe Dimitrov, alături de Eugenia Moldoveanu (Violetta), Florin Diaconescu (Alfredo) și Vasile Martinou (Germon), va avea loc vineri 24 iunie, la ora 18.

● Sîmbătă 25 iunie, la ora 13, premieră, Don Pasquale. O reluare, după 20 de ani, a opereii lui Donizetti în conducerea muzicală a dirijorului Constantin Petrovici, în regia lui Jean Rînzescu, decorurile și costumele lui Roland Laub, maestrul de cor fiind Stelian Olariu.

● Duminică 26 iunie, la ora 11, Coppelia. Copiii vor urmări această poveste, în interpretarea Mihaelei Tiganuș (în debut), a lui Gabriel Opincaru și a lui Florin Mateescu. Dirijează Carol Litvin.

Elena Dacian

● Nabucco de duminică 26 iunie, ora 18, inserie în distribuție pe: Nicolae Urdăreanu, Gabriel Nastase, Dan Zancu, Lucia Tibuleac, Lucia Cicoară-Drăgan, Paul Basacopol, Nicolae Andreescu, Cornelia Angelescu. Conducerea muzicală Cornel Trăilescu.

● Luni 27 iunie, la ora 18: Aida. În conducerea muzicală a dirijorului bulgar Gheorghe Dimitrov, vor evolua: Victoria Bezetti, Anatol Covali, Veronica Gârbu, Nicolae Urziceanu, Alexandru Moisiuc, Adrian Ștefănescu, Nicolae Andreescu, Elena Simionescu.

● Aminat de luni 20 iunie, pentru marți 28 iunie, la ora 18, Primul zbor, spectacol de balet realizat de cercul de balet de pe lîngă Opera Română. Conducătorii cercului Elena Dacian și Magdalena Rovinescu.

A intrat de-o bună vreme în tradiție ca în fiecare an, la 25 iunie, să sărbătorim Ziua Grănicerilor Republicii Socialiste România. Sărbătoare ce reprezintă, deopotrivă, însemnul prăznicului acordat de către partidul și statul nostru, de către întregul popor, militarilor purtând conturul țării pe epolet, cit și încrederea că acești bărbați destoinici care străjuiesc fără preget, cu abnegație, vigilență și răspundere, indiferent de timp și anotimp, fruntariile țării, asigurând pacea și liniștea la hotare.

De-a lungul zbuciumatei noastre istorii, românii au luptat hotărâți, secole de-a rândul, apărând cu vrednicie și curaj moștenirea noastră străbună: libertatea, dreptatea și echitatea socială, propășirea neamului, asigurând un loc demn României în șiragul statelor lumii. În acest context vorbind, la loc de cinste se află contribuția acelor care au vegheat și au apărut — din timpuri imemorabile — limitele spațiului românesc carpato-danubiano-pontic. Fie că s-au numit potecași sau coordonași, marto-logi, plăieși sau străjeri, fie că s-au numit dorobanți de frontieră sau grăniceri, fie că pe parcursul celor 2500 de ani de continuă existență a armatei noastre, numele lor nu le-a fost reținut întotdeauna de fila de istorie, oamenii de la hotare au fost cei dinții care au dat piept cu dușmanul; biruința pe cimpul de luptă depinzând, în multe împrejurări, de vigilență, curajul, abnegația și destoinicia lor, de bărbăția și tenacitatea dovedite în repetate rânduri.

Ei s-au aflat și se află la punctele fierbinti ale datoriei sacre față de țară, față de legiti-mele, firești și istoricele ei hotare, păzind cu strășnicie casa și vatra și neamul și izvorul devenirii noastre în lume, prin poarta de lumină și de spiritualitate. Astfel îi regăsim mereu la datorie. Mergând pe firul evenimentelor și al istoriei, ne va fi dat să reconstituim, din aproape în aproape, epopeea neînfrângerei noastre naționale. Burebista și Decebal, ca și înaintașii și urmașii lor, au ridicat la hotare, mai ales de-a lungul și de-a latul principalelor căi de acces, puternice a-sezări întărite. Paza fruntariilor s-a menținut și în condițiile formării poporului român ca urmare a simbiozei daco-romane. Sînt reținute, recunoscute de istorici multe elemente de apărare împotriva seminiților migratoare, care au rivnit la bogățiile acestei țări.

Apărarea și cucerirea statelor feudale românești au constituit pazei și apărării granițelor dintotdeauna ale țării un caracter sistemic, de sine stătător. În războiul de independență din 1877-1878, demni urmasi ai ostenilor daci, ai călărășilor de margine, potecașilor și plăieșilor, dorobanții de frontieră au contribuit hotărât la dobîndirea independenței depline prin fapte memorabile de arme în crîncenele bătălii de la Grivița, Plevna, Rahova, Vidin și Smir-dan. Așa cum de altfel se cunoaște, grele jefte au dat ostenii la hotarele carpato-dunărene în luptele duse în primul,

ca și în cel de-al doilea război mondial. Virtutele grănicerești aveau să dobîndească o nouă strălucire în zilele revoluției de eliberare socială și națională, antifascistă și antiimperialistă. Alături de întreaga armată română, de întregul nostru popor, străjuitorii frontierei au răspuns, ca întotdeauna, de altminteri, prezent la chemarea patriei, aflîndu-se din întîiul moment, așa cum le erau și cum le sînt statonice rostul și menirea, în primul eșalon al luptelor purtate împotriva cotor-pitorilor horthysti și hitleristi, pentru eliberarea țării, pentru întregirea hotarelor României.

Ziua grănicerului

Oameni de nădejde la fruntariile țării

În anii revoluției și ai construcției socialiste, acționînd ca parte integrantă a forțelor noastre armate, ostașii de la hotare au îmbogățit cu noi și memorabile fapte de vrednicie ostășească tradițiile de luptă, nepieritoare. Sentimentul răspunderii pentru paza frontierei s-a transmis astfel din contingent în contingent, relevînd cu deosebită pregnanță înaltele calități politice, morale și de luptă, virtuți scumpe care se încorporează structural patriotismului promovat de orînduirea noastră socialistă. Ei se dovedesc a fi, prin fapte graitoare, continuatori demni ai celor mai frumoase tradiții și virtuți ostășești ale înaintașilor. Străjuitorii de astăzi ai frontierelor românești înscriu în cronică trupelor de grăniceri pilduitoare fapte de vigilență, bărbăție, curaj și responsabilitate. Încît, paza și apărarea frontierelor patriei constituie, în egală măsură, o misiune de luptă cu înaltă semnificație patriotică și revoluționară, o datorie sacră față de patrie și neam. Unitățile și subunitățile de grăniceri acționează ferm, consecvent, energic, pentru creșterea eficienței pazei, prevenirea trecerii frauduloase a frontierei, încălcării spațiului aerian, mării teritoriale și apelor de frontieră, asigurării unui climat de liniște și securitate deplină în interiorul granițelor firești ale țării.

★

Puține locuri în țară sînt de o stranie și de o sălbatică frumusețe așa cum sînt acelea de la intrarea Dunării în țara noastră. Așadar, Dunărea (al doilea fluviu din Europa, după Volga, măsurînd 2 857 km) izvorăște din Munții Pădurea Neagră (R.F. Germania), iar de la izvoare pînă la vărsarea în Marea Neagră prin brațele Chilia, Sulina și Sfîntu Gheorghe, udă teritoriul a opt țări și trece prin trei capitale europene. În țara noastră pătrunde la vest de Bazias. De aici și pînă la Sulina, fluviul are o lungime de 1 075 km, adică, mai bine de o treime din lungimea lui totală. După ce tre-

ce de Bazias pînă aproape de Drobeta-Turnu Severin, Dunărea străbate un defileu tăiat între Munții Banatului și munții din R.S.F. Iugoslavia. Navigația prin acest defileu se făcea foarte greu din cauza existenței pragurilor și stîncilor din albia fluviului, care prezentau un pericol real pentru nave. Astăzi navigația se face normal în tot lungul defileului pe lacul de acumulare de la Porțile Fier, care dă acestuia un pitoresc deosebit. Am insistat asupra acestor amănunte de nuanță geografică, teritorială, tocmai pentru a delimita mai exact do-

nerii soldații au învățat din mers meseria de constructor. Dacă a fost nevoie să-și duze un adăpost pentru animale, l-au construit cu eforturi proprii. Dacă a fost nevoie să-și clădească sobe pentru iernile aspre de la Dunăre, s-au făcut sobari și au dat și altora o mină de ajutor în acest sens. Dacă a fost nevoie de o fîntînă pentru apă de băut, s-au făcut fîntinari.

Căpitanul Gicu Mîndru, activist al Comitetului de partid al unității, ne relatează că prin statonicele familiilor tinere de ofițeri în zonă s-au obținut rezultate mai mult decît

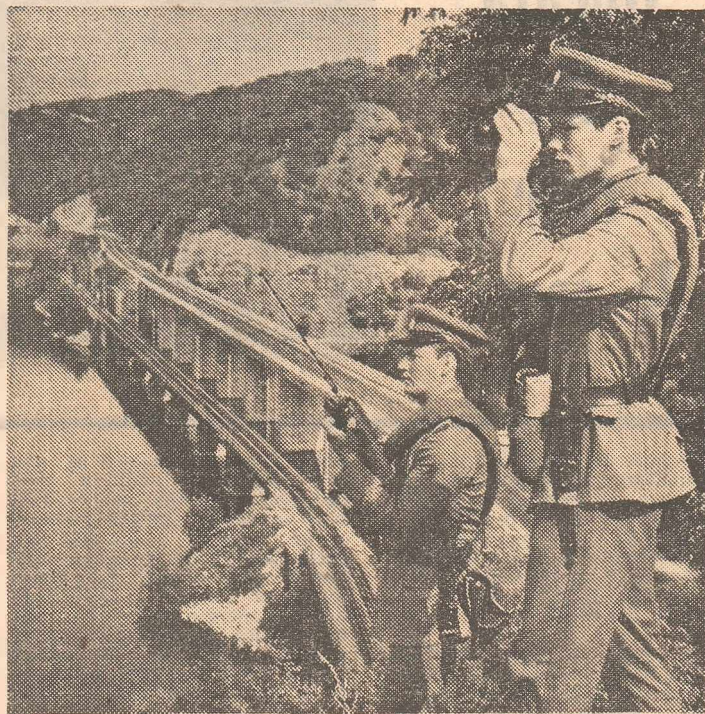
for Gheorghe Stoica, instructor cu munca U.T.C.: „Anul trecut de instrucție s-a încheiat cu rezultate foarte bune în paza frontierei de stat, cit și la celelalte categorii de pregătire”. Cuvintele vorbesc prin ele însele.

Pe maiorul Vasile Reuț l-am cunoscut cu un alt prilej, în nordul țării. Interlocutorul nostru ne relatează, cu reală satisfacție, că în spiritul Directivei comandantului suprem, tovarășul Nicolae Ceaușescu, strateg și cîitor de țară nouă, unitățile de grăniceri întăresc permanent conlucrarea și cooperarea cu celelalte unități ale armatei aflate în zonă, cu unitățile și organele Ministerului de Interne, cu statele majore ale gărzilor patriotice și organele locale ale puterii de stat, folosind intens și sprijinul populației. Astfel că în fiecare unitate se acționează ferm pentru creșterea eficienței pazei frontierelor țării. „De ziua noastră, a grănicerilor, din înaltele posturi ale datoriei față de țară, partid și popor — spunea maiorul Vasile Reuț — prezentăm înaltul și respectuosul nostru ostășesc iubitelui și genialului nostru conducător, tovarășul Nicolae Ceaușescu, asigurîndu-l că ne vom îndestula neabătut toate misiunile, că vom înscrie noi fapte de bărbăție și curaj în cronică mărețelor împliniri ale Epocii de aur, pe care cu înaltă prețuire și mîndrie patriotică o numim „Epoca Nicolae Ceaușescu”.

Așadar, acționînd permanent cu înaltă dăruire, cu spirit de abnegație și răspundere, grănicerii de pe meleagurile milenare ale țării se prezintă la tradiționala sărbătoare grănicerească cu rezultate superioare în toate domeniile de activitate. Unitățile și subunitățile în care muncesc ofițerii comuniști Nicolae Truscă, Ion Mutuzac, Nicolae Diaconu, Aurelian Predescu, Ștefan Pîrvănescu, Mureș Stan, Gheorghe Majeru, Gheorghe Dorobanțu, Valeriu Brătucu, Dinu Ștefan, Ion Gurgu, Dragoș Mocanu, Petre Anei, Mircea Tupan, Mihai Butnaru, Florea Meche, Gheorghe Avram, Gheorghe Pufu, Dănuț Babel, s-au dovedit, an de an, pe măsura așteptărilor, a garantului moral-politic și ofiteresc cu care au fost investiți, la înălțimea încrederii ce li s-a acordat.

De ziua lor, a grănicerilor, îi regăsim, prin urmare, în înaltele posturi ale datoriei, îndeplinindu-și corect și neabătut, cu neclintită tenacitate, toate misiunile, fiind scut de nădejde la fruntariile țării, străjuitori și apărători neînfrițați ai granițelor scumpei noastre patrii, Republica Socialistă România. Ca răspuns la acest înalt și respectuos onor ostășesc, permiteți-ne ca din acest dreptunghi de pagină tipărită să le urăm noi și izbînditoare succese înscrise în cronică celor mai strălucite înfăptuiri din istoria multimilenară a patriei noastre străbune, pentru progresul și propășirea spirituală a României în constelația statelor lumii contemporane.

DORIN SALAJAN ■

meniu de acțiune al grănicerilor din părțile dunărene.

Întimplarea fericită a făcut să mă aflu zilele trecute la fruntariile sudice ale țării. Locotenentul Anghel Roșca, comandant de pichet, tocmai dădea misiunea de pază.

Pichetul de grăniceri este cîtot drept unul dintre cele mai bune. A fi bun în munca neostoiită de grănicer înseamnă, ca în orice alt domeniu de activitate, recunoașterea meritelor și a eficienței muncii tale. Iar în cazul de față, nu este vorba numai de apărarea strictă a frontierei, ci și de calificativele obținute la sedințele de tragere, în perfecționarea instrucției tactice grănicerești și a pregătirii juridice, cit și în efortul de autogospodărire și autoaprovizionare al unității. Mănunchiul acesta de oameni tineri parcă s-a întrecut pe el însuși. Ti-

meritorii. Livia Roșca, soția lui Anghel Roșca, este tehnician agronom la unitatea agricolă din comună. Tinăra familie Roșca are o fetiță, iar acum așteaptă un nou urmaș. Așadar, familiile de grăniceri constituie adevărate modele de comportament civic și ofiteresc. Pentru că grăniceria, la urma urmelor, nu este numai școala bărbăției și a curajului (sau și asta!), ci este și școala demnității și a omenescului, a firescului uman și a înțelegerii tovarășești, a solidarității și a disciplinei.

Ce înseamnă unitate foarte bună? I-am întrebat pe căpitanul Nicolae Truscă. Răspunsul a venit prompt: „Nu avem nici o încălcare la regulim juridic al frontierei de stat în ultimii 5 ani”. Dar ce înseamnă succes consemnat în Registrul istoric al unității? Răspunsul a venit din partea locotenentului-ma-

O casă în plus, o casă în minus

N-au dansat decît o vară

Georgeta Bodea, în vîrstă de 23 de ani, muncitoare la I.P.L. Constanța ne întreabă ce ar putea face în situația penibilă în care se află. Situația pare a fi într-adevăr așa.

S-a căsătorit în august 1986. Căsătoria a durat exact cinci luni și cu puțin înainte de revelion ea s-a destrămat. Perioada de fericire a durat din 9 august, cînd s-a oficiat căsătoria, pînă în 18 octombrie cînd a avut loc petrecerea de nuntă. Imediat după asta, au început discuțiile despre situația materială a Georgetei, Bogată nu era. Orfană de tată, cu o mamă bolnavă și o soră de 17 ani, nici n-avea cum să fie. Reproșurile au culminat în ziua de 25 decembrie, cînd soțul și socrii Georgetei Bodea au venit la domiciliul mamei ei, unde i-au spus să-și aștepte și i-au cerut să le înapoieze inelul, verigheta, rochia de mireasă și cheile de la apartamentul repartizat tinerilor căsătoriți.

Soțul a rămas cu banii și cadourile primite la nuntă și cu un apartament frumos. Soțul, Gheorghe Bodea, mecanic la I.M.M.P.F. Constanța, a dat divorț. Instanta a hotărît împărțirea părților pe motiv că desfacerea căsătoriei este nefondată. Soțul, așa cum era de așteptat de la un astfel de soț, i-a spus soției că n-are ce să mai caute acasă și că el își va reface viața. Simplu și concis, așa cum se exprimă un bărbat dintr-o bucată, e drept — o bucată grosolană.

E firesc ca el să se bucure de situația în care mă aflu eu? se întreabă Georgeta Bodea. În mod normal n-ar fi firesc. Sînt soți care conviețuiesc cincizeci de ani sau chiar mai mult și sînt afectați de orice mic neacaz pe care îl are partenerul de viață. Din păcate, nu este și cazul căsniciei Bodea. În condițiile date, cînd se pare că pe soț l-au interesat numai și numai banii, obiectele, bijuteriile și un apartament pe care mai mult ca sigur nu l-ar fi putut obține dacă nu se căsătorea, e chiar firesc să se bucure pentru că planurile i-au ieșit întocmai. Victoriile, chiar și în cauzele meschine, procură o bucurie învingătorului.

Georgeta Bodea dorește să facem public cazul ei pentru a fi exemplu și altor tinere. Mai este curioasă dacă ea nu are dreptul la absolut nimic din tot ce s-a strîns în urma acestei căsătorii?

Răspunsul la această întrebare este mai dificil și părerea noastră ar putea fi prea personală.

Atît Georgeta cit și Gheorghe Bodea nu au dreptul la absolut nimic din ce s-a strîns la nuntă. În mod normal, banii și darurile ar trebui înapoiate nuntașilor. Asta e mai greu, însă apartamentul atribuit cu atita înțelegere pentru întemeierea unei căsnicii destrămate atît de repede credem că ar trebui redistribuit unei alte familii în conformitate cu normele legale.

Cît despre Georgeta Bodea — singura ei soluție de viață pare a fi să se gîndească să-și refacă viața, iar ceea ce a pătît să-și fie în primul rînd ei învățatură de mînte. Cît despre avere, zestre și altele de acest fel, sîntem convinși că Georgeta Bodea, în naivitatea ei, s-a trezit într-o situație de un anacronism pe cale de dispariție.

Nu toate nunțile cu dar ies bine.

Pe drumuri, cu dragoste

Alexandru Cernăuțan își iubește în mod sigur soția. Viața a făcut în așa fel încît el să fie om al muncii la I.M. Suceava, calificat în meseriile de prelucrător prin aschiere și lăcătuș mecanic. Are ca studii școala profesională și liceul industrial la seral. Are, deci, niște meserii care se caută, de care e nevoie. Soția lucrează la I.P.L. Rădăuți. După cum se poate bănui, amîndoi sînt tineri și la începutul drumului și vor să-și întemeieze o familie solidă, pe care cu siguranță copiii nu vor întîrzia s-o îmbogățească.

Prima dată a încercat să-și transfere soția la o unitate din Suceava. A încercat pe la mai toate, dar n-a reușit. Atunci a încercat el să se transfere la Rădăuți. Viața la Rădăuți este bineînțeles aceeași ca la Suceava. La Rădăuți sînt cîteva întreprinderi la care meseriile lui ar putea fi utile. Întreprin-

derea de scule „Libertatea”. Ar putea lucra la oricare întreprindere numai să fie lingă soție, să se poată stabili într-un loc. Din păcate, n-a găsit cale de rezolvare.

Alexandru Cernăuțan e singur. A rămas orfan de la 8 ani. N-o spunem pentru a impresiona pe nimeni, însă un om în situația lui are motive în plus, poate, să-și dorească o familie stabilă, o casă a lui, copii care să i-o umple.

Cititorul nostru n-are domiciliu stabil. Ne dă adresa unui unchi și a soarelui său.

Sîntem convinși că situația familiei Cernăuțan e lesne rezolvabilă la nivel de județ. Este vorba de dorința, legitimă pentru doi tineri căsătoriți, de a sta împreună.

Lui Ulise i-au trebuit ani s-o regăsească pe Penelopa. Să sperăm că lui Alexandru Cernăuțan îi vor fi de ajuns cîteva luni, dacă nu săptămîni, pentru a-și rezolva omeneasca lui problemă. Cît despre adresa unde i s-ar putea da un răspuns, ea este I.M. Suceava.

OPREA GEORGESCU ■

Realitatea o demonstrează, timpul o cere:

Am făcut cunoștință la Institutul de Cercetare și Inginerie Tehnologică pentru Echipamente Energetice-ICSITEE cu două cercetări interesante, una „caldă”, una „rece”, dar amândouă din domeniul fierbinții al energiei. În prima, specialiștii au găsit o soluție în premieră mondială pentru valorificarea superioară a căldurii gazelor din industria siderurgică, în a doua, razele soarelui au fost obligate, nici mai mult nici mai puțin, decât să producă gheață.

„În magistrala expunere rostită la Sedința comună a Consiliului Național al Oamenilor Muncii și a Consiliului Național al Agriculturii, tovarășul Nicolae Ceaușescu, secretarul general al partidului, a trasat ca o sarcină permanentă aplicarea celor mai judicioase măsuri în vederea reducerii consumurilor materiale și energetice, a valorificării resurselor recuperabile și re folosibile, un rol major revenind în aceste direcții cercetării, spune directorul Adrian Popa. Deși după scăderea prețului țițeiului, unele țări au trecut din viteza a patra într-a doua în studierea energiilor neconvenționale și a recuperărilor, institutul nostru a continuat să se preocupe de găsirea modalităților de folosire a acestor kilowați și kilocalorii oferite gratuit, pentru că zăcămintele oricum nu sînt un sac fără fund. Tot mai mult se impune stoarcerea fluxurilor tehnologice de zestrea lor, uneori neglijată, de energie, căci aprecierea eficienței unei tehnologii se face și după tonele de combustibil convențional înghițate de tona de produs.”

Intr-adevăr, combinatele siderurgice sînt niște sobe uriașe care aruncă spre cer valuri de gaze de peste 1500 de grade. S-a făcut deja o recuperare a potențialului termic al acestora prin producere de abur și apă caldă, astfel ca ele să nu mai încălzească inutil atmosfera. Dar cercetătorii de la ICSITEE aveau câteva motive de nemulțumire. O parte din aburul recuperat depășea nevoile uzinelor și ale rețelilor de termoficare, iar vara era disponibilă aproape întreaga cantitate. Tocmai de aceea, inginerii Teofil Popovici, Teodor Ailincăi, Marin Alexe, copleșindu-l în echipa lor și pe Victor Novinschi de la IPROMET, s-au hotărât ca întreaga fierbințeală a vîlvăților

de flăcări s-o recupereze mai adînc, nu într-o refolosire primară, cum este producerea de energie termică, ci în obținerea de kilowați. Oricum, energia electrică se consumă în toate anotimpurile și este mai valoroasă. Celălalt of al lor erau convertizoarele de oțel care eșapau intermitent, cam 20 de minute, adevărate „pistoane” de gaze de ardere greu de „dresat” într-o eventuală producere de kilocalorii. Datorită regimului discontinuu, chiar marile firme lăsausă le scape printre degete această energie considerînd-o ca o pierdere

de cîteva luni. Din acest moment, aburul stors din toate gazele reziduale trebuia supraîncălzit și putea învîrli turbinele cuplate la generatoarele de electricitate.

Cercetătorii aveau motive să fie satisfăcuți și să pună punct final lucrărilor. Există însă la unii oameni un permanent neastîmpăr al minții, o continuă căutare a lui „și mai bine”. Ca să fim buni gospodari pînă la capăt trebuia să găsim o soluție de a renunța și la operația de supraîncălzire care consuma combustibil, adăugă Teodor Ailincăi. Am cernut multe

cepe să „duduie” cu folos. Cam aceasta este istoria unui brevet ingenios expus simplu ca un „bună ziua” de niște oameni care aveau alături 4 dosare groase cu calcule, formule, schițe, unele șterse, altele îngroșate, un adevărat, jurnal de bord al unei expediții de 2 ani într-un teritoriu de nouitate. Pe ultima pagină o mină scrisese cu bucurie studentească: Evrika!

Fiecare a văzut de nenumărate ori cum un polei străgnic se transformă sub „privirile” soarelui într-o banală băltoacă, sau cum cîteva paralelipiede

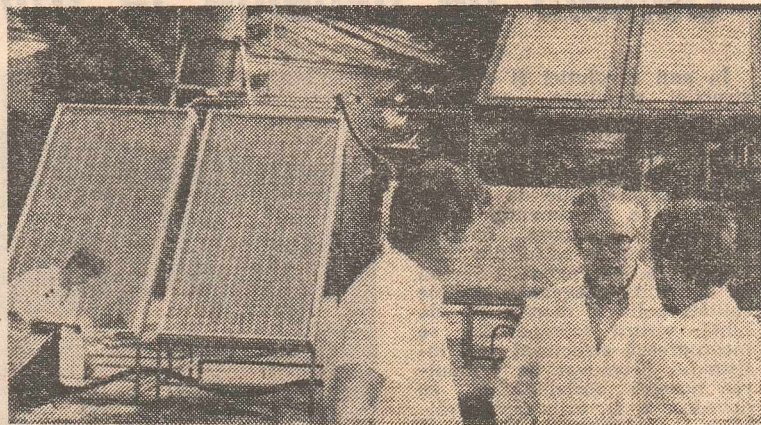
zilei se acumulează amoniac lichid, iar noaptea și dimineața devreme se trece la faza de înghețare. Instalația e utilă în locurile izolate unde nu sînt surse de energie, cum ar fi în Delta, în agricultură, la cherhanale, la punctele de colectare a laptelui etc.”

Un fel de frigider Fram pe care nu-l introduci în priză ci-l alimentezi cu o rază de soare. Ca să ajungi la o soluție atât de simplă și economică îți trebuie însă o cantitate mare de inventivitate. Despre frămîntările prin care au trecut tinerii ingineri, despre lunile în care se umbla mereu cu creionul pe schema tehnologică aducîndu-se îmbunătățiri, despre construirea din ciocan a numeroase utilaje chiar în institut, despre sprijinul permanent al Comitetului Național pentru Știință și Tehnologie ar fi multe de povestit. „Cînd am pornit linia, eram siguri că faza de producere a gheții va merge snur, își amintește Leonida Stănoiu. Aveam emoții de cit va fi de harnic soarele în „fabricarea” de amoniac lichid. Pe la 9 dimineața a început să pice în rezervor, iar la 11 curgea ca o cascadă. Nici noi nu ne-am așteptat să funcționeze la întreaga capacitate de la început. Șampania succesului a fost pentru noi o înghețată de vanilie preparată cu soare. Acum și instalația de 100 kg/zi din portul Constanța culege numai cuvinte de laudă căci e fiabilă, fără coroziuni și absolut independentă energetic, producînd energie gratuit fără să consume nici măcar un kilowat.”

Inginerii de la ICSITEE concep acum instalații mai mari, de 750 kg/zi. Pun la dispoziția oricui date complete, documentație și experiență de punere în funcțiune. Se caută însă o uzină care să producă aceste instalații. Faptul că utilajele și conductele nu cîntăresc prea mult este un avantaj care spune despre simplitatea acestei unități și nu trebuie să fie un motiv ca nici o întreprindere să nu-și ia în sarcină construcția atît de mici. Sperăm ca specialiștii în energii neconvenționale de la ICSITEE să nu fie nevoiți să-și caute constructorii pentru instalația lor rentabilă prin mica publicitate.

FLORIN CONDURĂTEANU
Fotografie de ELENA GHERA

Gheață din raze de soare

inevitabilă. Dar specialiștii de la institutul din Berceni nu erau oamenii care să se inhibe de faptul că marii producători de pe glob, de convertizoare abandonaseră aceste „viituri” energetice. S-au frămîntat și au găsit o metodă să le strunească și să le distribuie într-un rol util.

S-a pus în calea acestor erupții bruște de gaze un recuperator iar aburul de 50 de atmosfere produs l-am obligat să „bolborosească” într-o cantitate mare de apă dintr-un acumulator. În acest fel sutele de tone pe oră de abur recuperat devin un suvoi continuu și cu presiunea reglată la parametrii celorlalte cazane”, rezumă, ca într-o socoteală de 1+1, Teofil Popovici, un zbcium de creație

idei și ne-am stabilit la una care printr-un artificiu constructiv, împărțea clasică turbină în două jumătăți independente cuplate pe același ax, astfel putîndu-se separa picăturile de apă ce erodează paletelile. Acum sistemul nostru furnizează energie electrică și căldură fără să consume nimic, asemenea unei centrale hidro.”

Cele două instalații proiectate ce produc 6 MW și 25 MW dintr-o energie recuperată se amortizează rapid, în 5-6 ani și fac o economie anuală de combustibil de circa 15.000 și respectiv 55.000 tone de combustibil convențional. Simțind efectul lor economic important, combinatele din Tulcea, Galați, Hunedoara, Tirgoștii s-au înghesuit să-și comande echipamentele care în curînd vor in-

de gheață prost depozitate încep să „plîngă” și dispar rapid din cauza astrului zilei. Să faci gheață însă din căldura soarelui ni se pare un paradox tehnic cam greu de acceptat. Ei bine, cercetătorii Mihail Staicovici și Leonida Stănoiu au diversificat folosirea energiei solare de la clasicele încălziri de apă la generarea de frig.

„O soluție amoniacală se încălzește la 80 de grade direct în captatoarele solare, vaporii formați se condensează și apoi se destind într-un vaporizator obținîndu-se efectul de frig care transformă apa în călupuri de gheață, explică Mihail Staicovici. Se produce astfel gheață gratis, exact cînd e mai multă nevoie de ea, și anume vara. Pe perioada de însorire a

TRADIȚII ȘTIINȚIFICE ȘI TEHNICE ROMÂNEȘTI

De la început, în avangardă

Expresia „a face școală” nu are decît indirect de-a face cu o instituție oarecare de învățămînt, fiind vorba de a iniția un curent de cercetare, cu toate atribuțiile acestuia (magistri și discipoli creatori, dispunînd de baze de cercetare, catedre de învățămînt superior, publicații de specialitate, laboratoare etc.). În ce privește școlile științifice „clasice”, fundamentale, românești (fizică, chimie, matematică, astronomie, geologie, medicină, geografie, construcții etc.), constituite în ultimele decenii ale veacului trecut și la începutul veacului XX, o trăsătură importantă a lor a fost aceea că întemeietorii și alți reprezentanți de început au obținut, încă din faza inițială, rezultate de răsunet internațional, situîndu-se în avangarda științei mondiale. Acest aspect, deosebit de semnificativ, pe care l-am menționat doar în articolul nostru consacrat școlilor științifice (din 24 aprilie 1987), ne propunem să-l ilustrăm acum, prin cîteva exemple.

Cine vizitează Muzeul Universității din București poate studia, printre exponate, brevetul de invenție al unui nou tip de izolanț, dielectricina (1894), datorat lui Dragomir Hurmuzescu, fondatorul școlii de FIZICĂ de la Iași, supranumit „decănuț fizicienilor români”. Pe baza dielectricinei, fizicianul român a creat cel dintîi electroscop modern, cu ecran electrostatic, electroscopul Hurmuzescu, care, produs în serie, a servit marilor laboratoare ale

Europei și de care s-au folosit Henri Becquerel la descoperirea radioactivității și soții Marie și Pierre Curie la identificarea radiului. Tot D. Hurmuzescu (în colaborare cu L. Benoit) descoperă proprietatea razelor X de a descărca corpurile electrizate și efectuează cercetări deschizătoare de drumuri în aplicarea acestor raze în radiodiagnostic.

În ce îl privește pe Constantin Miclescu, fondatorul școlii de fizică de la București, el este inventatorul a numeroase aparate de mare precizie, dar cel mai celebru, descris și astăzi chiar și în manuale de școală din străinătate, este calorimetrul Miclescu (1891), cu ajutorul căruia a determinat cel mai exact echivalent mecanic al caloriciei ($Q = 4,1857 \text{ J/cal}$). Această mărime a fost înscrisă în tabelele internaționale de constante, dovadă fiind fundamentala pentru termodinamică (pînă la Miclescu, determinările echivalentului dădeau abateri de pînă la 20 la sută, fiind practic inutilizabile). Să mai observăm că, la inventarea dielectricinei, Hurmuzescu avea 29 de ani, iar Miclescu, la realizarea crucialei sale determinări — 28. Tot la 29 de ani și tot în secolul trecut, un alt fizician, Dimitrie Negreanu, determină experimental relația dintre constanta dielectrică și densitatea lichidelor (relația Lorentz), iar doi ani mai tîrziu aduce o contribuție însemnată prin teza sa de doctorat privind eterificarea prin mijlocirea conductibilității

lor electrice; D. Negreanu a fost primul specialist român afirmat pe plan internațional în domeniul fenomenelor electrice.

În CHIMIE, aceeași impunere timpurie în orbita universală. Astfel, Petru Poni, ctitorul școlii de chimie de la Iași și fondatorul chimiei minerale la noi, descoperă, încă din veacul trecut, noi minereuri, printre care brostenita (în sîsturile de la Broșteni) și badenita (la Bădeni-Ungureni), de asemenea mîntenita, rumenita, petricichita. Determină compoziția și proprietățile terapeutice a numeroase ape minerale din țara noastră și este un pionier unanim recunoscut în chimia petrolului, stabilind, de pildă, prezența, anterior contestată, a hidrocarburilor aromatice în petrolul natural și determinînd prezența pentanului normal și a izopentanului în produsele de distilare a petrolului pînă la 100°C. Intemeietorul școlii de chimie de la București, Constantin I. Istrati, inventează în 1887 francezele (o nouă clasă de coloranți organici, fără azot, de mare stabilitate), invenție distinsă doi ani mai tîrziu cu medalia de aur la Expoziția Universală de la Paris. Tot lui i se datorează descoperirea în plătă a unei substanțe denumită friedelină, identificarea unui nou caz de izomerizare, elaborarea de noi metode de iodurare în seria aromatică etc.

Anul 1892 marchează inventarea de către chimistul Nicolae Teclu a unui aparat de laborator ce figurează și astăzi în compendii de chimie: becul (arзаторul de gaz) Teclu, dotat cu regulator al curentului de aer și gaz; tot el a fost inventatorul unui aparat indicator al concentrației de grizu (amestec gazos exploziv) în mine, al unui dispozitiv pentru stabilirea rezistenței și gradului de încheiere a hirtiei, a unui aparat pentru preparat ozon; a mai fost creator de noi metode de ana-

liză a uleiurilor și pigmentilor, a unei teorii originale privind structura flăcării și combustia. Veacului XIX îi aparține și descoperirea de către Lazăr Edeleanu a benzedrinei, medicament foarte activ în stimularea sistemului nervos; în 1908, același chimist inventează procedeul Edeleanu, de rafinare a țițeiului cu bioxid de sulf, lichid care, în variante mereu diversificate, este și astăzi larg utilizat, cu aplicații variate, în toată lumea.

Nu ne vom mai opri asupra astronomiei, căci am arătat într-un recent articol (Măestrul mecanicii cerești), aportul de nivel mondial pe care l-au avut în veacul trecut Spiru Haret, Constantin Gogu și Nicolae Coculescu. Cîteva cuvinte însă despre MATEMATICĂ. În 1879, David Emmanuel, care va deveni intemeietorul școlii românești de matematică, susține la Paris teza sa de doctorat despre integralele abelene de speța a treia, cu un ecou deosebit în cercurile științifice. Un alt ilustru matematician român, Dimitrie Pompeiu, a introdus o întreagă clasă de funcții ce poartă numele, a creat fecundul concept de derivată areolară, noțiunea de distanță între două mulțimi închise și cea de ansamblu reductibil de primul ordin, pentru a nu cita decît cîteva din noutățile aduse de el în știință. Încă din teza sa de doctorat din 1899, Gheorghe Țițeica introduce noțiunile de rețea triedră, rețea triunghi și congruență triplă, în 1906 descoperă o clasă de suprafețe avînd curbura totală, denumite de el suprafețe S, iar azi cunoscută în știința ca suprafețele lui Țițeica; identifică de asemenea, curbura Țițeica și rețelele Țițeica. Este totodată unul dintre fondatorii geometriei diferențiale centroafine pe plan mondial. Cît despre Traian Lalescu, să amintim cel puțin, că, începînd cu teza sa

de doctorat (1908) a devenit un pionier al studiului ecuațiilor integrale, publicînd ulterior (1911) și prima sinteză din lume pe această temă — pentru a nu menționa decît una din numeroasele sale contribuții înscrise în orbita universală.

Si iată că ajungem la capătul acestui articol fără ca măcar să ne fi referit, dintre școlile științifice românești „clasice”, la MEDICINĂ, GEOLOGIE, GEOGRAFIE, CONSTRUCTII, unde iarăși, întîlnim, încă din faza inițială, descoperiri și realizări de vîrf, cum sînt importante descoperiri timpurii ale lui Victor Babeș, menționate de noi cu alte prilejuri, identificarea fenomenului Cantacuzino și a imunității prin contact de către Ioan Cantacuzino, procedeul suturii nervilor la distanță, preconizat în premieră mondială de către neurochirurgul George Assaky, descoperirea scheletului celui mai mare dinotieru cunoscut și a cămălei de la Olt de către geologul și paleontologul Grigore Stăfănescu, fundamentarea obiectului autonom al geografiei și stabilirea locului ei în sistemul științelor (1894), completată ulterior de o veritabilă filosofie a geografiei — datorată intemeietorului școlii românești de geografie, Simion Mehedinți — în fine Podul de la Cernavodă și silozurile unice în lume, din beton armat prefabricate, ale lui Anghel Saligă.

Închei constient de faptul că am spus foarte puțin față de ceea ce merita să fie relevat, căci aportul de nivel mondial ce a caracterizat, încă de la început, în condiții neasemuit de grele, creația științifică românească, a purtat fără îndoială amprenta geniului unui întreg popor, cu rădăcini profunde într-un trecut de creație de cele mai multe ori anonimă.

I.M. ȘTEFAN

cunoașterea este temeiul progresului

Educația materialist-științifică și umanist-revoluționară, ca rezultat global a întregului proces educațional, reprezintă o practică esențială a construcției personalității multilateral dezvoltate a societății noastre. Subliniată, ca atare, în Programul ideologic al partidului nostru, în celelalte documente de partid, această operă a modelării noului tip uman își află principalele sale resurse în concepția filosofică, materialist-dialectică și istorică, în capacitatea acestora de a se revigora și îmbogăți permanent, sub incidența cuceririlor științifice de vîrf care se înregistrează în lumea contemporană, precum și pe măsură ce se afirmă tendința majoră a pătrunderii cunoașterii spre arii din ce în ce mai profunde ale realității naturale și sociale.

Noua revoluție tehnico-științifică din lumea contemporană are implicații deosebite în sfera gândirii filosofice, în principal, prin extinderea calitativă a cunoașterii, prin abordarea unor domenii noi, care altcîndva păreau inaccesibile, inabordabile. Au loc fundamentale reconstrucții ale orizontului cognitiv al umanității, se afirmă noi programe și modele conceptuale, multe dintre acestea devansînd — prin afirmarea celor mai îndrăznețe ipoteze — ritmul acumulărilor propriu-zise din științele naturii și cele socio-umane.

În aceste condiții, în raport cu diferitele curente și orientări care populează spațiul spiritualității zilelor noastre, gîndirea filosofică materialist-dialectică și istorică se dovedește a fi nu numai aptă să integreze noile date ale științelor într-un sistem încheiat și unitar, ci și generatoare continuă de noi deschideri teoretice și metodologice substanțiale, cu rol și finalități revoluționare în gîndire și în acțiune. Sînt deschideri care furnizează demersul științific propriu-zis, noi ipoteze și metode de cunoaștere, noi unghiuri de vedere și posibilități de pătrundere în dialecticitatea immanentă a realității.

Să ne referim la un exemplu, devenit de acum clasic, acela al elaborării teoriei relativității și teoriei cuantice. Dacă din primele decenii ale secolului nostru, acestea au marcat, ofensiv depășirea de către subiectul uman, acreditat de o puternică forță cognitivă, a limitelor care păreau să-i bazeze calea cu-

noașterii: cea spre structurile „întime” ale materiei și cea spre macrostructurile cosmice. Aceste teorii au antrenat, dincolo de extinderea semnificației filosofice a cognoscibilității progresive și infinității lumii materiale, spectaculoase reconstrucții conceptuale.

Cu ajutorul dovezilor materiale a fost pus în discuție și depășit conceptul de galactocentrism — formă extrapolată a homocentrismului, care a fost mult speculat de diverse orientări ideologice de nuanță și factură mistico-religioasă. Observațiile efectuate cu ajutorul tehnicilor moderne au evidențiat, totodată, atît inepuizabilitatea formelor, proprietăților și modurilor de manifestare a mate-

Este ilustrativ, în acest sens, în aceste cadre de dezbateri ideatică, exemplul confruntărilor în jurul problemei singularității. Această problemă a fost adesea interpretată în chip idealist, în variante ale creaționismului. Dar prin acumulările științifice rezolutive, dinlăuntrul problemei și din sfera conexiunilor sale, aceste interpretări au fost infirmate de ipotezele privind corelația singularității cu un tip dat de lege fizică, existînd posibilitatea de a apărea și acționa procese fizice încă necunoscute. Unele școli de gîndire contemporane aduc contribuții esențiale în acest sens. Construcția unei imagini filosofice noi asupra lumii, imagine care îngustează

flux al dovezilor raționale privind materialitatea lumii, unitatea sa, infinitatea sa. Anume curente idealiste (pozitivismul logic, operaționismul sau convenționalismul) au făcut considerabili pași înapoi ca urmare a extinderii și adîncirii imaginii noastre despre cauzalitate și determinism, despre structural și genetic. Omniprezența dezbaterilor contemporane despre hadroni, quaruri și alte entități din fizica particulelor elementare evidențiază noi atribute ale materiei, oferă noi și noi informații cu privire la diversitatea situațiilor cauzale și evolutive.

Desigur, se fac unele speculații iraționaliste, teologice pe marginea unor limite actuale,

gice care se agită în jurul acestor probleme.

De altfel, se produc — în cîmpul fenomenelor doctrinare și religiozității contemporane — sensibile regrupări de poziție, în sensul „asimilării” forțate a unora dintre datele științelor contemporane. Între variabilele acestui curs se înscriu, de pildă, concepțiile fideiste caracterizate fie prin prioritatea pe care o acordă credinței în raport cu rațiunea și știința, fie prin încercarea de a le pune pe același plan. Cu ajutorul abordărilor filosofice fideiste, unele culte și religii se străduiesc să „ajusteze” tezele lor dogmatice, în așa fel încît — fără a le altera sensul și esența — să demonstreze că s-ar putea afla în raport de compatibilitate cu datele științelor. În acest mod apar multiple mixturi teologice dintre cele mai ciudate, înălăuntrul cărora adevărul și falsul sînt silite să conviețuiască în chip artificial, urmărindu-se să se dea o turnură modernă, credibilă, neconservatoare dogmaticii religioase.

Ne-am referit la acest exemplu pentru a sublinia ideea că „modernizarea” religiei reprezintă o replică, dar una neviabilă, la avansul pe care îl înregistrează gîndirea filosofică materialist-dialectică și istorică pe baza organice asimilări a datelor științelor contemporane.

Așadar, privind lucrurile dintr-o dublă perspectivă — cea a filosofiei noastre și cea a rutelor moderne ale dogmaticii religioase — vom conchide că educația materialist științifică și umanist revoluționară reprezintă un amplu demers formativ, în cadrul căruia se cuprinde atît modelarea filosofică a gîndirii umane cît și spiritul critic, combativ, deconstrucțiv în raport cu evoluțiile teologice actuale. Este necesar în acest sens, așa cum în chip legitim subliniază tovarășul Nicolae Ceaușescu, „să acordăm mai multă atenție combaterii cu fermitate a concepțiilor retrograde, a misticismului. Să formăm la toți oamenii, la tineret o concepție științifică despre viață, corespunzător uriașelor cuceriri ale științei, ale cunoașterii umane, care demonstrează justetea concepției materialist dialectice și istorice despre lume, materialitatea lumii și dă o perspectivă minunată pentru noi și noi cunoașteri...”

Conf. dr. ACULIN CAZACU ■

Științific și filosofic în formarea viziunii înaintate, materialiste despre viață

riel, ca și identitatea reală a existenței unor stări extraterestre ale acesteia. La fel, un semnificativ exemplu în acest sens, îl reprezintă descoperirea pulsarilor și quasarilor, descoperire care a adus noi argumente probatorii pentru unitatea materială a lumii și universalitatea legilor naturii.

Teza filosofică a „interdependenței universale” a doborîdit, în acest fel, nu numai imbolduri considerabile în spațiul său de atribute, ci și un rol practic crescînd în combaterea multora dintre denaturările mistico-religioase care s-au manifestat în același domeniu de referință. Ne referim, de pildă, la prelungiri ale astrologiei, la multe dintre tezele dogmaticii religioase, care se constituie în cuprinsul unor dintre practicile grupărilor sectante contemporane.

Gîndirea dialectică s-a impus și se impune progresiv, pe temeiul descoperirilor din sfera fenomenelor cosmice. Dar această ascensivă evoluție nu este lipsită de momente contradictorii, de dificultăți inerente.

decisiv aria abordărilor și interpretărilor teologice, ducînd chiar la strangularea acestora este alimentată de descoperirea unor noi canale de informație, de elaborarea modelelor generalizate ale universului, de fundamentarea termodinamicii relativiste, de dezvoltare a astronomiei neutronice și altele. Apariția și dezvoltarea spectaculoasă a științelor de graniță, a celor de interferență, a unor domenii științifice cu totul noi (matematică, ecistica etc.), reprezintă deopotrivă, izvoare argumentative pentru capacitatea nelimitată a omului de a pătrunde în legătura noi, de a surprinde conexiuni dialectice ale realității, care îmbogățesc sistemul de idei ale filosofiei materialist dialectice și istorice.

Ne-am oprit, cu precădere, la exemple din domeniul fizicii. Date complementare și similare ne oferă, într-un număr foarte mare și care se extinde mereu, chimia, biologia, științele socio-umane, tehnologiile actuale. Întregul front al cunoașterii științifice și acțiunii tehnice, în unitatea și diversitatea lor, se înscrie în acest

firești de altfel, ale cunoașterii umane. Așa-zisul „principiu al limitelor”, de pildă, este pus în contradicție cu optimismul cognitiv, cu însăși cognoscibilitatea. În legătură cu raporturile de incertitudine, cu realitatea subatomică a obiectelor fizice, cu rolul subiectului uman în experimente, cu reducția limbajelor științelor se încearcă postularea unor teze care să pună sub semnul îndoielii capacitatea omului de a pătrunde la esențe ce ar rămîne dincolo de putința inserției cognitive a omului în sferele existenței sale. „Limitele” cunoașterii nu sînt însă limite de principiu, ci de context. Ele sînt depășite permanent tocmai prin esențializări ale actelor cognitive iar frecvența mare cu care apar noi descoperiri „de vîrf” a acestă gradualitatea și permanenta cunoașterii, forța sa de a „decodifica” realitățile, de a scoate din „taină” multiple domenii ale existenței naturale și sociale. Ceea ce, mai departe, se constituie într-un puternic „front ideatic” în fața prejudecăților și dogmelor teolo-

Simpozionul INFORMATICA ȘI CONDUCERE organizat la Cluj-Napoca începînd cu anul 1975 a ajuns la cea de-a XII-a ediție, care și-a desfășurat lucrările în zilele de 8-10 iunie 1983, în prezența a peste 800 de participanți din întreaga țară. Referatele generale au fost prezentate de Eugeniu Niculescu-Mizil (Cibernetizarea și informatizarea în concepția Partidului Comunist Român), dr. ing. Dan Roman (Implicații sociale ale dezvoltării tehnicii de calcul), dr. Emil Munteanu (Medii de programare), dr. Vasile Peteanu (Cîteva realizări recente destinate optimizării și modernizării proceselor de organizare și conducere), dr. Virgil Enătescu (Informatica și medicina de miine), ing. Ovidiu Bartoș (Probleme actuale și de perspectivă în realizarea de echipamente românești de teletransmisie), dr. ing. Marius Guran (Tehnologii cheie — opțiune prioritară în modernizarea industriei), prof. dr. ing. Andrei Albu (Contribuții și perspective privind automatizarea prin robotizare în ingineria sistemelor de producție), ec. Vasile Moldovan (Trecerea de la prelucrări concentrate de date la informatica distribuită. O experiență recentă la C.U.G. Cluj-Napoca), dr. ing. Valerie Marinescu și ing. Victor Popescu (Implicațiile profilului tehnic asupra profilului profesional al producătorilor și utilizatorilor de sisteme și produse program), ing. Nicolae Patrubby (Locul calculatoarelor personale în societate).

În cele 12 secțiuni ale simpozionului CONDINF '88 au fost prezentate peste 400 de comunicări, rezultate din preocuparea

informaticienilor din țara noastră de a utiliza cît mai eficient tehnica de calcul și echipamentele — aproape în întregime realizate în România! — în conducerea și organizarea proceselor economico-sociale. O adevărată explozie s-a înregistrat la această ediție în sfera comunicărilor vizînd utilizarea calculatoarelor personal-profesionale, a mini și mai ales a microsistemelor de calcul. Secțiunea elevilor, nelipsită din programul simpozionului la nici

Informatica, la ordinea zilei

una din ediții, a fost o adevărată sărbătoare și un simbol al speranței că în lumea informaticii românești vin generații cu o temeinică pregătire. Și n-au venit doar elevi din liceele de informatică. Au venit și din Satu-Mare, și din Tg. Secuiesc, și din Oradea, și din Tg. Mureș.

Dincolo de dezbaterile din secțiuni și de mesele rotunde organizate ad-hoc — foarte numeroase la actuala ediție, semn al nevoii acute de schimb de idei, de informații și chiar de produse program — au fost programate și numeroase mese rotunde dintre care amintim: Medii de programare pentru inteligența artificială, De la informatică la teleinformatică, „Moștenirea Odobleja” — după un deceniu (Organizată cu sprijin

nul Editurii Militare, în prezența lui Ștefan Odobleja-jr., în perspectiva realizării unei monografii a savantului), Formarea și perfecționarea pregătirii profesionale în informatică, Proiectare de software asistată de calculator ș.a.

În holul Casei de cultură a studenților a fost organizată și o amplă expoziție de tehnică de calcul și informatică — EX-PRODINF '88. O expoziție ce a vrut să marcheze un moment nostalgic: cu două decenii în urmă, la Cluj-Napoca se realiza primul calculator electronic românesc — DACICC-1, încadrat în generația a II-a, dar cu multe elemente ce prefigurau cea de-a treia generație de calculatoare și cu multe „rezolvări” hard și soft ce făceau parte din categoria priorităților românești.

De un larg interes s-au bucurat cele mai recente produse informatice ale Centrului Teritorial de Calcul Electronic din Cluj, devenite deja instrumente de lucru în mina proiectanților din industrie, în efortul de modernizare și de creștere a productivității muncii. La Centrul de Calcul Electronic al Universității din Cluj-Napoca s-au realizat demonstrații cu noul sistem de operare românesc „U” proiectat la Cluj-Napoca.

A fost o manifestare, așa cum o recomandă și tradiția, utilă mijlocind necesare schimburi de informații între participanți, dar și un firesc prilej de confruntare între cercetători, proiectanți, specialiști și cadre didactice din învățămînt și, firesc, între masa largă a utilizatorilor.

CONSTANTIN MUSTAȚA ■

Se anunță două noi medicamente

Oficiul Național pentru Invenții și Mărci a acordat de curînd două brevete de invenție medicilor orădeni. Aristina și Ludovic Elthes, cunoscuți publicului larg ca autori ai unui tratament original destinat combaterii afecțiunilor hepatobiliare. De data aceasta, cercetările lor s-au finalizat prin realizarea a două preparate cu un alt profil terapeutic. Este vorba de un unguent propus în terapia bolilor de piele și de un medicament antialergic.

Produsul dermatologic se recomandă prin proprietăți antiinflamatorii, cicatrizante, epitelizante și este destinat în tratamentul unor leziuni ale pielii și tesuturilor subcutanate, de diferite etiologii: escare, arsuri de gradul I și II, eczeme seboreice și uscate, plăgi diverse, impetigo contagios, furunculoză, herpes, plăgi postoperatorii, prurit de cauze diverse, dегerături, erizipel, fisuri anale, acnee etc. Titularul de brevet. Întreprinderea de antibiotice din Iași și-a exprimat dorința de a-l fabrica pe scară industrială.

Medicamentul antialergic este recomandat mai ales în tratamentul unor afecțiuni alergice cronice, și în mod special în

combaterea astmului bronșic, eczemei și urticariei, precum și în rinite cronice de cauze diferite. Caracterul de nouate îl conferă faptul că, în compoziția sa, se află o categorie de substanțe active utilizate pentru întia oară în bolile aiergice. Este vorba de un inhibitor de fosfodiesterază. Medicamentul a fost realizat în colaborare cu medicii Gh. Fenyes, Vasile Marcon și farm. Gh. Mermeze (toți de la Spitalul teritorial din Alesd — Bihor, unde preparatul se administrează în mod curent) și cu concursul doctorului Gavril Bărută (Facultatea de medicină din Cluj-Napoca) și dr. Floare Voif, de la stațiunea Băile Felix. Preparatul a primit tot de curînd și avizul de necesitate, deci dreptul de a fi experimentat în clinică.

În legătură cu preparatul „Elcohep”, extras vegetal folosit în terapia bolilor hepatobiliare, deocamdată doar sub supravegherea medicilor Aristina și Ludovic Elthes, sîntem în măsură să anunțăm că sârja zero va fi produsă în această toamnă la Laboratorul „Plantavorel” din Piatra Neamț.

LIVIU TIMBUS ■

● Sesizări, propuneri, soluții — un dialog fructuos între cetățeni și autorități ●

■ Având treburi prin București, ne-a vizitat la redacție tovarășul Doru Iancovici, președintele Cooperativei meșteșugărești „Drum Nou” din Tîrgu-Jiu, care ne-a înmănat un răspuns la Scrisoarea Comentată „Așteptăm alt răspuns”. Iată-l, puțin prescurtat: „Tovarășă Elisabeta K. s-a încadrat începând cu data de 01.08.1985 prin transfer în interes de serviciu. De la început i s-a asigurat un loc de muncă în cadrul atelierului de flori artificiale, accesibil infirmității de nevăzător, unitatea neavând activitate în specificul meseriei în care este calificată tovarășă E.K. Încă de la început, cooperativa noastră i-a repartizat un apartament pentru întreaga familie în zona Abator. Constatându-se, ulterior, că deplasarea tovarășei Elisabeta K. se face greoi, conducerea cooperativei a eliberat un alt apartament, chiar în imediata apropiere a unității, pe care l-a oferit familiei cu scopul de a înlătura greutatea în timpinate cu transportul până la serviciu și înapoi la domiciliu, apartament refuzat deoarece era mai mic decât cel în care locuiește. Ținând seama de infirmitatea pe care o are, i s-a explicat că îi va fi greu să execute orice operațiune acasă, întrucât în atelier este ajutat de colegii de muncă în a-și realiza norma stabilită și a executa produse de calitate, asigurându-i-se și o retribuție corespunzătoare. După această discuție, a renunțat la ideea preluării muncii la domiciliu, deși conducerea cooperativei era dispusă să-i satisfacă cererea. În sprijinul petentei s-a venit, atunci când a fost posibil, cu ajutoare sociale sub formă de bani pentru întreținerea dinsei și a familiei sale. Cu data de 01.06., la cererea sa, conducerea cooperativei a aprobat trecerea tovarășei la muncă la domiciliu”. Mulțumim și noi pentru operativitatea și înțelegerea de care s-a dat dovadă în rezolvarea acestui caz.

■ Nicolae Apostol din Ploiești ține să ne comunice o plăcută surpriză pe care a avut-o de curind. A cumpărat dintr-un magazin din Ploiești un cărucior sport pentru nepotul dînsului în vîrstă de opt luni. După numai cîteva zile, unul din cauciucuri s-a rupt, rămînînd practic fără cărucior pentru că în magazinul din zonă nu se găsesc cauciucuri de rezervă. Datorită unui viciu ascuns, cauciucul avea un gol de turnare. A mai observat că aceeași soartă o va avea și un al doilea cauciuc. S-a hotărît să se adreseze întreprinderii producătoare cu rugămintea de a fi ajutat prin înlocuirea cauciucurilor defecte. O recunoaște, a încercat marea cu degetul, cum se spune. „Pe data de 11 mai m-am adresat întreprinderii „Emailul Rosu” din Mediaș cu rugămintea de a-mi înlocui cele două cauciucuri și spre marea mea satisfacție numai după 11 zile am primit prin poștă un colet cu patru cauciucuri. Uimit am fost și cînd am primit două zile mai tîrziu și o adresă prin care întreprinderea mă anunța că mi-a trimis cauciucurile, iar eu să urmăresc ridicarea lor. Sint profund fericit că rugămintea mea a avut rezonanță la întreprinderea „Emailul Rosu” Mediaș, că pe lingă multitudinea de probleme ce le ridică producția acestei întreprinderi, conducerea și colectivul de oameni ai muncii au găsit un mod atît de civilizat de a rezolva remediarea unui neajuns minor. Caldele mele mulțumiri acestei întreprinderi pentru seriozitatea cu care a privit și rezolvat cererea mea”.

■ Regionala Căi Ferate București: „Urmare a articolului apărut în nr. 19 al revistei „Flacăra” din 13 mai 1988, intitulat „Cine îi controlează pe controlori?”, în care se semnalează aspecte negative din activitatea controlorilor de bilete din Regionala C.F. București, constatate la data de 26 aprilie, vă facem cunoscut următoarele: Cercetările efectuate de organele noastre au confirmat aspectele semnalate în articol, în sensul că tov. Ivan Gheorghe, controlor bilete, s-a prezentat la trenul 8313 fără a fi uniformizat corespunzător. De asemenea, s-a stabilit că tov. Niță Gheorghe a dat dovadă de lipsă de tact, manifestînd nervozitate și lovind cu cheia de compartiment (nu cu „boxul”) în perețele vagonului. Pentru nereguli-

Scrisoare comentată

Calcul rece pentru o inimă fierbinte

Iustinian Ivorciuc din Ostra, județul Suceava are o supărare de inimă. În 12 februarie 1979 a înfiat pe minorul Ioan Nastiuc, născut la 26 ianuarie 1969. Băiețelul avea pe atunci 10 ani. A lăsat la familia Ivorciuc trei ani, pînă în anul 1982. Influențat de tatăl lui, Gheorghe Nastiuc, s-a întors înapoi la acesta. Iustinian Ivorciuc a umblat în judecăți cu Nastiuc Gheorghe pentru ca băiatul să revină la el unde avea condiții foarte bune de creștere și educare. Sentința judecătorească împingînd-l pe Nastiuc Gheorghe să înapoieze minorul celui de care fusese înfiat. „Copilul, ne scrie tatăl legal și părăsit, nu a venit și stă și-n ziua de azi la tatăl lui natural. Trece pe drum și nici nu mă salută, îmi aduce injurii mie și familiei”. Este durerea firească a unui om care a vrut să facă bine și, iată, a ieșit rău. În aceste condiții, Iustinian Ivorciuc a vrut să anuleze înfierea, dar Tribunalul Județean i-a respins cererea. Nu cunoaștem motivele de respingere a acestei acțiuni probabil ele, din punct de vedere legal, sînt întemeiate, s-au asumat atunci, în 1979, niște obligații. Întrebarea este alta. Tatăl copilului, cel natural, a consimțit într-o perioadă a vieții lui să-și înstrăineze copilul. Cînd acesta a mai crescut, l-a convenit să-l aducă înapoi. Acum băiatul a crescut, are 19 ani. El a ieșit din cercul de cîră caucazian, și tatăl, în cazul nostru, nu-l mai pot prinde de cite o mină și să-și dispute. Nici o instanță nu l-ar mai putea obliga să stea într-o familie sau alta. Întrebarea este de ce tatăl copilului, Nastiuc Gheorghe nu reglementează legal problema? Sau, de ce băiatul care injură pe cel care a vrut să-l facă un bine nu desface el, înfierea? Ar putea s-o facă. Oamenii demni și cu o mindrie bărbătească ar trebui să nu lase lucrurile incurcate. Poate că Iustinian Ivorciuc s-a purtat rău cu el, poate că nu l-a iubit îndeajuns și băiatul s-a simțit străin. Cei doi de ce se complac în situația asta? Pentru că, probabil, se gîndesc la viitoarele avantaje materiale care vor decurge din această situație nefirească, zicem noi. Va urma o moștenire, vor urma niște drepturi. Înfierea este un gest de suflet pe care nu foarte mulți sînt capabili să-și asume. Cei care se hotărăsă să înfiereze un copil sînt demni de stima noastră. Ei își iau o datorie, o responsabilitate și nu vedem ce ar avea de cîștigat din punct de vedere material din asta. Ar trebui, în schimb, să fie răsplătiți cu afecțiune și iubire. La recunoștință nu se așteaptă aproape nimeni. Copiii cresc, își fac viața lor și nu de puține ori îi cam uită chiar pe propriii lor părinți.

Credem că e de datoria lui Ioan Nastiuc, acum bărbat în toată firea, să anuleze el însuși înfierea. Asta dacă este un om adevărat, dacă nu urmărește interese meschine, dacă toată atitudinea lui nu este urmarea unui calcul rece, mult prea rece.

OPREA GEORGESCU ■

le săvîrșite, cele două organe de control au fost sancționate disciplinar și atenționate că în caz de recidivă vor fi scoase din funcție.

■ Cîteva vești bune pentru cei care ni s-au adresat cerînd sprijin privind găsirea unui loc de muncă corespunzător posibilităților lor: Gheorghe Palionas din București a fost repartizat pe postul de electrician la Întreprinderea Motoare Diesel; Carmen Dioszegi din Cluj-Napoca lucrează începînd cu data de 25 mai la Întreprinderea de confecții „Flacăra” din localitatea, ca muncitoare necalificată; Eugenia Răileanu din București a primit repartiziție la Întreprinderea Tricodava; Patriche Sandu, absolvent al Liceului industrial nr. 2 Galați, patronat de Șantierul naval, calificat ca lăcătuș, nemaiputînd din motive medicale să lucreze în Șantierul naval, a primit un alt loc de muncă; Livia Tiliță din comuna Sotînga-Dimbovită a fost angajată ca muncitor necalificat permanent; Adriana Claudia Burciu din Ploiești a fost angajată în funcția de vânzător-remizier la I.C.S.M.I. Ploiești; Marioara Anton din comuna Măgurele, Sectorul Agricol Ilfov, a fost repartizată în vederea efectuării stagiului de practicanț la Institutul de Fizică Atomică din comuna Măgurele.

■ Doi cititori ai revistei răspund solicitării de a ne furniza informații despre cum se poate procura pedicută, planta din care se fac ceaiuri care ajută în tratamentul împotriva fumăturii. Mihai Aramă din Galați, care a folosit personal ceaiurile de pedicută și s-a lăsat de fumă din anul 1979, ne spune că în piețele orașelor mari — Galați, Iași, Oradea, Timișoara, București — sînt vânzători de plante medicinale de la care se poate cumpăra și pedicută. Planta se mai poate procura și de la domiciliul unor cetățeni care se ocupă cu recoltarea și vânzarea plantei prin colet, prin poștă contraramburs, pe baza unei scrisori trimisă de solicitant. Iată trei adrese: Gavrilă Nicolae, Poenii de Jos, nr. 7, Comuna Bontestii, Of. Poștal Sudrigiu, cod. 3633, jud. Bihor; Grue Constantin, aceeași adresă, numai că la nr. 3; Cergan Nicolae, Telega, Cimpina, jud. Prahova, cod. 2167. Cititorul Marin Viorel din București ne dă adresa lui Radu A. Ion, sat Făget, comuna Gura Viitoarei, jud. Prahova, cod. 2112, care livrează plantele medicinale în aceleași condiții. Amîndoi citito-

rii nu uită să ne atragă atenția că la ceaiul de pedicută trebuie adăugată o doză corespunzătoare de vîntă.

■ Constantin Holban, pensionar din Buzău, ne relatează într-o emoționantă scrisoare, zilele dramatice pe care le-a trăit în urmă cu un an cînd, într-un timp foarte scurt, a suferit 3 infarcte de miocard. Viața i-a atîrnat de un fir de păr. Competența și dăruirea colectivelor de medici și asistenți de la Spitalul județean Buzău, Secția de reanimare, condusă de dr. Marin Petre, a Clinicii de cardiologie a Spitalului Fundeni conduse de prof. dr. Costin Carp și conf. dr. Radian Petrescu au redat vieții un om. Cînd mă gîndesc, ne scrie Constantin Holban, prin ce momente de grea încercare am trecut, cînd mă gîndesc la efortul depus de cadrele medicale, oricît m-aș strădui, nu găsesc cuvintele cele mai potrivite care să exprime mulțumirile mele pline de recunoștință pentru toți cei ce au contribuit la salvarea vieții mele în atîtea rînduri. Tuturor le doresc din inimă să aibă parte de cit mai multe satisfacții suflărești și profesionale iar drept recunoștință pentru nobila lor muncă de salvare și alinare a suferințelor, precum și pentru salvarea inimii mele bolnave le trimit gîndul meu cel bun.

■ Pentru Silviu Antoniu din Arad, schimbarea Mersului Trenurilor a însemnat o problemă neplăcută. Are 77 de ani și un fiu căsătorit în Galați. De 3-4 ori pe an se deplasează la Galați împreună cu soția pentru a-și vedea copiii și nepoții. Pînă de curind, drumul dura 14 ore și jumătate. Pleca din Arad cu acceleratul 226 la ora 19 și 20, ajungea în București a doua zi dimineața la ora 5 și 34, de unde lua acceleratul 721 cu plecare la ora 6 și sosirea la Galați la ora 9.40. După noul mers al trenurilor, deși acceleratul 226 pleacă din Arad la 19 și 11, sosește la București la 5 și 55, deci face drumul cu o jumătate de oră mai mult. De ce un accelerat parcurge aceeași distanță cu o jumătate de oră mai mult în timp de vară nu ne putem explica. Probabil din cauza unor lucrări pe traseu.

În orice caz, Silviu Antoniu și soția nu se pot transborda în cinci minute în acceleratul 721 și sînt nevoiți să aștepte în gară plecarea rapidului 77, la orele 13 și 40. Drumul Arad — Galați durează acum aproape 22 de ore, ceea ce este de-a dreptul chinul. Rugămîntea familiei Antoniu către Departamentul Căilor Ferate este să se revină la vechiul orar de sosire al acceleratului 226 în stația București.

■ Valeriu Bogdan din Livezile, județul Timiș: „Am citit despre „apa vie” din Ivanda, localitate din județul nostru. A fost exportată și în multe țări. În luna mai, anul trecut, m-am dus la Ivanda după apă pentru a face o cură în speranța că îmi voi ameliora artrita de care sufăr. Am constatat că procesul de exploatare al acestor izvoare bate pasul pe loc. Nu este stație de imbuteliere și nici lucrări care să permită primirea pacienților în anii 1989 și 1990. De asemenea, se bate pasul pe loc și în fabricarea tabletelor din sărurile apei după recomandarea medicului timișorean Ionel Dinu. Din informațiile pe care le dețin, vechii proprietari ai acestor izvoare au făcut averi din exploatarea lor. În ultimul timp au fost descoperite alte trei izvoare. Pentru a putea vindeca mulți suferinzi de la noi cit și din alte țări, aducînd, totodată, țării și beneficii, propun să se urgiteze exploatarea acestei importante surse de sănătate”.

■ Ecaterina Dobre din Galați: „Fiul meu, Bogdan, este student la medicină în anul VI și locuiește în București, B-dul N. Bălcescu 5, bl. Dunărea, ap. 19. Luni, 30 mai, la acceleratul 721, fiul meu a încredințat unui călător două genți de voiaj care conțineau unele obiecte și lucrarea lui de diplomă în cîrnă. Trebuia ca eu s-o dactilografiez și s-o leg la Galați. Fiind după un concediu medical mai lung, în prima zi de serviciu, am fost reținută și am înțirziat puțin și nu am mai găsit la vagonul 9, locul 43 pe tovarășul căruia fiul meu îi încredințase gențile. Am așteptat cîteva zile un mesaj telefonic, care nu a venit. (În genți existau cite un cartonaș cu numele și numărul de telefon de la București, pentru orice eventualitate). Sint disperată că din cauza mea s-a pierdut lucrarea de diplomă la care fiul meu a lucrat aproape un an, mai ales că, acum cînd a intrat în ultima sesiune de examene și nu are timp să o reconstituie. Am o mare rugămintă: cel care a transportat gențile sau cel care le-a găsit să înțeleagă situația și să trimită lucrarea sau să o aducă la adresa: Ing. Ecaterina Dobre, Galați, str. 6 Martie nr. 1, ap. 3, telefon 12786. Îi voi fi recunoscătoare pentru bunăvoință”.

■ Un grup de elevi și muncitori din Cig — Satu Mare ne roagă să-i sprijinim în următoarea problemă: „Satul Cig aparține de Tășnad, un oraș frumos, care în ultimul timp s-a dezvoltat mult. Mulți elevi din satul Cig se înscriu la liceul din Tășnad pentru a absolvi 12 clase, unde se pregătesc pentru a deveni muncitori la Fabrica de lemn sau în alte unități. Majoritatea bărbatilor fac naveta la Tășnad. Autobuzele orașului, care fac legătura cu satul nostru, circulă după următorul program: (plecare din Tășnad) 5.05 și 15.15. A mai fost un autobuz la ora 18, care s-a desființat. Acest program al autobuzelor nu este bun pentru că elevii pierd vremea dimineața de la ora 6 și 10 pînă la ora 8, cînd încep cursurile, iar după-amiază stau prin oras de la ora 14 la ora 15. La fel și muncitorii care își pierd timpul în loc să se ocupe de agricultură. N-ar fi mare problemă cu naveta dacă drumul ar fi asfaltat sau măcar pavat, însă iarna sau pe timp de ploaie este impracticabil. Modernizarea drumului a început în anul 1981, dar după ce s-a făcut un kilometru s-a renunțat la ea pînă în 1985, cînd s-au mai asfaltat

doi kilometri. Menționăm că în ziarul „Cronica” a fost un articol în care se spunea că acest drum „e ca și terminat”, însă noi am rămas cu drumul neterminat și autobuzul scos”.

Pagină realizată de OPREA GEORGESCU ■

Poșta redacției

Ana E. Ion — com. Păușeștii (Vilcea): Dacă vă referiți la ajutorul pentru mamele cu mulți copii, acesta se acordă mamei care îndeplinește prevederile Decretului 410/1985 pe tot timpul vieții lor. ● Tache Cristian — Ploiești: N-am înțeles ce doriți să aflați. Adresați-vă serviciului P.I.R. din unitate. ● Pătrașcu M. Marin — com. Rusănești (OLT), Iordache Ileana — satul Chitorani, com. Bucov (Prahova): Puteți dar continuați activitatea pînă la primirea deciziei. ● Chita Vasile — com. Vedeia (Giurgiu): Probabil că veți recupera în perioada următoare. ● Drăcinschi Ioan — Botoșani: Adresați-vă Miliției municipiului. ● Tutuleasa Iancu — satul Pîria, com. Argetoiaia (Dolj): Dv. aveți dreptul la lot în folosință, dar fiul și nora nu îndeplinesc condițiile statutare pentru a deține lot. ● Măceș Elena — Baia Mare: De ce oare ne-ați mai trimis o scrisoare de 6 pagini, datată 18.03., cînd situația era rezolvată de la 1.03.88? ● Dunca I. Vasile — Baia Mare: Cererea dv. a fost rezolvată la Arhiva C.F.R. Turnu Roșu, cu fișa 925/86 și expediată la 12.02.1987 cu borderoul nr. 13 poziția 25 la Antrepriza constructiv-montaj Cluj, pentru a vi se elibera adeverința solicitată. Adresați-vă deci acolo. ● Tărmure Maria — Hunedoara: Soția are dreptul la pensie de urmas, indiferent de vîrstă și de durata căsătoriei, pe timpul cit este invalidă de gradul I sau II ori dacă nu este încadrată în muncă la data decedului soțului și are în îngrijire unul sau mai mulți copii în vîrstă de pînă la 6 ani (art. 41 al. 2 Legea 3/1977). ● Nicolae G. Nicolae — București: Publicația „Programul Loto-Pronosport” apare săptămînal într-un tiraj de 55 000 exemplare, difuzate de Direcția de expediere a presei pe bază de abonament sau vînzare cu bucată. ● Socaciu Mariana — Cimpia Turzii: Conducere A.E.I. Tritani de Jos a analizat posibilitățile de soluționare favorabile a situației și urmează ca după concediul de maternitate să vi se asigure un loc de muncă pe măsura stării sănătății dv. ● Grecu A. Emil — București: În prezent, gestiunea financiar-contabilă a asociației este verificată. Urmează ca toți restanțierii, printre care figurați și dv., să vă plătiți datoriile și totul va intra în normal. ● Cojocaru Tița — com. Palazu Mare (Constanța): Prezentată-vă cu adeverințele pentru munca depusă la C.A.P. Chirnogeni și Palazu Mare la C.A.P. Cudalbi în vederea întocmirii dosarului de pensionare. ● Coman Maria — Sibiu: Pensia de gr. II se acordă, conform art. 25 (3) din Legea 3/1987, în proporție de 85 la sută din gradul I, atît pentru accident de muncă, cit și pentru boală obișnuită. Pensia tatălui dv. este corect și legal stabilită. ● Andrei Nicușor — Brașov: Situația dv. locativă va fi rezolvată, urmînd a primi o garsonieră confort I în str. Visinului sau în str. Spicului. ● Pasăre Gheorghe — București: Pensionarii de invaliditate gr. I-III sînt revizuiți medical la termenele stabilite de comisiile de expertiză medicală și recuperare a capacității de muncă. Ne prezentarea atrage suspendarea plății pensiei începînd cu luna următoare.

REGHINA VARVICI ■

● „Flacăra” nu ia în considerare scrisorile anonime și nu primește acte originale. Scrieți-ne cit mai concis. Și nu uitați să vă iscăliți. Precizați eventual telefonul unde vă putem găsi. Audiențele se țin zilnic între orele 11—14.

ANTRENORII NU MERG LA ȘTRAND?

Temperatura urcă vertiginos. Remediul cel mai la îndemână: strandul. Mai ales în marile aglomerații urbane cum este Capitala. De la Buftea la Cernica, pe salba de lacuri sau fără legătură cu aceasta, sînt 74 de stranduri. Elementul lor comun — apa. Adesea și soarele, poate și aerul. Dar apa este simbolul agrementului nostru în zilele toride ale verii. Agrement care depinde și de sensul pe care-l dăm „ieșirii la iarbă verde”. Cel mai adesea, asta înseamnă mici și bere pe malul lacului. Dar poate fi apa și altceva decît un martor tăcut la satisfacerea nevoii noastre de a ieși din cotidian? Pot fi strandurile și altceva decît o incită pentru praznice în aer liber? Pot fi ele, mai direct spus, și un spațiu de practică a sportului? În căutarea răspunsurilor, ne-am „plimbat” îmbrăcați de stradă prin mai multe stranduri ale Capitalei, la sfîrșitul săptămînii trecute.

APĂ ȘI ATIT

În strandul Drumul Taberei sînt trei bazine, așa numite „olimpice”, „de polo” și „pentru copii”. Curățenia este impecabilă, deopotrivă pe pămînt și în apă. Soții Maria și Constantin Dumitrescu, ajunși la o vîrstă venerabilă, îngrijesc debarcaderul și strandul din parcul Moghioroș cu minuția unor gospodari de modă veche. Bazinele sînt prîmenite zilnic cu apă de izvor, din puțuri subterane. „Duminicile, strandul este asaltat de nu mai ai loc să arunci un ac. Pentru că, alături de cinematograful, este singurul loc de agrement la îndemîna locuitorilor cartierului. Noi putem oferi doar curățenia, cursurile de inițiere în înot și cele trei mese de ping-pong. Spațiul nu ne permite să diversificăm activitățile sportive. Odată cu începerea vacanței, vor fi mulți doritori să învețe înotul. Deocamdată s-au înscris 28. Într-un sezon, cam 500 de copii învață să înoate aici, uneori organizînd și cite patru serii pe zi”.

Oaza de apă din cartierul Militari se numește strandul Uverturii și aparține tot de I.C.A.B. Strădanțiile responsabilei Virginia Constantinescu, de cinci ani „paznic de far” aici, sînt inerent limitate de însuși perimetrul incintei, nu cu mult mai încăpătoare decît suprafața celor două bazine, „mare și mic”, „pentru adulți și pentru copii”. Lucrul de apă rămîne tentația primordială a copiilor din cartier, și chiar dacă și aici se organizează obișnuitele cursuri de inițiere, majoritatea „clienților” sînt dintre cei care au învățat să înoate în sezoanele trecute. Prin jurul bazinelor, s-ar mai putea încinge cite-o miuță, dar numai cu bunăvoință față de țepii de iarbă proaspăt cosită. În strand zace de vreo cinci ani o gheretă din acelea la care se vînd înghețată și răpitoare. Nimeni n-o folosește, nimeni n-o revendică.

La Băneasa (porțiunea de strand a I.C.A.B.), temperatura la umbră era duminică la amiază de 30° Celsius. Poate de aceea nimeni nu se înghesuia la centrul de închiriat obiecte sportive. Animație era doar pe alee (obișnuitele „campionate” de tenis cu piciorul) și pe terenul de volei, unde se întreceau echipe de la C.S.S. Rapid (respectiv, elevi la Liceul industrial nr. 12). Printre competitoare, echipa de juniori III a

clubului, recent cîștigătoare a campionatului municipal și aflată în pregătiri pentru festivalul de mini-volei de la Tirgu Mures. Profesorul Ion Șoacă argumentează că inițiativa de a veni cu echipa la strand (dar și cu fileul și mingile necesare) a vizat trei lucruri: să suplimenteze lipsa de competiții din această perioadă, să ofere motiv de atracție spre volei și altor copii prezenți în strand și, nu în ultimul rînd, să-l împiedice pe elevii din echipă să-și piardă timpul brambura.

TENIS, ADICĂ VENITURI

Strandul Tineretului este împărțit în două, ca să nu existe confuzie: într-o parte, două bazine pentru publicul larg (cam 10 000 de vizitatori într-o zi de duminică) și-n alta, trei bazine pentru polo, sărituri și înot, rezervate grupurilor de sportivi care participă la diferite competiții. Dureră mare este că, în prima zonă, toate terenurile de jocuri sportive au fost transformate în terenuri de tenis, 14 la număr și care pot fi închiriate cu ora sau prin abonamente. Instructorii Dan Marcu și Gabi Cerbu se ocupă de inițierea în acest sport (cursuri de 15 zile). Mircea Toma se ocupă cu hîrnicie de îngrijirea terenurilor, dar, cum spuneam, numai tenisul de cîmp nu poate salva impresia că-n acest strand s-ar face sport. De altfel, conducerea C.M.B.E.F.S. se arată preocupată de efectele pe care le-a generat proliferarea terenurilor de tenis (de vreo 8 ori mai multe în prezent față de acum 10 ani): performanțe pe măsură n-au apărut în tenisul de cîmp, pentru că aceste terenuri, amenajate, de regulă, în locul celor pentru jocuri sportive (unde acum se constată o criză) au mai mult rolul de a aduce venituri celor care le-au amenajat. În rest, la strandul Tineretului se poate învăța înotul, din ce în ce mai bine, chiar pînă la limita cînd unii copii pot trece spre bazinele marii performanțe.

SPORTUL N-ARE LOC DE CURĂȚENIE?

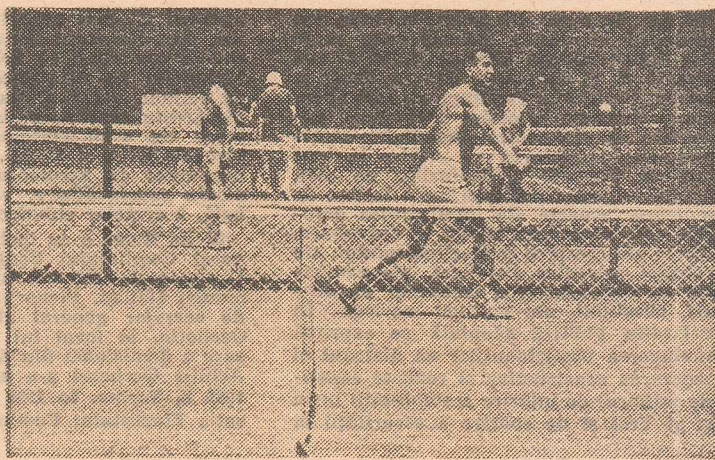
Pe 13 iunie strandul Dimbovița a implinit un an de la inaugurare. Obiectiv edilitar de referință în noua înfățișare a Capitalei, strandul de la intrarea

Dimboviței în București continuă să fie în centrul atenției tuturor factorilor de la I.C.A.B. pentru că, asemenea oricărui lucru nou, și aici se mai găsește cite ceva de adăugat sau îmbunătățit. Subinginerul Marcel Bezciotnii de la Direcția exploatare lacuri a I.C.A.B., coordonator al acțiunilor de continuu înfrumusețare a acestei zone, are ce spune: în primăvara asta s-au făcut plantări de brazi, tei, salcimi și catalpă, gazonul a fost refăcut complet, în micile bazine ornamentale și-au făcut apariția peștii și nufierii („pînă în prima duminică mai călduroasă, cînd vizitatori certăți cu bunul simț le-au tulburat, la propriu, apele”), s-a amenajat un debarcader cu 12 bărci (ce vă pot purta pînă la Grozăvești și retur), sînt umbrele, sezlonguri, jocuri mecanice, vestiare, se organizează și aici cursuri de inițiere la înot („doar doi solicitanți pînă acum; poate odată cu vacanța și după ce timpul se va stabili numărul lor va crește”). Strandul include două bazine olimpice, unul pentru adulți și două pentru copii — toate alimentate cu apă din rețeaua casnică. Intregul complex fiind, totuși, nou, încă nu s-au putut rezolva niște utilități strict necesare pentru o afluență de 10—15 000 de vizitatori — și spunînd asta, responsabilă unității, Elena Gheorghiu, se referea mai ales la posturi publice de telefon și la citeva unități sau puncte de alimentație publică.

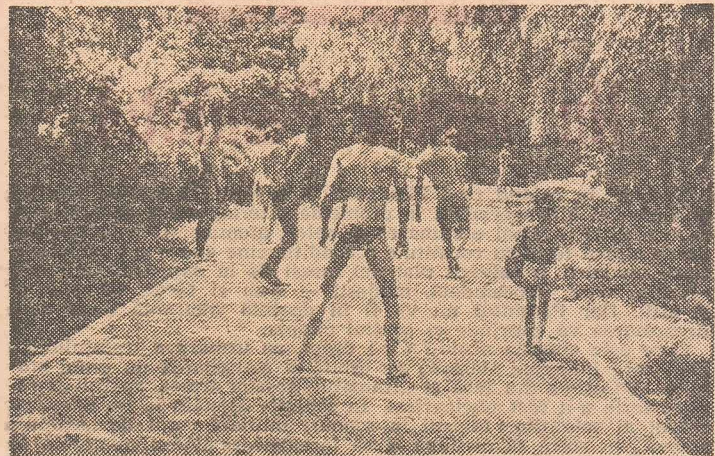
Și mai izolat este debarcaderul de pe insula Dimbovița (responsabil Radu Alexe). Dotat cu 15 bărci și punct terminus (sau de plecare, cum vreți) al croazierei pe care două vapoare au început de sîmbătă s-o facă între stăvilari și insulă (o jumătate de oră dus și întors), debarcaderul nu este, deocamdată, decît un loc pitoresc prin meșteșugul celor care l-au gîndit și amenajat. Absența unui grup sanitar și-a unei cișmele cu apă (ca să nu mai vorbim de altele) nu este de natură să încurajeze un sejur aici — în afara pescarilor de ocazie ce împinzesc taluzul de beton.

„CU TINERII, SE POATE!”

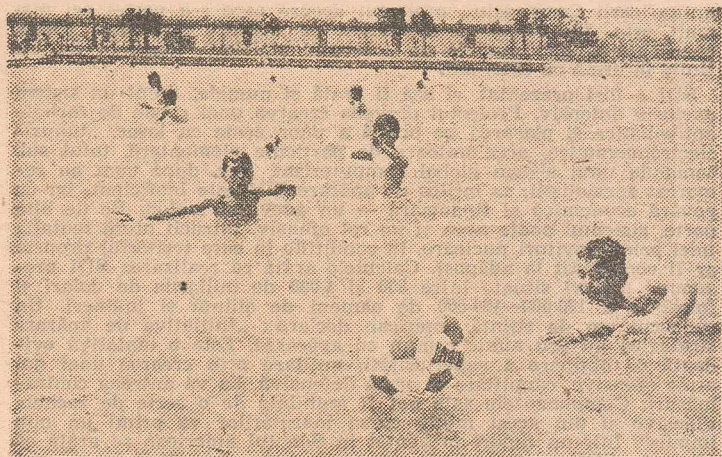
Într-o discuție la conducerea Consiliului Municipal București pentru Educație Fizică și Sport n-a mai fost nevoie să parcurgem „itinerariul” acestor probleme, întrucît el era foarte bine cunoscut, președintele acestui organism, tovarășul Nicolae Stancu, fiind solidar cu „supărarea” noastră pentru starea sportului de masă în stranduri. Fără a arunca... mingea în grădina vecinului, am înțeles că un plus de interes față de aceste probleme trebuie să-l acorde inșiși proprietarii respectivelor unități, „care n-ar trebui să neglijeze posibilitățile și potențialul instituției sportive municipale. În această privință, colaborarea pe care o avem cu bazele de agrement ale tineretului și pionierilor constituie un exemplu demn de urmat. La Buftea, Străulești, Pantelimon, Băneasa, la «Voinicelul» și «Cutezătorii», ca să

Tineretului: 14 terenuri de tenis, dar nici un altul pentru vreun joc sportiv

Băneasa: o fișie de beton indeamnă, desigur, la fotbal sau tenis cu piciorul

Dimbovița: un strand care, încet-încet, cucerește (sau este cucărit de) tinerii înotători

nu mai vorbesc de acest etalon pe care-l reprezintă Complexul studentesc TEI, acțiunile sportive pe care le organizăm în comun reprezintă cu adevărat un model pentru ideea de agrement în și prin sport de masă, pentru ideea de agrement activ, dacă se poate spune așa”. O idee pe care C.M.B.E.F.S. încearcă — și reușește — s-o inoceleze îndeosebi în rîndul tineretului, întotdeauna mai predispus spre mișcare și întrecere sportivă decît, neapărat, spre „mici și bere” la iarbă verde... Așa se explică și succesul de participare pe care l-a avut duminica trecută inițiativa organizării în Parcul Tineretului a unor întreceri la jocuri sportive, pe terenuri amenajate în fiecare ungher care se preta la așa ceva. Cu ajutorul unei unități industriale (T.M.U.C.B.) care și-a făcut un bun renume de a privi cu înțelegere, amabilitate și promptitudine orice solicitare pe temă sportivă (remarcabilă, în acest context, atitudinea marilor sufletești și iubitori de sport care sînt inginerii Vasile Stoichiță și Cornel Popescu) — deci cu acest sprijin, în Parcul Tineretului au prins contur terenuri de volei, baschet, handbal, pe care s-au întrecut peste 150 de echipe. O „masă rotundă” ad-hoc între toate cadrele implicate a condus la concluzia că astfel de acțiuni trebuie permanentizate — și vor fi permanentizate: pentru sectoarele 4 și 5 — în Parcul Tineretului, pentru 1 — la stadionul Tineretului („s-a încheiat rugby-ul de performanță, vor începe baschetul și handbalul de masă!”), pentru sectorul 2 — la „Morarilor”, pentru 3 — la „I.O.R.”, pentru sectorul 6 — în parcul Moghioroș.

SEZONUL NE PROVOACĂ. CINE RIDICĂ MÂNUȘA?

Am dat acest exemplu recent pentru a demonstra că sportul își poate găsi locul cuvenit în incintele de agrement care ne stau la dispoziție. Dar, pentru a-l „aduce” acolo, trebuie făcut pasul de la aspectele pur gospodărești (strict necesare și acestea, desigur) la acțiunile care să dea viață strandurilor noastre. Cum a rezultat și din prezentul raid, condiții sînt peste tot. Dar, totuși, cine animă viața din jurul unui bazin de înot? Cine pune o mică trambulină, de pe care să se facă „inițieri” și-n acest sport? Cine să amenajeze pe întregul gazon destinat plajei terenuri de rezolvare „pe loc” a micilor dispute sportive? Cine să anime tronsonul Dimboviței dintre „Politehnică” și „Universitate” cu întreceri de canotaj (precum între Oxford și Cambridge, ca să ducem gîndul pînă la capăt, într-o comparație deloc neavenită)? Cine să împrumute splendidul lac Dimbovița trepidăția sporturilor nautice, a yachtingului, iolelor, schiului pe apă?

În sfîrșit, cine ridică mînușa atîtor provocări spre sport pe care ni le lansează cu generozitate spațiile de care dispunem, dar și propria noastră nevoie, conștientizată sau nu, latentă sau reală, de a face din agrementul sfîrșitului de săptămînă o mult dorită și așteptată întîlnire cu mișcarea în aer liber?

OCTAVIAN ȘTIREANU
Fotografii de
EUGEN NEGREA

La strand

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
2									
3									
4									
5									
6									
7									
8									
9									
10									

ORIZONTAL: 1) Locuri special amenajate pentru amatorii de înot — Corespunzător. 2) Baia de... localitate în județul Mehedinți — Din cînd în cînd. 3) Strand comunal — Scăldat de apele mării. 4) Mediu propice pentru sporturile nautice

— Farmec deosebit. 5) Ape! — A se îti (var.) — Eugen Băieșu. 6) Culoarea pielii după o expu-

Dezlegarea careului „Zbor de fluturi”: TOPIRCEANU; AMIRAL; RITM; TI; IVORIU; I; OZI; A; AP; LN; MICU; EVERAC; I; ȘAPTE; URI; RC; PA; LS; VN; OA; ND; ARAO; SCRISOARE; A; LOTREANU; AS; INELAR; TITA.

nere prelungită la soare — Localitate în Japonia. 7) A băga la cuptor — Papiotă cu ață. 8) Vechi locuitori din Campania — A merge pe apă. 9) Un cico pe jumătate! — Stă întins pe plajă. 10) Malul apei — Umbră... la figurat (!).

VERTICAL: 1) Pentru cei mici la scăldat — Cărbune pentru furnal. 2) A lucra pămîntul — Folosit la șters după baie. 3) Operă de Leoncavallo — Onomatopee pe lac. 4) Un fel de nămol — Bazin de înot. 5) Sportul practicat la strand — Bluze rustice. 6) La ieșirea din baie! — Post scriptum (abr.). 7) Exagerat de bronzat — Costum clasic de baie. 8) Pușcă — A se așeza pe loc. 9) Plaja la extremități! — Produs realizat fără parametrii ceruți. 10) Construcție special amenajată la bazin pentru evoluția săriturilor.

Dictionar: IȚII, OBU, OSCI, ZAZA.

GEORGE MAGHERU

■ La Toronto (Canada) a avut loc reuniunea la vîrf a principalelor state industrializate (Statele Unite, Marea Britanie, R. F. Germania, Franța, Japonia, Canada, Italia). La reuniune au fost abordate problemele situației economice, comerciale și financiare mondiale, exprimîndu-se îngrijorarea cu privire la tendința de creștere a dobinzilor pe plan mondial. Agenda dezbaterilor a inclus, de asemenea, aspecte ale implicațiilor datoririlor externe asupra țărilor în dezvoltare, aspecte ale creșterii protecționismului, ale evoluției relațiilor Est-Vest, ale combaterii terorismului și a traficului de droguri, chestiuni ale politicii agricole. În Declarația politică adoptată se exprimă convingerea participanților că dialogul și cooperarea constructive și realiste constituie mijlocul de întărire a stabilității între Est și Vest și de sporire a securității la

niveluri cît mai scăzute ale armamentelor. În document este salutat acordul sovieto-american cu privire la lichidarea rachetelor cu rază medie și mai scurtă de acțiune, relevîndu-se că în prezent se urmărește realizarea de reduceri importante ale armamentelor strategice ofensive ale SUA și URSS. „Cei șapte” s-au pronunțat de asemenea pentru o interzicere cuprinzătoare, verificabilă și globală, a armelor chimice.

■ La Roma s-au încheiat lucrările plenarei Comitetului Central și a Comisiei Centrale de Control ale Partidului Comunist Italian. Plenaral-a ales în funcția de secretar general al PCI pe Achille Occhetto, în locul lui Alessandro Natta, care a demisionat din motive de sănătate. Achille Occhetto s-a născut la 3 martie 1936 la Torino. În 1953 a intrat în Federația Tineretului Comunist Italian, iar în

prima jumătate a lui 1960 a devenit secretar național al Federației. A deținut succesiv funcțiile de șef al Secției de presă și propagandă a CC al PCI, secretar al Comitetului regional Sicilia al PCI. În 1983 a fost ales membru al secretariatului PCI, iar la Congresul al XVII-lea din 1986 a fost desemnat responsabil cu coordonarea activității secretariatului partidului. În iulie 1987 plenara CC al PCI l-a confirmat în funcția de vicesecretar unic al PCI. Este deputat în parlamentul italian începînd din 1976.

■ La numai patru luni de la începutul de normalizare politică intervenită prin instalarea unui guvern civil rezultat din alegeri, în Haiti a avut loc o lovitură de stat în urma căreia în țară s-a instalat din nou un regim militar. Puciul a fost condus de generalul Henry Namphy, care timp de doi ani s-a aflat în fruntea jun-

tei provizorii instaurate după înlocuirea în 1986 a lui Duvalier. Lovitura de acum s-a produs după ce unități militare speciale s-au răscolat, atacînd palatul prezidențial. Namphy a sosit pe un tanc ce l-a transportat de la locuința sa din apropierea capitalei, unde se afla sub pază începînd de vîntura trecută, cînd președintele țării, Leslie Manigat, l-a demis din funcția de comandant al armatei pentru nereguli în serviciu. Într-o scurtă alocuțiune televizată, generalul a anunțat crearea unui guvern militar condus de el însuși, dizolvarea parlamentului, suspendarea zborurilor avioanelor în întreaga țară și introducerea cenzurii asupra presei. După ce a fost arestat la locuința sa particulară, președintele Manigat a plecat în exil în Republica Dominicană.

ION CODRU ■

Comentariul săptămîinii

Nu numai Pămîntul

Desigur, în primul rînd Pămîntul. Și savanții, și oameni politici, și numeroși alți specialiști în probleme internaționale au arătat că reducerea și în final eliminarea armelor, atomice și convenționale, de pe globul terestru constituie o condiție sine qua non a supraviețuirii omenirii, a salvării planetei înseși de la dezastru. Unii pași — chiar dacă, deocamdată, modesti — s-au și făcut, se așteaptă și alții. Dar Pămîntul nu va fi în deplină siguranță decît dacă dezarmarea va cuprinde și spațiul cosmic.

Care este situația acolo? Ce-i drept, ca urmare a tratatului din 1967, care interzice plasarea pe orbită și staționarea de arme atomice în Cosmos (nu însă și „tranzitul” acestor arme), spațiul extratmosferic n-a fost nuclearizat. În schimb, asistăm la un adevărat război al sateliților folosiți în scopuri militare: mii de „sateliți-spioni”, în stare să distingă și să înregistreze pînă și numerele de înmatriculare a vehiculelor de pe sol, de „sateliți-ucigași”, capabili să se plaseze pe aceeași orbită, să urmărească și să distrugă prin forța lovirii un alt satelit; au fost create sisteme de rachete care pot să intercepteze și să facă să explodeze sateliții părții adverse; sînt în curs de elaborare diverse proiecte de construire a unor stații orbitale permanente cu destinații militare. Însă, în privința militarizării Cosmosului, proiectul despre care s-a vorbit cel mai mult este, fără îndoială, inițiativa de apărare strategică (SDI), cunoscută și sub numele de „războiul stelelor”, lansat în Statele Unite în urmă cu cinci ani.

SDI a fost prezentat, și așa îl arată și numele, drept un sistem exclusiv defensiv. Proiectul prevede crearea unei rețele de rachete antibalistice și plasarea pe orbită a unor arme cu laser, „tunuri” electromagnetice, acceleratoare de particule elementare, totul sub comanda unui sistem global computerizat. Dar, după cum au remarcat specialiștii, ca mijloc de apărare SDI este inefficient, iar ca povară economică și financiară — un adevărat moloh. Pe de altă parte, sistemul poate avea și un rol ofensiv, intrucît oferă tentația unei prime lovituri nucleare, în condițiile în care teritoriul propriu ar fi considerat la adăpost. Calculele arată că realizarea SDI presupune costuri situate între 800 și 1000 de miliarde de dolari și folosirea a 130 000—180 000 de oameni de știință și ingineri. Un cunoscut om de știință american declara: „Inițiativa de apărare strategică nu are nimic comun cu apărarea. Este o tentativă evidentă de obținere a superiorității militare prin crearea unei noi arme ofensive, camuflată în armă defensivă. Ea va antrena contramăsuri. Componentele sale pot fi anihilate de o serie de rachete ofensive și din acest motiv cursa înarmărilor va primi un nou impuls”. Într-un raport prezentat în Senatul american se arată că eficiența SDI va fi redusă, sistemele respective fiind în măsură să intercepteze cel mult 16 la sută din rachetele adverse. „Mult mai eficace — sustine raportul — ar fi reducerea cu 50 la sută a armelor nucleare strategice”. De altfel, numeroși comentatori au remarcat paradoxul menținerii proiectului SDI paralel cu eforturile în direcția dezarmării nucleare. Or, dacă se înfăptuiește dezarmarea nucleară, SDI devine inutil, iar dacă „scutul antinuclear” se realizează totuși, procesul eliminării armelor nucleare va fi compromis, reluarea cursei înarmărilor nucleare devenind inevitabilă. Împotriva SDI s-a pronunțat, recent, și Michael Dukakis, candidat la obținerea investiturii Partidului Democrat pentru alegerile prezidențiale de la sfîrșitul acestui an. El a arătat că realizarea acestui program nu corespunde intereselor naționale ale SUA și că renunțarea la SDI ar constitui un pas major pe calea reducerii armamentelor strategice nucleare.

Așadar, pacea lumii înseamnă, deopotrivă, și dezarmare pe Pămînt, și renunțarea la arme în Cosmos. După cum este cunoscut, în „Considerentele” și propunerile României, ale președintelui Nicolae Ceaușescu, cu privire la problemele dezarmării și direcțiile de acțiune a țărilor pentru soluționarea lor se subliniază, alături de propuneri concrete privind dezarmarea pe Terra, cerința încheierii unui tratat internațional privind folosirea Cosmosului numai în scopuri pasnice și care să prevadă renunțarea la orice fel de utilizări a spațiului cosmic în scopuri militare, precum și necesitatea reglementării lansării de sateliți și de alte obiecte în spațiul cosmic. Pe această cale, s-ar elimina orice posibilitate de „război al stelelor”, spațiul extraterestru fiind rezervat exclusiv indeletnicirilor pasnice.

ION D. GOIA ■

Platoche a murit de trei ori

Tinărul căruia-i plac filmele „care nu te fac să „gîndești”, gen Războiul Stelelor, și Indiana Jones, care ascultă Bole-ro-ul lui Ravel și, cu aceeași plăcere, muzica lui Alan Parson Project, care recunoaște fără să se jeneze că în afară de Agatha Christie „n-a citit nici o carte” este obligat la 32 de ani să o facă. Citindu-și propria carte „Viața mea ca un meci”, o autobiografie best-seller. Michel Platini, marele

fotbalist, membru al Legiunii de Onoare, subiect al dicționarului enciclopedic Larousse înaintea lui Platon se confesează punînd în pagină o adevărată filosofie a fotbalului și jucătorului de fotbal „povestește totul fără rezerve. Platoche nu mai există, spune el, Platoche, cum a fost alintat de prieteni, jucătorul-scamator Platini, a murit de trei ori. Fără ton patetic, fără a se plînge că faima și bogăția aduc nenorocire, el afirmă că omul Platini este fericit, doar jucătorul a murit.

Prima lovitură, un fel de debut al agoniei l-a constituit înțînirea cu fotbalul italian unde „nu se joacă pentru plăcere, ci doar pentru public și mass-media. Și unora și altora puțin le pasă de spectacol, zeul căruia li se închină se numește rezultat. Echipa care

pierde nu merită decît dispreț și toți cei care o compun, jucători, antrenori, președinți se complac în această stare de sclavagism. Tensiunea publicului din tribune trece de limitele suportabilului. Cea mai banală fentă, cel mai anonim dribling devin pentru mii de persoane instrumente ale destinului. Ești binecuvîntat pentru o acțiune reușită și blestemat o clipă mai tîrziu dacă greșești o pasă. Ce conțază că benzina se scumpește cu 200 de lire? Important este ca Juve sau Roma să bată”. Platini, unul din generali victorioși ai acestui veritabil război se de-zice: „Nu era războiul meu. În acest sistem victoria nu aparține celui care joacă, ci publicului care se detensionează și ziarului care scot tiraje record. Jucătorii sînt niște expropriați, niște marionete”.

„A doua moarte m-a cuprins în blestemata zi de 29 mai 1985 pe stadionul Heysel din Bruxelles. 38 de morți. A fost momentul cînd mi-am dat seama că Platoche nu mai poate exista. N-am să uit niciodată morții, răniții, lacrimile. Cînd am intrat în teren, spectatorii urlau disperati „Vendetta, vendetta”, mă luau în brațe și mă rugau să nu joc partida. Alții vroiau să atace poliția, să rupă cordoanele și să-și facă singuri dreptate. Am jucat. Era singura modalitate de a opri declanșarea unui război. M-am bucurat că am marcat un gol și asta a surprins. Mulți uită, că uneori bucuria și furia sînt surori”.

A treia lovitură Platini a primit-o la jocul de adio cu Brescia, care s-a nimerit să aibă poarta betonată. Apoi l-a afectat lipsa prietenilor, a lui Hidalgo, Batistton și Tigana care puteau să zboare o oră cu avionul pentru a participa la retragerea fostului lor echipier. După meci, o solemnitate confuză unde fiecare era preocupat, un sandwich, o cupă de șampanie, o conferință de presă plictisitoare. Și atît. „Îmi imaginam ultimele momente de fotbalist ale lui Pelé, Beckenbauer sau Cruyff și mă gîndeam la singurătate”. A fi tu însuși. Adevărata obsesia a lui Platini, care mărturisește că pe terenul gazonat n-a putut să o facă. Imaginea pe care o propagă în cartea vindută ca plînea caldă e aceea a unui lider al simplității care iubește prietenia, liniștea, solidaritatea. Mai ales prietenia. Povestește Platini: „Cînd am venit la Juve au trecut trei luni pînă să mă invite cineva la cină. Am spus-o cu amărăciune unui ziarist de la „Gazzetta dello Sport” care, normal, a transformat dorința mea de amicitie într-un titlu. A doua zi Bettiga m-a invitat la el. Cred că e primul caz de invitație la masă prin intermediul ziarului”.

„Prea sentimental, dezarmant sentimental acest Platini în mijlocul fotbalului acestui deceniu pentru care sensibilitatea, fantezia, plăcerea de a juca (chiar dacă pierzi) sînt balasturi moștenite din epoca fotbalului romantic.

IOAN ROȘCA ■

Baricada și părțile ei

„Sînt avocat, sînt un profesionist și pe deasupra sînt și american, dar cred că războiul împotriva Nicaragiei este împotriva intereselor proprii mele

țări”. Acestea sînt cuvintele rostite de către Paul Reichler, avocat american, care în ultimii nouă ani a reprezentat interesele guvernului sandinist. El a participat de altfel și la recente negocieri de la San Jose purtate între reprezentanții guvernului și cei ai forțelor „contras”.

Reichler a absolvit facultatea de drept la Harvard în anul 1973 după care a lucrat la firma „Arnold & Porter” din Washington. Fiind trimis în Nicaragua pe timpul dictaturii lui Somoza, a început să aibă afinități cu forțele sandiniste. A luat chiar inițiativa unui proces care să fie intentat Statelor Unite și urma să fie tradus în fața Curții de la Haga. Bineînțeles că activitatea lui nu a fost văzută cu ochi buni de către politicienii de la Washington care, în virtutea lui Foreign Agents Registration Act, au cerut deschiderea unei investigații. Rezultatul investigației este rezumat în declarația lui Stuart Eizenstat, fost consilier al președintelui Jimmy Carter: „Este un avocat strălucit, dedicat în totalitate cauzei sandiniste”.

Deși Reichler susține că are cu unii din politicienii de la Managua diferende, iar sloganul său favorit este „un bun avocat reprezintă clienții, nu cauze”, legăturile sale cu Nicaragua nu sînt numai strict de ordin profesional gîndindu-ne că în anul 1984 soția Reichler au adoptat o fetiță autohtonă căreia i-au pus prenumele Danielle în onoarea bunului lor prieten Daniel Orțega Saavedra.

DAN DANUȚ DORU ■

Țară nestrîmtorată (III)

„Buna vecinătate este de neconceput fără drept, dreptul fără dreptate și dreptatea fără adevăr”. Aceste coloane-otgoane trinitare — drept-dreptate-adevăr — ancorează în realitatea complexă a lumii monografia dr. Iftene Pop *Vecinătatea și Buna Vecinătate în Drept Internațional* (Paris, 1980; București, 1986). Cu acest crez autorul își deschide cartea — de aproape 600 de pagini în ediția românească.

Aprecierile asupra lucrării le-am ordonat în popasurile noastre anterioare. Și mai putem adăuga păreri pozitive ale unor specialiști și oameni de cultură români și străini: dr. Ion Voicu, dr. Mircea Mușat, dr. Ioan Alexandru, dr. Marțian Niciu, A.D. Munteanu, D. Roman, M. Duțu, Daniel Bardonnet, profesorii din Geneva, George Abi-Saab și Philip Cahier, redactorul de carte Gheorghe Gheorghe etc.

Dr. Iftene Pop a consacrat peste un deceniu și jumătate studierii și impunerii principiului juridic al Bunei vecinătăți. Vechi și afirmat de secole ca aspirație poltică a megieșilor, buna vecinătate era — în planul demonstrației științifice — lipsită, pînă la venirea specialistului român, de structurile juridice care transformă o aspirație politică într-o lege a raporturilor inter-statale.

Autorul a adunat cu tenacitate faptele de bună vecinătate din practica statelor. Le-a clasat după criterii riguroase. A extras elementele cu valoare de generalitate — prin prezența lor constantă, în comportamentul statelor vecine — de-a lungul istoriei și pe toate meridianele lumii. A dat con-

tur „conceptului universal emanat din convingerile profunde ale statelor vecine privind bunele lor raporturi bazate pe ideea de drept”.

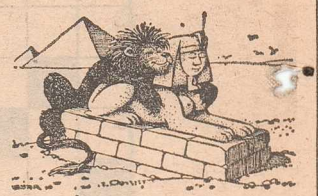
De la început, dr. Iftene Pop introduce o linie rațional-optimistă susținută prin preponderență, statistic probată, a bunelor relații între state. „Preponderență în lume este buna vecinătate...”, cantitatea raporturilor strict pozitive ale vecinilor este pe departe mai mare decît a celor negative și conflictuale”. Autorul adaugă însă că buna vecinătate implică „un permanent efort de gîndire și de acțiuni constructive vizînd îmbogățirea legăturilor statelor vecine și perfecționarea conduitei lor... Marea, imensa sarcină a bunei vecinătăți este lucrarea neîncetată și tenace pentru a crea și menține un grad de armonie cît mai mare între vecini, legați unii de alții prin mii de fire (că vor, că nu vor) și de a evita, atenua și elimina conflictele dintre ei și efectele acestora”.

În dorința de a realiza o construcție doctrinară solidă, generoasă, autorul a pus în valoare atît experiența statului român în privința raporturilor cu vecinii, cît și cea a majorității statelor lumii. A urmărit ca „fiecare țară să-și găsească protecție” în lăcașul bunei vecinătăți, „mai ales în vremurile grele”. Iar „aceasta se putea realiza numai dacă toate statele și popoarele își vîd reflectate — cel puțin în ceea ce este esențial — modul lor de a concepe și aplica buna vecinătate. Adică lucrarea se vrea deopotrivă românească și cu o vocație spre universalitate”.

Analizînd structurile acestui tratat, vom vedea că viziunea senină a arhitectului și realismul constructorului s-au îngemănat pentru a reuși o operă de sinteză bine înscrisă în peisajul vieții internaționale. Lucrarea răspunde unui deznăscut central în epoca noastră: întemeierea de norme juridice cu valoare generală și care să se bucure de acceptul tuturor țărilor. O lege care întrunește consensul celor care viețuiesc sub lumina ei se instăpînește și devine o normă morală. Atunci adevărul are dreptate și dreptatea are drept de cetățenie în lume... Și Buna vecinătate ține cumpăna armoniei între state.

LIVIU PETRINA ■

Lumea se amuză

După N.B.I.

„Vameşii” recoltelor şi nu numai ei...

„Este ca şi cind la fiecare trei zile o bombă atomică de felul celei care a distrus Hiroshima în 1945 ar fi lansată asupra unei zone dens populate”. La o asemenea imagine, terifiantă dar extrem de sugestivă, recurgeau mai deunăzi autorii unui document emis în numele Secretariatului Consiliului Mondial al Alimentaţiei, pentru a alerta factorii de decizie din diverse ţări ale lumii asupra extinderii foametei în zilele noastre. Documentul în cauză evidenţiază un paradox: deşi producţia mondială de bunuri materiale depăşeşte cu 10 la sută necesităţile unei alimentaţii corespunzătoare pentru toţi locuitorii planetei, numărul persoanelor care suferă de foame a... crescut cu 40 de milioane în prima jumătate a actualului deceniu! În fiecare zi, precizează studiul, 40.000 de persoane mor din cauza efectelor subnutriţiei.

Făcînd o pertinentă legătură între cauză şi efect, experţii F.A.O. menţionează, printre altele, inechitatea distribuirii alimentelor în lume. Evocînd un recent studiu întocmit de Fondul Naţiunilor Unite pentru activităţile populaţiei şi de Consiliul mondial alimentar cu privire la rezervele mondiale de produse alimentare, ei au condamnat practica S.U.A. şi a o serie de state vest-europene de a stoca — şi chiar distruge! — importante surplusuri de produse alimentare (cereale, ulei, lapte praf etc.). Aceasta, în timp ce sute de milioane de oameni din ţările în curs de dezvoltare — îndeosebi din Africa — duc lipsă de hrană. Ei au reamintit lipsa, în aceste ţări, a fondurilor necesare lucrărilor de re-dare în circuitul agricol a numeroase terenuri degradate care ar însemna un plus de recoltă deloc neglijabil, acum cînd populaţia globului a ajuns la cifra rotundă de 5 miliarde.

Un loc aparte în studiul menţionat este consacrat unui subiect doar la prima vedere socotit minor: dăunătorii şi metodele cele mai eficiente de combatere a acestor adevăraţi „vameşi” ai recoltelor, deveniţi munii la pesticidele clasice. În-

tr-adevăr, „este incredibil de cantitate uriaşă de alimente devorează anual rozătoarele în lume”, scria, nu de mult revista „Ceres”. Fireşte, un calcul absolut exact nu este cu putinţă, dar dacă ştim că numai în India mîşună peste 1,6 miliarde (!) guzganii, fiecare dintre ei consumînd, în medie, 5 kg de alimente anual, putem avea, totuşi, o imagine a imenselor pierderi. Dificultatea combaterii lor constă nu numai în extraordinara proliferare a soarecilor, dar şi în faptul că, în unele ţări, prescripţiile religioase interzic distrugerea lor! Rezistenţa la pesticide, coroborată cu fenomenala prolificitate a sobolanilor i-au îngrijorat pe oamenii de ştiinţă, determinîndu-i să caute noi substanţe menite să combată cu eficienţă aceşti periculoşi dăunători. Efecte apropiate de cele scontate dau acele preparate care vizează distrugerea celulelor nervoase ale rozătoarelor. Lipsite de miros, ele nu stîrnesc bănuiala acestor animale extrem de prudente. Dar, spun pesimiştii, avînd în vedere înmulţirea lor în progresie geometrică faţă de lentă apariţie a mijloacelor de combatere, nădăjduindu-se că va fi creată o substanţă care să-i distrugă în totalitate. Acest pesimism pare să fie dezminţit însă, căci foarte bune rezultate în ofensiva împotriva acestui flagel se obţin cu ajutorul aparatelor electroacustice care emit unde sonore de înaltă frecvenţă, imperceptibile urechii umane. Neprimejdioase pentru om şi animalele domestice, aceste unde paralizează rozătoarele care-si pierd pofta de mîncare, evită „cămăşile” şi, în cele din urmă, dispar.

O altă modalitate de combatere a nedoritelor vămuitoare, totodată transmiţător de boli, pare a fi procedeul lui Allen G. Stanley, fiziolog la Universitatea din Oklahoma (S.U.A.). După multă străduinţă, el a „creat” o rasă de soareci purtători ai unei gene sterile. Chiar dacă femelele se vor împerechea cu soareci „normali”, ei vor transmite gene sterile la jumătate din purtătorii lor. Astfel, în ciţiva ani, genetica va ajunge să decimeze rozătoarele, cu nepotolita lor foame.

Rămîne de văzut o eventuală reacţie a ecologiştilor care pot spune că nu-i bine să fie prea mulţi soareci, dar nici prea puţini.

• Potrivit celor mai recente calcule ale experţilor F.A.O., se estimează că 7,5 miliarde de sobolani privează, anual, omenirea de 700 milioane tone de alimente!

MIHAI VASILIU ■

Universul muzicii De sezon

BRUCE SPRINGSTEEN se află în prezent în febra pregătirilor apropiatului turneu în Europa, intitulat „Tunnel of Love Express”. „The Boss”, cum i se spune, va veni însoţit de trupa sa „E — Street Band” a cărei componenţă v-o prezentăm: Clarence Clemons — sax, Nils Lofgren — chit., Roy Bittan — pian, Dan Federici — keyboard, Garry Talent — bass, Max Weinberg — percuţie, Patti Scialfa — voce. Pe scenă se va afla şi soţia sa, fosta fotomodel Julianne Phillips. Un nou talent apare în lumea muzicii: Dweezil Zappa. Este născut la 5 septembrie 1969 şi este fiul marului Frank Zappa, cel care şi-a dobîndit porecla de „Mother of rock music”. Dweezil a învăţat să cînte la chitară nu de la tatăl său ci de la Eddie Van Halen, care este idolul său. Primul său album este deja pe piaţă şi se numeşte „My Guitar wants to kill your Mama”. O curiozitate: chitara sa este marca „Jackson-E” şi are pictat pe faţă portretul Madonna. Pebbles, o tină debutantă, se afirmă curajos în clasamente. Numele ei adevărat este Perry Mc Kissack, are 23 de ani şi este născută în Oakland/S.U.A. Noutăţile ei de top sînt discuri-single „Girlfriend” şi albumul „Pebbles”. Cîndăţenie în clasamentele discurilor single: trupa New Order revine cu vechiul succes din anul 1983 „Blue Monday”. În cadrul aceloraşi clasamente, lată cîteva prezente a celor din vechea gardă: Robert Plant — „Tall Cool one”, Leonard Cohen — „I'm your Man”, Status Quo — „Ain't complaining”. În curînd, vom fi martorii unei profunde mutaţii. Trupa bucureşteană Quartz a hotărît să-şi schimbe statutul, renunţînd la stilul heavy-metal pe care l-a abordat din 1982 şi aliniîndu-se stilului hard rock. Convinşi de ineficienţa stridentelor muzicale, ei vor trece de-acum înainte la partituri accesibile gustului comun, la linii melodice cu priză la public. În categoria surprize includem şi actuala componenţă a formaţiei: Stelian Buştea — chitară solo, Gigi Şandra — chitară ritmică, Mihai Păncos — chitară bas, Ionel Sandra — percuţie, Daniel Popescu — voce. „Quartz” a luat fiinţă în 1982 ca trupă heavy şi de atunci a trecut prin multe transformări. Formula actuală a fost stabilită în 1987 şi aşa va paşi pragul spre stilul hard rock. Membrii formaţiei au pregătit un repertoriu nou din care semnalăm ultimele înregistrări: Jocul, Povaţa, Vreau să zbor.

MIRCEA ZANE ■

Cronica şoselei

Cu nervii încordaţi

„Ce o fi pata aia roşie în lănul de griu, Mariana?” „Ştiu eu? Or fi nişte maci”. Şoferul opreşte maşina, pune mina streasîină la ochi, ferindu-se de razele orbitoare ale soarelui de iunie şi, după ce studiază cu atenţie dreptunghiul de culoare zmeurei din imensul ogor verde, conchide: „E vorba de un turism. Cum o fi ajuns acolo, la asemenea distanţă de şosea, nu-mi dau seama?” remarcă bărbatul vorbind ca pentru el. „Şi acum ce vrei să faci, Mitrache?” întreabă soţia pilotului cu o uşoară ironie în glas. „Mă duc pînă la maşină, să văd despre ce-i vorba”. „Griul, orzul, că nu le cunosc, sînt pline de apă. O să-ţi faci pantalonii leocărcă. În plus, pămîntul e moale, doar astă-noapte a plouat. O să cîri tot noroiul în maşină”. Omul lasă observaţiile critice ale nevastei fără răspuns şi se îndreaptă cu paşi mari spre locul cu pricina. În aparenţă maşina e intactă. Dacă te uiţi însă atent, vezi că plafonul e turtit, iar aripa şi partea din faţă stînga sînt puternic infundate. Bărbatul înalt cu un început de chelie, semănînd cu Celentano din zilele noastre, priveşte atent autoturismul zmeurii. Cînd pînă la maşină mai are cîteva paşi se aud gemete şi o voce de bărbat ce se adresează omului aflat lîngă portiera din stînga.

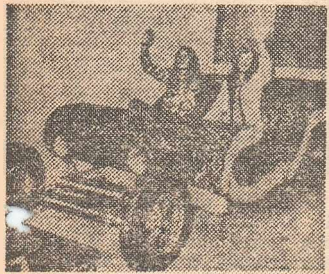
„Ajutaţi-ne să scăpăm din blestema asta de capcană. Uşile sînt blocate. Am încercat să le deschid, dar în zadar. Soţia mea e leşinată. Copiii singerează. Ne-am răsturnat acum cîteva minute. Avem urgentă nevoie de ajutor”.

Bărbatul semănînd cu celebrul cîntăreţ trage cu putere de portiera din dreptul femeii aflate la volan, apoi încearcă fără folos acelaşi lucru la usa din dreapta. Nici portierele din spate nu cedează. Răsturnîndu-se, tabla Skoditei s-a deformat şi uşile s-au blocat. „Mă duc după ajutoare. Dumneavoastră încercaţi să opriţi singele ce-i curge soţiei din obraz. Folosiţi o batistă ori rupeti o fîşie din cămaşă”. Omul din maşină se uită la nevastă-sa ca şi cum ar vedea-o pentru prima dată. E vădit şocat. Se caută prin buzunare, întîi în cele ale pantalonilor, apoi în haină. Cu mişcări repezi, dezordonate, îşi trage de pe el haina, apoi îşi scoate cămaşa. Acum se căznesce să smulgă o fîşie din ea. Materialul rezistă însă. Scoate un briceag din buzunar şi face o creştătură în partea de jos a cămaşii. Rupe apoi o fîşie lată făcînd cu pricepere un pansament pe tăietura din obrazul tinerei femei. Între timp, soseşte „Celentano” împreună cu un şofer de autobuz şi cîteva pasageri tineri. În nici un minut, uşile zboară din balamale. Cu precauţie, sînt luaţi pe braţe şoferita ce şi-a revenit, dar geme uşor, şi cei doi copii. Bărbatul încheie convoiul trăgîndu-şi cu dificultate un picior prin griul înalt. Simte parcă nevoia unei destăinuiri. „Celentano”, înfăşurîndu-i cu braţul drept bustul, îi ajută pe pasageri în mersul spre şosea. „Dacă aveam permis, n-o lăsam pe Olga să conducă. E abia la a doua cursă, aşa mai lungă. Ne-am întins la vorbă toată noaptea. Era aproape cînd cînd ne-am culcat. Venim rar la părinţii soţiei. De două-trei ori pe an. Avem atîtea să ne spunem. Cum e la noi la serviciu, cum ne-am mobilat apartamentul, ce fac rudele din Bucureşti, copiii, dacă învaţă bine. Dar cite nu se întîmplă în aproape jumătate de an? Bătrîni vor să le ştie pe toate în amănunt. Apoi, trec ei în revistă toate noutăţile din sat. Cînd aud că am venit, soseşte pe rînd cumnatii, fraţii Olguţei, unchiile etc. etc. Nu poţi să nu schimbi o vorbă cu fiecare... Olga mi-a spus că-i obosită, că nu va putea să conducă. Odihniţi-vă, mamă, pînă la prînz. Plecaţi pe la cîinci, după ce mîncăţi ceva”, insistă soacră-mea. Eu nu şii nu. „Trebuie să ascult meciurile la radio”. Doar ai aparat şi aici, fu remarcă bătrînei. „Acasă îi altceva” i-am răspuns eu. Femeia a ridicat din umeri şi s-a dus să-i ajute Olguţei la făcîutul bagajelor. „Eu aveam în minte întîlnirea cu prietenii. Una e să comentezi fazele meciurilor cu fosti fotbalisti, cum sînt unii dintre invitaţii mei de duminică, şi alta cu nevasta ce nu poate suferi jocul ăsta, zice ea.

VICTOR BEDA ■

Covorul zburător

Maşina ciudată din imagine, realizată în S.U.A. şi numită „Covorul zburător”, a constituit punctul de atracţie a unei expoziţii de gen, ce a avut loc la Bremen (R.F.G.). La închiderea expoziţiei, cînd ar fi tre-

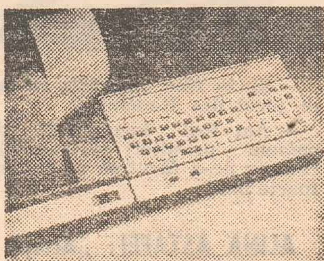
buit să fie restituită producătorului american, ea a dispărut, deşi nu a fost scoasă din vamă. „Covorul zburător”, cu toate că are patru roţi, nu şi-a dezminţit nici de data aceasta faima.

Ordinator de buzunar

În microelectronica noutăţile se succed cu o astfel de repeziune încît abia ai timp să te minunezi în faţa unui sistem nou că acesta a şi fost depăşit de altul şi mai perfecţionat. În această cursă se înscrie şi noul ordinator de buzunar „Sharp PC 1500”, din imagine, care funcţionează în limbaj bazic, este dotat cu un sintetizator de voci, poate fi brăşat la un ecran TV, pe care să apară da-

tele, sau legat la două magnetofone ce permit copierea şi stocarea de informaţii. La acest mic ordinator se poate adapta un microdispozitiv cu ajutorul căruia se pot realiza diverse desene colorate în roşu, verde,

BREVIAR

negru şi albastru. În fine, micul ordinator dispune şi de un foarte mic ceas.

Ghid de orientare

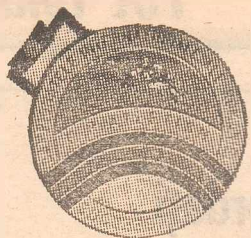
„PIM” este numele ghidului din imagine pus la dispoziţia publicului, pentru orientare, deocamdată în cîteva oraşe franceze. El indică: medici, farmacia, salvarea, zilele şi orele la care sînt deschise magazinele, locurile libere la hoteluri, restaurante, ce manifestări culturale şi sportive au loc în fiecare zi, etc. El mai poate preci-

za drumul cel mai scurt pe care se poate ajunge la o anumită adresă, fie pe jos ca pieton, fie în autoturism, pe baza unui plan al oraşului pe care îl are în memorie. Pentru obţinerea datelor se apasă pe o claviatură, iar răspunsul apare pe un ecran, fiind „înmînat”, concommitent solicitantului, tipărit pe hîrtie. De fapt informaţiile sînt stocate într-un microordinator, instalat într-o clădire, de unde prin cabluri sînt conectaţi pînă la 12 ghizi automaţi, plasaţi în diverse locuri din localitate. Pentru a se putea obţine şi date în timpul nopţii, noile aparate sînt dotate cu dispozitive pro-

prii de iluminare. În prezent asemenea ghizi funcţionează experimental în oraşele Evry, Meaux şi Cavaillon, urmînd ca treptat alte 20 localităţi să fie dotate cu asemenea mijloace de dotare.

AUREL DIANU ■

Redescoperiți atletismul!

Pentru atleții noștri, sfârșitul săptămânii trecute a coincis cu programarea primului concurs de anvergură din acest sezon premergător marelui eveniment sportiv al anului, Jocurile Olimpice. Privite prin această prismă, competițiile intermediare, între care s-a înscris și actuala ediție, a 33-a a Campionatelor internaționale de atletism ale României, integrate astfel într-o mai amplă strategie a pregătirii, devin etape ale căror obligații capătă dimensiuni sporite. Astfel, „Internaționalele” de la București, concurs care s-a bucurat de participarea unor sportivi din 11 țări (Bulgaria, Cehoslovacia, Cipru, Cuba, Grecia, Israel, Iugoslavia, Polonia, Ungaria, U.R.S.S. și România), ar fi trebuit să se constituie nu doar într-un obșnuit criteriu de verificare a potențialului sportivilor noștri ci, poate mai ales, să însemne și un important instrument de selecție în vederea definitivării lotului nostru olimpic. Dar din păcate, din acest punct de vedere, rezultatele sportivilor

vizați să poarte înalta responsabilitate a reprezentării atletismului românesc într-o competiție de amploare, aceleia ce va avea loc la Seul n-au fost revelatoare. Cele câteva excepții, dintre care prestațiile Paulei Ivan, Mitică Junghiatu, Mihaelei Pogăceanu, Alinei Astafei sau cele ale lui Sorin Matei, Vali Ionescu și Liviu Giurgian au fost mai convingătoare, n-au făcut decât să întărească impresia de mediocritate în care atletismul se complace la noi de mai multă vreme. Revelatoare în această privință ar putea fi nu numai șirul fără strălucire ale celor mai multe dintre rezultatele înregistrate acum dar și vertiginosă scădere a popularității acestui sport în stare să umple altădată tribunele stadioanelor. Și cu toate acestea, valorile autentice ale atletismului nostru precum și încercările federației de specialitate și a celorlalți factori responsabili de-a redresa din mers starea acestui sport atât de complex și de spectaculos trebuie susținute cu mai mult elan. Ne întrebăm pe bună dreptate: unde se află simțămîntul și duminică profesorii de sport din Ca-

pitală? Dar elevii atitor școli, între care unele chiar cu profil sportiv? Dar celelalte categorii de susținători potențiali ai sportului de la noi? Rezultatele atleților noștri pot depinde de la un anumit punct încolo și de aceste aspecte. Căci dacă e adevărat că avem încă mare nevoie de performeri valoroși și de rezultate competitive pe plan internațional, atunci nu-i mai puțin adevărat că atletismul nostru resimte la fel de acut lipsa celui suport afectiv atât de necesar, în stare să răspundă deplin încercării, uneori sisifică, de a progresa chiar și numai cu câteva zecimi de secundă, chiar și numai cu un centimetru. Paginile de față se vor de aceea încă o pledoarie pentru sportul sportivilor. Am punctat pe scurt momentele desfășurării celor două zile de concurs, lăsându-i adesea să vorbească, și din dorința de-a vi-i face cunoscuți, pe aceia implicați direct în această „poveste” care, chiar dacă nu este întotdeauna la fel de captivantă, se distinge printr-o frumusețe ce va emoționa mereu.

ION PUICĂ „merge” la sigur

— Mă bucur că vă întâlnesc la stadion, tovarășe Puică, mai ales că toată lumea s-a întrebat și se întreabă ce-i cu Maricica?

— Maricica a fost accidentată în iarnă — o ruptură la gemenul stîng, care a recidivat la sfîrșitul lui mai. A urmat un tratament competent și deosebit, inclusiv laser și unguenți, și s-a vindecat, puțin, în cele din urmă, să-și reia pregătirile pe 15 iunie.

— Nu e cam tîrziu, în perspectiva Olimpiad-

dei? — Proba de 3 000 m va fi pe 25 septembrie. Deci e suficient timp ca Maricica să ajungă în plenitudinea forțelor și la acel vîrf de formă care ne-a obșnuit, astfel încît să cucerească medalia pe care o așteptăm cu toții.

— Va concura numai la 3 000 m?

— Asta e sigur. Dar, în funcție de cum o să se simtă, vom vedea dacă se înscrie și la 1 500, al cărei start e cîteva zile mai tîrziu.

— Pînă atunci?

— Pregătire la baza olimpică de la Snagov, cîteva concursuri mai ușoare, pe la jumătatea lui iulie, ulterior, participarea la „Grand Prix”. Totul într-o progresie determinată de imperativul formei maxime la Olimpiadă.

— Pe cine mai putem conta din grupa dv.?

— Pe Paula Ivan, dublă campioană mondială universitară, anul trecut, la Zagreb. Ea are ca obiectiv principal proba de 1 500 și, în secundar, cea de 3 000 m. Paula a început sezonul de concursuri oficiale abia la aceste „internaționale”, unde a cîștigat cu autoritate proba de 1 500 m, conducînd cursa de la cap la cap, cu excepția a vreo 70 de metri. Pentru această perioadă avea planificat 4:05 și a realizat 4:03,34, deci sub timpul propus fapt care arată că sintem pe drumul cel bun.

— Dar la Olimpiadă se va cîștiga cu timpi sub 4 minute, nu credeți?

— În conjunctura acestui concurs, pentru care va conta titlul și nu timpul realizat, cred că se va obține medalie cu 3:58,5, adică o limită la îndemîna noastră, mai ales că Paula poate foarte bine să facă față unui sprint prelungit de 300 m.

— Ce să înțeleg?

— Că aceste două eleve ale mele, Maricica și Paula, vor aduce țării două medalii olimpice — nu specific de care.

— La o adică, ne vom mulțumi și cu atât de la dv. Vă dorim succes.

„Internaționalele” de atletism — un pas mic spre popularitatea de odinioară a acestui sport

MIHAI ZAHARIA preferă regularitatea

— Mulțumit de-acest concurs, tovarășe Zaharia?

— De ce nu? Vali este constantă la sărituri de cifre mari, cum se vede din acest 7,07 și 7,08 obținute la interval de-o săptămînă.

— Dar recordul mondial „s-a dus” la 7,52...

— Am auzit și eu, dar n-am văzut. Poate or fi influențat și condițiile de concurs. „Izbucnirile” astea, cum a avut și Emian anul trecut, nu prea sînt de bun augur pentru concursurile care urmează. Prefer regularitatea.

— Dar Olimpiada nu se va cîștiga cu sărituri obținute „de regulă”. Aveți vreun pronostic?

— Cred că cu 7,30 se va obține aurul.

— Mă refeream la eleva dv.!

— Vali poate și mai mult decât a arătat în sezonul ăsta. Cite-o „depășită” în ambele concursuri de la București arată acest fapt. Pînă la urmă, trebuie s-o prindă.

— Ce?

— Săritura care să-i fixeze „pragul” de rezultate ceva mai departe, spre 7,40.

— Celelalte „olimpice” din grupa dv. cum se prezintă?

— Iolanda Oanță tot dă tircoale recordului național la 400 m pe care-l deține încă Mariana Suman. A alergat 51,30 și, după o săptămînă, 51,38. Iar de Mihaela Pogăceanu vă spuneam cîndva c-o să progreseze — lucru dovedit de medalia la europene. Ea este capabilă să se amestece în lupta din finala olimpică.

— Mai important pentru noi este că, dincolo de acest concurs, continuăm să ne pregătăm.

— Ce știți de Mariana Suman?

— E antrenore pe la Roman.

— Prin iarnă imi spuneai că nu v-ați însoțit elevele în Noua Zeelandă intrucît trebuia să stați acasă, să așteptați lemnele de foc. V-au sosit?

— Încă nu — și eu le-am tot așteptat, neplecînd nici la concursul din Japonia, nici la cel din Franța. Dar acum a venit vara, și s-ar putea să plec la un concurs la Sofia!

Dialog la înălțime

Intrecerea săritoarelor la înălțime programată în cea de-a doua zi s-a constituit, întocmai aceleia similitudine a băieților, desfășurată simbolic, într-un punct de atracție datorat prezenței în concurs a două dintre cele mai bune performere junioare ale probei: sovietica Elena Elesina, deținătoarea recordului mondial la această categorie de vîrstă, și sportiva noastră Alina Astafei cotate să ea pînă la acea oră cu rezultate ce o îndreptăteau să lupte de la egal la egal cu valoroasa sa parteneră. Confruntarea lor, urmărită cu emoție de toți cei prezenți, avea să-i aducă atletei noastre bucuria unei frumoase victorii încununată de acest nou record care-l egalează pe acela mondial și-i trece în dreptul numelui său cea mai bună performanță mondială a anului la categoria respectivă. La scurtă vreme de la încheierea întrecerii, am stat de vorbă pe rînd cu cele două compititoare pentru a vă reda primele lor impresii. Iată-le:

ELENA ELESINA:

„M-am bucurat pentru Alina”

— Înainte de toate cîteva impresii despre această palpitantă întrecere.

— Mi-au plăcut foarte mult concursul și evoluția Alinei Astafei și, dincolo de aceasta, relațiile foarte bune stabilite între sportivi.

— Confruntarea cu sportiva română a răspuns așteptărilor?

— Perioada din urmă n-a fost prea fastă pentru mine, căci am fost bolnavă. De aceea n-am sperat într-un rezultat prea bun. Asta nu m-a împiedicat să mă bucur pentru Alina.

— Care ar fi perspectivele acestei confruntări? Cine are prima șansă pentru stabilirea unui nou record mondial?

— La Campionatele Mondiale vom vedea. Pînă atunci, nu ne rămîne decît să ne pregătăm.

— Alte preocupări care ar întregi portretul tău?

— Sînt studentă în anul I la Institutul pedagogic, imi place să desenez și mă pregătesc să devin profesoară.

Bucurie pentru Alina, încredere în Elena: o mare recordmenă la înălțime ieri, Iolanda Balas, salută recordurile mondiale ale junioarelor de azi

— Și, în fine, impresia cu care pleci din România.

— Am fost înconjurați de oameni primitori și amabili ceea ce ne-a făcut să ne simțim foarte bine.

ALINA ASTAFEI: „Accept

disciplina strictă a performanței”

— Ai fost într-o bună dispoziție astăzi. Cum ți s-a părut concursul?

— Am avut mari emoții pe de o parte datorită prezenței recordmenei mondiale de junioare și pe altă parte pentru că eram acasă în fața publicului meu.

— Și eu toate acestea ai reușit să egalezi performanța Eleinei Elesina, avînd chiar o rezervă de cîteva centimetri la săritura de record.

— Ca să fiu sinceră, nu prea

am avut încredere în forțele mele pentru că săptămîna trecută am participat la două concursuri în Franța (n.n. unde a sărit 1,94 și respectiv 1,90) și eram obosită

— Ai deosebit totuși mari resurse și n-ai fost departe de un rezultat de senzație.

— Mi-a fost frică la 2 m. Era de trecut în primul rînd o barieră psihică.

— Sînt sigur că o vei depăși curînd.

— Sper, într-adevăr, să ating 2 m la Campionatele Mondiale de junioari.

— Fără a părăsi sportul, pentru că dialogăm cu o sportivă, hai să ridicăm ștacheta la un alt nivel. Ai un model sportiv?

— Imi place Kostandinova. Mă impresionează puterea ei de concentrare și tehnica la care însă nu prea ne asemănăm. La acest ultim capitol eu mai am încă multe de pus la punct.

— Spune-mi, ți se pare greu ceea ce faci sau pasiunea este capabilă să smulgă efortului satisfacția necesară?

— Nu mi se pare greu. Practic sportul de 8 ani și par face parte din mine. Cred că este frumos ceea ce fac.

— Ai simțit vreodată că ești altfel decît ceilalți tineri de vîrstă ta?

— Nicidecum! Sînt ca toți ceilalți. Fac sport, învăț, sînt studentă în anul I la I.E.F.S., mă plimb, citesc literatură și cam tot ce-mi cade în mină... Atît doar că performanța cere o disciplină strictă pe care trebuie s-o accepți.

— Ce-ți dorești în continuare?

— Sper să cîștig Campionatele Mondiale și să intru în finala olimpică.

— I-am urat mult succes urmîrind-o cu multumire și încîntare la urcarea pe cea mai înaltă treaptă a podiumului. Satisfacția ei devinise satisfacția noastră. De-accea este frumos sportul!

Groapa de la 3 000 m obstacole este întotdeauna privită cu zîmbete — în afară de cei care trebuie să treacă prin ea

DOINA MELINTE e necăjită

Pentru că a întrerupt pregătirea, pentru că e accidentată la piciorul stîng (mi-a vorbit ceva de-o fisură — sau fractură! — la peroneu), pentru că numai timpul și repaosul o pot vindeca, pentru că în perioada asta, trebuie să facă inot (și nu prea știe să înoate „la Felix, împreună cu celelalte fete din grupa antrenorului și solului meu”), pentru că e departe de concursuri, pentru că în atletism „și două zile de întrerupere se recuperează greu, dar două luni, ca în cazul meu”, pentru că simte dificultatea atingerii unei forme maxime la Olimpiadă („proba mea, 1 500 m, e pe 1 octombrie, dar față de întreruperea pe care o am, timpul de pregătire va fi foarte scurt”).

Cu toate astea, Doina Melinte a ținut să fie prezentă la București să reîtrăiască, chiar și din tribună, atmosfera unui concurs „de acasă”; cu toate astea, Doina Melinte mai are resurse să-mi vorbească, cu încredere și speranță, de colegiele ei de la Bacău; cu toate astea, Doina Melinte rămîne optimistă.

Din acest colț de pagină, o „îmbărbăta-e” pentru tînăra sportivă care este și marea sportivă Doina Melinte.

Competiția,

in puncte fierbinți

● După festivitatea de deschidere a „Internationalelor”, o emoționantă întâlnire cu cele mai convingătoare personaje din galeria de celebrități a atletismului românesc a fost prilejuită de momentul decernării unor insigne ale Comitetului Olimpic Internațional. Erau prezente, alăturându-se valorilor actuale, legendarele Iolanda Balas, Lia Mandoliu, Mihaela Penes și Viorica Viscopoleanu.

● Prima probă de la care am fi așteptat performanțe nu ne-a oferit decât o primă absență: sulițașul Nicu Roată, deținătorul recordului competiției, stabilit anul trecut cu o aruncare de 79,32 m. La 110 m s-a impus din nou hurdlerul Liviu Giurgian, în ușor progres față de evoluția sa de săptămîna trecută, cîștigînd cursa în 13,52. Tot aici juniorul Mircea Oaidă a reușit să urce pe podiumul întrecerii cu un nou record al categoriei sale de vîrstă: 13,98 s. Daniela Costian, speranța noastră la aruncarea discului a dorit mai mult decât a putut, înregistrînd o scădere de trei metri față de săptămîna trecută.

● Vîntul neprielnic a împiedicat-o pe Mihaela Pogăceanu să realizeze o performanță mai bună dar, și în aceste

Cu fiecare concurs, Marieta Ilcu (locul 2 la lungime, 6,87 m) se apropie de un binemeritat premiu fair-play pentru dragoste și tenacitate față de sport.

condiții, ea poate fi reținută: 12,93 s. Foarte disputată a fost cursa feminină de 1500 m, avîndu-le ca protagoniste pe valoroasele Paula Ivan și Mitica Constantin. Ele au depășit-o pe aceea care fusese revelația concursului de săptămîna trecută, Viorica Ghican. Timp înregistrat de învingătoare: 4:03,34 s.

La o oră cam nepotrivită (20,55), Sorin Matei, rămas singur în concurs după 2,20 m, rata de puțin, în tentativa obținerii unui nou record, la 2,38 m, făcîndu-și remarcate încă o dată marile resurse.

● Duminică dimineață, junioara Mioara Papuc a reușit să stabilizească singurul record de seniori al competiției parcurgînd 10 km marș pe șosea în 48:05,0 min. Cea mai spectaculoasă întrecere a zilei a dat-o înălțimea fetei, cu Alina Astafei la cota recordului mondial al categoriei sale de vîrstă.

● Semifondul a oferit din nou dispute pasionante: la 800 m Tudorita Chidu a învins-o pe ultima metru ai cursei pe Paula Ivan iar la 3000 m Julia Besliu, realizîndu-și în 8:41,54 un record personal.

● Reușit s-o învingă surprinzător pe performera de săptămîna trecută, Viorica Ghican.

● Tot la capitolul surprize stă victoria Camelinei Jianu asupra Nicolettei Căruțașu, la 400 m.

● Săritura în lungime a probat din nou constanța sportivei Vali Ionescu care a sărit aici exact cît pronosticase colegul Horia Alexandrescu: 7,08 m.

● Actuala ediție a „Internationalelor” a prilejuit și desfășurarea tradiționalei întâlniri bilaterale dintre reprezentativele feminine ale României și R.S.F.S. Ruse, încheiată cu un scor categoric în favoarea gazdelor: 100 p — 67 p.

Grupaj realizat de OCTAVIAN STIREANU și CONSTANTIN DRAGOMIR. Fotografii de EUGEN NEGREA.

Campionatul
s-a încheiat

(Urmare din pag. 24)

țională. Totodată, ar trebui luată în considerare de factorii diriguitori ai fotbalului nostru opinia tot mai multor specialiști conform căreia această „rivalitate în doi” nu este și nu poate fi suficientă pentru o impulsie reală, de fond a fotbalului nostru. De aceea, s-ar impune ca, prin mijloace adecvate, să fie stimulată dorința — și sprijinită la cît mai multe cluburi — de alcătuire și consolidare a unor echipe de fotbal puternice, tinere, valoroase, competitive. Cu cît vom avea mai multe astfel de echipe cu atît vom putea spera într-o creștere generală a nivelului fotbalului nostru. Apropiatul sezon de transferări (a cărui „pregătire” a început, de fapt, mai demult) este așteptat, desigur, cu mult interes de toți iubitorii fotbalului. Dar „interesul” major care ar trebui să

guverneze această acțiune de îmbunătățire a efectivelor considerăm că trebuie să fie tocmai acela de a avea în sezonul viitor cît mai multe echipe puternice sau de valoare apropiată sau care, cel puțin, să aibă un cuvînt de spus în competiție.

Revenind la clasamentul încheiatului campionat, podiumul arată că Victoria a ținut cu discreție și eleganță „hangul” celor două echipe din frunte, reușind, pentru a doua oară consecutiv să intre în „toamna europeană”. Pentru performanța similară merită felicitată și Oțelul Galați, marea revelație a acestui campionat, o echipă care a reușit să se impună prin resurse proprii (felicitări și siderurgistilor gălățeni pentru modul cum au știut să-și încurajeze și susțină echipa!), mai ales că, inițial, nu intra în grupul favoritelor.

Din motive de spațiu și timp, dar și simbolice, într-un fel, trecem peste masivul grup al echipelor de la mijlocul clasamentului — un „mijloc” suficient de voluminos ca să acceptăm ideea unei mediocrități covârșitoare. De altfel obiectivul „de performanță” al acestor echipe a fost, vrînd-nevrînd,

evitarea retrogradării. Cu o asemenea țintă în față, e greu de așteptat vreo contribuție a acestor echipe (respectiv, a acestui campionat) la dezvoltarea și progresul general al fotbalului.

Din politețe și cu deferență, negrăbindu-ne, deci, să le „întorcem spatele”, amintim că au retrogradat Politehnica Timișoara, Petrolul Ploiești și C.S.M. Suceava — echipe ale căror peripeții, greșeli și ne-reușite sînt deja binecunoscute iubitorilor fotbalului. În locul lor vor veni, cu forțe și pretenții noi, F.C. Constanța, Inter Sibiu și F.C. Bihor.

Campionatul s-a încheiat, dar sezonul fotbalistic mai progreamă un ultim episod, tradițional pentru această vreme, finala „Cupei României”. Va fi un întreg campionat comprimat într-un singur joc, din moment ce se vor întîlni eternele rivale Steaua și Dinamo. Descătușate de orice problemă de campionat, aceste echipe pot oferi un spectacol fotbalistic agreabil și, totodată, edificator pentru potențialul, pregătirea și valoarea lor. Să sperăm că această întîlnire la vîrf va lăsa o amintire mai agreabilă despre pomenitul sezon fotbalistic.

Toată lumea face sport

● Calcio își îndreaptă privirile pentru sezonul viitor mai mult spre „piața” europeană, doar patru latino-americani figurînd pe lista eventualilor transferuri (76 de nume evocate), listă dominată de vest-germani și spanioli. Cei patru sud-americani sînt brazilienii Renato, de la Flamengo Rio de Janeiro, care a și fost confirmat la AS Roma, Müller (în prezent la Sao Paulo) și Alemão, (de la Atletico Madrid) și argentinianul Ruggeri (River Plate Buenos Aires), așteptat la Bergamo, în rîndurile Atalantei, semifinalistă a „Cupei Cupei” în sezonul trecut.

● Autoritățile sportive braziliene au decis să interzică trecerea automobilelor angajate în Raliul Transamazonian pe teritoriul acestei țări, răspunzînd astfel cererilor insistente formulate de 250 de grupuri ecologiste din întreaga lume. Competiția, considerată o replică sud-americană la teribilul raliu „Paris-Dakar”, ar aduce daune importante selvei amazoniene, a declarat un oficial brazilian, și de aceea nu va fi primită în Brazilia.

● Fotbalistul englez John Fashanu (de origine nigeriană), cîștigător anual acesta al „Cupei Angliei” cu formația Wimbledon, va evolua din sezonul următor la Ajax Amsterdam, unde-l va înlocui pe Johny Bosman, care va trece la F.C. Malines, adică la echipa care a învins Ajax-ul în finala „Cupei Cupei”. În ce-l privește, Fashanu a declarat că vrea să joace într-o cupă europeană, readmiterea cluburilor engleze fiind mai mult decît problematică.

● Portarul vest-german Toni Schumacher, fost la Schalke 04, a anunțat că va semna un contract de doi ani pentru echipa turcă Fenerbahce Istanbul, nemaiprîndu-i atmosfera din Bundesliga, unde a ajuns un fel de „paria”, după dezvăluirile senzaționale de acum aproape doi ani, cînd a descris într-o carte metodele de dopaj ale colegilor săi. La 34 de ani, Schumacher, unul dintre cei mai buni portari din lume, de 76 ori internațional vest-german (de remarcat că a fost exclus din reprezentativă, unde era titular, exclusiv pentru dezvăluirile amintite) se retrace, ca să spunem așa, la căldurică, și la propriu și la figurat.

● Într-un recent articol apărut în revista Federației internaționale de atletism (IAAF Magazine) am întîlnit o ilustrare cum nu se poate mai directă a evoluției sportului de înalt nivel. În acele rînduri se vorbește de atleta norvegiană Ingrid Kristiansen, marea specialista a curselor de fond (5000 m, 10000 m, maraton), care descrie maniera sa de a se antrena. „Cum, în Norvegia zăpada acoperă multă vreme totul și nu pot să mă antrenez în aer liber, parcurg zilnic în jur de 200 km în... sală, pe un covor rulant. Iar pe perețele din fața mea se află portretele tuturor adversarelor, pe care, imi spun în lungile și monotonele ore de „alergare”, trebuie să le înving cu orice preț”. Declarație care naște admirație față de voința și caracterul campioanei, dar ne dă și o idee despre viața dură a marilor sportivi.

LUCIAN OPREA

Ce7 16. c4 Cg6 17. Ng3 Dd7 18. d5 Tfe8 19. Tfel h6 20. h3 Tad8 21. Tbd1 a5 22. a4 Rh8 23. Db3 Ne7 24. Cd4 Nd6 25. Cb5 Ng3 26. D:g3 T:e1 27. T:e1 c6 28. Cc3 c:d5 29. c:d5 Ce7 30. De5 Cf5 31. Td1 Cd6 32. Dd4 Te8 33. Cb5 C:b5 34. a:b5 Dd6 35. f4 Rg3 36. De5 Dc5 37. Rh1 D:b5 38. De7 Da4 39. Te1 Df4 40. De4 Dc7 41. Dd4 Dd6 42. Dd3 Dd8 43. Td1 a4 44. Db5 a3 45. Db3 Ta8 46. Td2 b5 47. Tc2 b4 48. g4 Td8 49. Td2 Tc8 și albul a cedat.

Penalty
arbitrilor!

Profitînd de șovăla lui T. Stanciu și S. Teodorescu, minat de ambiția demonstrării valorii sale, B.Takács a punctat succesiv, trecînd pe poziția de lider. Defavorizat psihologic de retragerea lui M. Miluț, dar și de surpriza violării secretului mutărilor la intreruperea partidei cu D. Negureanu de către preagrăbitul arbitru A. Teacă (aceiași care, din exces de zel, a intervenit neregulamentar și favorizat pe criza de timp comunicînd numărul mutărilor), Cr. Ionescu a evoluat șters în compania adversarilor direcți în lupta pentru primele locuri. În schimb în zona aspiranților s-au inclus doar pe moment A. Crișan și C. Magdan, ultimul fiind favorizat oarecum și de... plicti-seala lui C. Bușu într-un concurs fără miză personală, care a părăsit cu acordul arbitrilor (?) competiția cu trei zile ina-

inte de final, ultimele sale trei partide (o înfrîngere și două „remize de salon”) durînd trei ore...

Înainte de ultima rundă arbitrată doar de R. Săvulescu („arbitrul de tușă” plecase...) nimic nu era clar. T. Stanciu devenise spectator (trebuia să-l înfrînească pe M. Miluț în ultimul duel) la evenimentele finale B. Takács își adjudeca victoria în turneu trecînd cu ușurință de G. Schwartzman, S. Teodorescu în avantaj material nu concretiza victoria în fața lui A. Bach și... lipseau din sala de joc doi adversari: D. Văsieșiu și Cr. Ionescu, primul cu șanse de calificare în Liga „A”. Arbitrul înlesnise jucarea partidei dintre cei doi în altă parte; fără arbitru, înaintea runde programate la solicitarea lui D. Văsieșiu. Simțindu-se vinovat de încălcarea regulamentului, arbitru n-a validat rezultatul de 1:0 în favoarea lui D. Văsieșiu, jucat cum reținea de pe fisele jucate, fie la Clubul „Mecanică” fină” fie la „Casa Armatei”, ci a fost obligat să consemneze pe tabela de concurs din Sala Asociației I.T.B. gazda concursului, dublul forfait datorită protestelor jucătorilor. În acest haos ultima rundă n-a cunoscut o desfășurare normală: ca un fapt divers a fost remarcată lipsa la partidă a lui C. Cojocar, N. Mircov adjudecîndu-și victoria prin neapărarea adversarului.

Clasamentul final al grupei din București a Ligii „B” a Campionatului național este următorul: 1. Takács 10 p, 2. Stanciu 9,5 p, 3. Teodorescu 9 p, 4-5. Văsieșiu, Magdan 8,5 p, 6-7. Crișan, Minescu 8 p, 8. Bach 7,5 p 9-10. Negureanu, Cojocar 7p, 11. Ionescu 6,5p, 12. Schwartzman 4,5p, 13. Bușu 4p 14-15. Tocan și Mircov 3p. Li vom urmări pe Béla Takács și Traian Stanciu evoluînd în luna septembrie în Liga „A”. Iar pe arbitri...?

MARGARETA MUREȘAN

Civilizația sportului

A sosit poștașul

Dumitru Gălățan — str. Republicii, bloc 53 — Petrila: „După părerea mea, momentul imminant al tricourilor de campioni pentru echipa cîștigătoare a diviziei I la fotbal nu respectă ideea de fair play. Și iată de ce. În loc să se înmîneze aceste tricouri în momentul cîștigării lor (la sfîrșitul returului, poate cel mai bine la finala cupei), ele se dau la începutul campionatului următor. Pînă la această dată, echipa respectivă mai suferă restructurări. Unii jucători care au contribuit la cîștigarea titlului, din diverse motive sînt transferați la alte echipe și nu participă la primirea tricourilor, alții vin în loc și primesc tricouri pentru care nu au muncit la echipa campioană. Să fie bine înțeles, nu am nimic cu unii jucători ci cu procedeul ca atare care nu respectă vechiul proverb românesc: «Nu lăsa pe miine, ce poți face azi».”

Aveți dreptate. Ne amintim că anul trecut, la începutul campionatului, cînd s-au înmînat tricourile de campioni jucătorilor echipei Steaua, Weisenbacher, transferat la Craiova, ascultă la radio relatarea emoționantului moment la care ar fi trebuit să fie de față, în timp ce Ungureanu, care în sezonul trecut jucase la altă echipă primea, tricoul cuvenit lui Weisenbacher. Bineînțeles că la prima ocazie i l-a transmis celui care muncise pentru acest tricou, dar procedeul, așa cum spuneți dumneavoastră, a provocat zimbete în tribune. Poate că anul acesta, federația va fi mai operativă reușind să învingă

obstacolele birocratice pentru că nu este ușor ca în cîteva zile să faci un referat, să obții o aprobare a conducerii CNEFS, să scoți tricourile din magazie, să anunți în presă și să numești pe cineva care să le înmîneze pe cel mai mare stadion al țării. E greu...

Lucreția Popa, Școala generală nr. 1, Gherla: „Avînd curiozitatea să văd un meci de divizia A pe stadionul clujean, m-am dus la tribuna a doua unde m-am trezit înconjurată de oameni care injurau continuu, mai ales pe arbitru, chiar cînd acesta nu avea nici o intervenție în meci. Mi-am zis că nu e bine să rămîn acolo, chiar dacă se vedea excelent, și m-am ridicat pentru a mă duce la peluză. La ieșire am fost nevoită să-mi înfrîng sîla provocată de spectacolul dezagreabil oferit de niște bărbați întorși cu spatele. Incredibil, nu?! Dar adevărat. (La peluză, atmosfera era mai puțin viciată, poate pentru că cei sosiți acolo mai tîrziu aveau alte preocupări.) Nu înțeleg de ce tolerează organizatorii astfel de acte inadmisibile pentru calitatea de OM. Cum de nu se întîmplă astfel de lucruri și la spectacolele de muzică sau de teatru? Cum ar fi dacă ne-am duce la teatru și am vedea bărbați întorși cu spatele murdărind peretele instituției? Și atunci de ce să accepte așa ceva pe stadion? Ar fi suficient să se organizeze 2-3 echipe de oameni de ordine care să-i ridice de pe bancă pe toți cei ce nu se conformează cu regulamentul comportării civilizate (care ar trebui scris și afișat la intrarea în tribune) și să-i scoată în afara arenei. Cîteva intervenții de acest fel ar fi suficiente ca atmosfera de pe stadion să se schimbe total”.

Și, adăugăm noi, într-un stadion mai puțin viciat de comportamentul spectatorilor, poate că și meciurile ar fi mai cinstite și mai frumoase.

CRISTIAN ȚOPESCU

Fotbal

CAMPIONATUL S-A ÎNCHEIAT

■ Steaua — campioană merituoașă, pentru a patra oară consecutiv ■ Al doilea loc pe podium, la numai un pas „de fericire”, Dinamo ■ Pentru „Poli” Timișoara, Flotrolul și C.S.M. Suceava — un sincer „La revedere!”, în divizia A ■ Duminică, un „campionat” comprimat într-un singur meci : finala „Cupei României” !

Generind, cum e și normal, stări de spirit total opuse, bucurii și remuscări, satisfacții și regrete, deci, stîrind oricum emoții (cuvinte sau neastep-tate), s-a încheiat și cea de-a 70-a ediție a campionatului național de fotbal. Totul fiind „prea cald” pentru a apela la răbdarea și dispoziția necesare unor analize mai de profun-zime vom acorda răgazul cerut de sedimentarea acestor prime gânduri și trăiri, promițînd o revenire mai amplă asupra „învățămintelor” pe care ni le-a propus acest campionat, îndeosebi în legătură cu nevoia de progres a fotbalului nostru.

Decamdată, deci, să dăm Cezarului ce e al Cezarului, subliniînd că Steaua cucerește merita acest al patrulea titlu consecutiv. Problema principală careia clubul Steaua i-a găsit de fiecare dată soluții în acest campionat a fost menținerea foarte valorosului lot de fotba-liști într-o stare de competiție, de formă sportivă și exprimare în joc apropiate de nivelul maximal al fiecărui jucător. Inerentele tentații spre relaxare ce puteau surveni la o echipă saturată de glorie și succese în ultimele două sezoane au fost blocate cu tact, astfel încît, la apariția în teren, Steaua a fost mai mereu aceeași pe care suporterii săi o cunosc și-o doresc de pe vremea nopților andaluze. A rezultat o cursă de regularitate în care echipa campioană s-a impus cu auto-ritate în fața oricărui adversar, realimentîndu-și astfel continuu, etapă de etapă, acea psihologie a învingătorului ce caracteri-zează pe toți cei care compun această grupare sportivă. An-trenorii Anghel Iordănescu și Radu Troi, situați la confluența

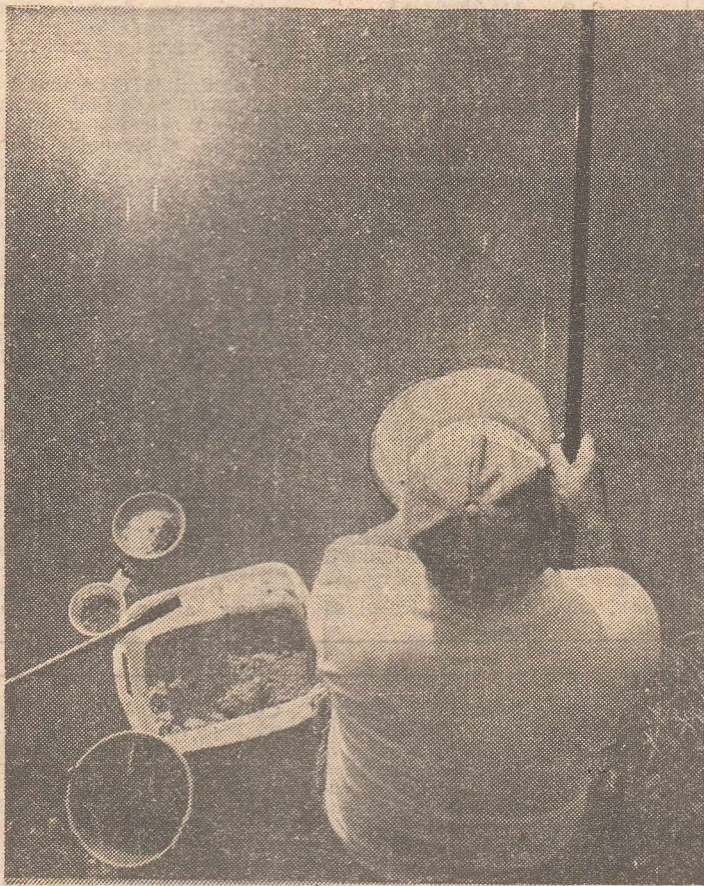
mai multor direcții de sprijinire a echipei, au știut și au fost ajutați să „țină echipa în mină”, cum se spune, reușind să pregătească fiecare joc din campionat cu meticulozitatea unei întâlniri internaționale. Deși tineri, cei doi tehnicieni și-au dovedit, odată cu această performanță, capacitatea morală și profesională de a orchestra și armoniza un lot cu foarte mulți soliști de mare valoare. Pe de altă parte, este și meritul secției și al clubului că au creat un lot de fotbal omogen, im-prospătat la timp cu „piese noi” în orice loc unde angre-najul echipei o cerea.

Dinamo este iarăși vice-campioană. Privit din afară, rezultatul acesta exprimă o realitate evidentă, și anume că evoluțiile și parcursul dinamo-viștilor au mai menținut treaz interesul față de competiție, față de disputarea titlului de campioană. Fără „presiunea” de jos în sus a dinamoviștilor, poate și Steaua ar mai fi slăbit ritmul, de îndată ce și-ar fi luat avansul de rigoare. Dar, pentru Dinamo, acest campio-nat a mai avut și-o importanță internă, ca să spunem așa, în sensul că a oferit timpul și ca-drul necesar de reconstrucție a unei echipe ce dovedește tot mai mult reale posibilități de competitivitate și progres sub toate aspectele. Ar fi bine dacă măcar la Dinamo s-ar definitiva acest proces de construire a unei echipe de valoare și forța de joc ale Stelei : s-ar menține dinamis-mul întrecerii și s-ar lărgi sfera de selecție pentru echipa na-

(Continuare în pag. 23)

OCTAVIAN ȘTIREANU ■

Duminică plină de undițe

Fotografie de EUGEN NEGREA ■

Iunie a bătut la ușă cu o bu-curie așteptată de mulți cu ochii pe calendar, așa cum fac elevii visînd la prima zi de va-canță. S-a redeschis sezonul de pescuit aducînd cu el satisfac-ția zbaterii undiței, chemarea bălților, clipitul iarului sub protap și poveștile umflate și nemulțumite de brațele tot-deauna prea scurte pentru a arăta dimensiunea maxi a pe-știlor din cîrlig.

„Zilele acestea pe culoarele AGVPS-ului era lume ca la meci, spune vicepreședintele Ion Cazacu. Sînt tot mai mulți amatori dornici să practice acest sport fără limită de vîrstă care te face să respiri natură, să-ți refaci forțele fizice și psihice și, pînă la urmă, să te-nfrupti și dintr-o saramură gustoasă.”

Și fiindcă nerăbdarea fremă-

tase prea mult în blok-starturi, secretarul Constantin Enescu a și organizat în prima du-minică un concurs de califica-re. La Lacul Străulești, mare întrecere mare, cu scule îndelung migălite, cronometre, cin-tare și concurenți emoționați ! Și cum să nu fie așa cînd ar-bitri exigenți sînt inginerul pensionar Mircea Simionescu de peste 6 decenii cu undița în mină, bronzat și zvelt încît cînd spune că are 77 de ani îl bănuim de o „gogoasă” pescă-rească : vicecampionul mon-dial, sticlarul Ion Pană, care în Irlanda a învins concurenți din peste 25 de țări dotați cu ins-trumente sofisticate pescuind cu ingeniozitate chiar la un metru de mal 3 kg de babușcă ascunsă aici de frica apelor nervoase ale riului umflat de

ploi, și septuagen-tin Mihăescu care dus la lac să-și a-mergînd pe jos 6 minute. Peștii și ei de importan- se înghesuie cu a joace rolul de tri-curență cu lansele aduse „la roșu” d-tate, și stiloul „prins” în penită

Maistrul maroci-țigancu își ascun-centrată sub o scrie Loto-Pronos-recunoaștere a far-sport mai dă min-zardul. Totuși e-moment ce a veni-voluminoasă cu-nare dimensionate-mile viitoarelor-solzi. După prima-ore a umplut-o c-buști. Cîte un peș-minute. De ce „Pentru liniște-țiindcă mă regăse- Pe mal și-au dat-multe virsue. Flori-are 7 ani, iar so S-au agățat în ur-cile 9 zvirlugi argi-că să fie liniște- Pe post de antren-ratorul chimist Ion-care a cîștigat C-din Iugoslavia cu-de un metru. Mir-rii televiziunii au-marea dîndu-i o u-pică și montîndu-caras, ca „totul s-Frumoasa pasiune-de la tată la junic-tate. Alături, scul-duri, pensionarul-Florea Petricha, sezo-nul și nu ma-Pescuitul e medic-de liniște. Cea r-amintire ? Cînd r-parte din prima-nală care a luat-Italia.”

Furul undiței le-anunță o pradă-seta clătîne și-leargă spre podul-apei țîșnește însă-toartă, o biată c-tărie. Speranța ia-la fund. Dar cum-dezamăgire și exti-zvirlitură de und-recipient pentru-un biban care, pe-du-si, destinul, ie-culcus. Rîsete, b-dar și carionas g-cei ce poluează

Un soare blînd-luminează lumea-și romantice a pe-

FLORIN CONDI

VREMEA

cum a fost
cum va fi

ION DRĂGHICI

În săptămîna care a trecut vremea a fost răcoaroșă în re-giunile centrale și nordice și normală din punct de vedere termic în regiunile sudice. Nota de instabilitate — tipică de-altfel lunii iunie — a fost și ea prezentă și s-a materializat prin averse de ploaie, descăr-cări electrice și izolat grindină, mai frecvente în zonele de deal și de munte. În sud-vestul țării vremea a fost predominant fru-moasă.

Din cele prezentate se deduce ușor că manifestările meteoro-logice ale acestui iunie 1988 sînt cit se poate de „cumînți”. Într-adevăr, fiind luna în care, de regulă, se consenmează cele mai însemnate cantități de apă pe metru pătrat, însemnările de specialitate realizate de-a lun-gul anilor relevă cazuri în care furia apelor a condus la situații dramatice. Pentru exemplifica-re redăm mai jos cîteva pasaje din Buletinul Meteorologic al anului 1897. G.D. Elefteriu, „Meteorologist — Asistent”, se-ful Serviciului Climatologic re-lata (în ortografia epocii) des-pre luna iunie următoarele : „Acastă lună a fost caracterisa-tă ca și precedenta prin ploi escesive, inundațiuni în masă de orase, sate, câmpii, semă-nături și fânețe, cauzate parte prin abondanța ploilor, iar par-te prin revărsarea riurilor.

Nu este apröpe localitate în țară, mai ales din acele-situate în părțile joase ale riurilor, care să nu fie fost inecate în total sau în parte. De remarcate sînt inundațiunile părților din vale

ale orașelor Galați, Brăila, por-tului Oltenița, Giurgiu, precum și a o mulțime de sate din al-bia Dunării, din cauza revărsă-rei fluviului. Ele au fost sub apă mult timp chiar din Iulie.

Pagubele cauzate parței din vale a orașului Galați, prin re-vărsarea Brateșului, care s'a unit cu Dunărea în ziua de 29, sînt forte mari. Furia valurilor împinse de un vînt puternic de la nord-est, a fost atît de mare, în cît în mai puțin de 5 ore, întregă vale a orașului era sub apă, distrugînd numeroase clă-dir, lăsînd în miserie și fără adăpost cea mai mare parte a populațiunei sărace, ce locuia în această parte. Apa era pe unele locuri atît de „naltă, în cit casele, gardurile și felinare-le dupe unele strade nu se mai vedeau. Docurile, Gara, Usina, magasiile și tôte construcțiunile din această parte, se aflau în apă. În părțile despre Docuri, apa intrase mai bine de un me-tru în vagöne. O asemenea inundațiune a orașului Galați în care Dunărea, Brateșul și Prutul să fie unite ca o mare și întreaga vale sub apă, nu s'a pomenit nici o dată în această parte, după cum spun bătrîni.

În unele părți după malul Dunărei, pe locurile unde era arături și pășuni, apa era atît

de înaltă în cît permitea vapo-rașelor și șlepurilor a circula prin aceste locuri pentru a sal-va pe ömeni și vitele cuprinse de apă în unele sate.”

Din punct de vedere termic în intervalul 23—29 iunie în mod obișnuit, noaptea se con-semnează valori depășind bine

10°C în zonele de cîmpie, de deal și de podis, și ușor sub această limită în zonele depre-sionare și de munte; ziua se depășesc în mod curent 24-25°C în cea mai mare parte a țării, cu excepția zonelor montane — a se vedea tabelul alăturat.

DATE CLIMATICE PENTRU INTERVALUL 23 - 29 iunie

Zona geografică	VALORI MEDII MULTIANUALE			VALORI DEOSEBITE ALE TEMPERATURII ÎNREGISTRATE ÎN ULTIMA SUTĂ DE ANI			
	Temperatura aerului (°C)		Cantitatea de precipitații (l/m²)	Maxime diurne		Minime nocturne	
	Maxime diurne	Minime nocturne		Valoarea	Localitatea și anul	Valoarea	Localitatea și anul
Cîmpie	25÷30	13÷16	14÷21	39.8	Oriziceni 1959	3.7	Galați 1962
Deal și podis	24÷28	12÷16	18÷23	39.2	Huși 1938	4.4	Sibiu 1949
Depresiuni	23÷24	9÷11	22÷23	33.5	Mercuria Luce 1957	0.2	Mercuria Luce 1983
Vi. Omv	7÷8	2÷3	37	22.0	1939	-6.0	1980
Litoral	24÷25	16÷17	7÷10	33.6	Constanța 1954	8.5	Constanța 1925

Evident, se cunosc ani în care s-au produs însemnate abateri față de acest tablou tipic, al temperaturii : în anii 1925, 1944, 1952, 1962, de exemplu tempera-turile nocturne au coborît pînă la 4—5°C în majoritatea regi-unilor țării, iar în anii 1899, 1935, 1938, 1939, 1954, 1957, 1963 tem-peraturile diurne au depășit în mod sistematic 35°C, izolat

atingîndu-se 42.0°C la Oravița pe 29 iunie 1938. Așadar, ime-diāt după solstițiul de vară, în țara noastră vremea încă pre-zintă o însemnată variabilitate termică și pluviometrică. În fapt, în zona latitudinilor tem-perate, doar în cursul lunilor iulie și august atmosfera reu-șește să se ajusteze intrutotul „standardului termic de vară”

al emisferei nordice este însă cam tîrziu, deja nu mai sînt neces-eași putere ca acum-fera deja trebuie procesul invers, de a- tre „standardul termi-nă”. Pînă atunci să n-însă de binefacerile-lei și să nu ne derar-caniculare pe care l-dem, puține la numă

Referindu-ne strict valul 23—29 iunie il-em că vremea va fi-frumoasă și se va-deosebi în prima par-valului. Temperaturil-ziua vor fi cuprinse 28°C în regiunile nor-tre 27° și 33°C în re-riului. În general pl-limite la zonele de-munte, semnalîndu-se după-amiezele. Pe l-mea va fi frumoasă-tura apei va fi în ju-iar temperatura aerul-ziua pînă la 25°C.

Grindina : Precipi-cade din nori sub for-nule de gheață de d-me și cu dimensiuni-mm uneori mai mari-grindinei este de-înconjurat uneori d-transparent și alte o-turi alternative tran-mate. Grindina cade-vent în perioada cald-din nori cumulonimbu-sofită de obicei de-ploaie. Cădere grind-dente și mari este a-deauna însoțită de t-unete puternice și d-

Redacția : București, Piața Scintei 1, căsuta poștală 3 312, cod 71 341. Telefoane : 17 60 10 ; 17 60 20, interioare : Actualitatea politică : 25 Publiciști-comentatori : 25 60 ; Reportaj economie : 17 00 ; Știință : 21 28 ; Cultură-învățămînt : 14 57 ; Probleme moral-cetățenești : 14 53 ; Sport 17 ; Săptămîna : 25 42 ; Foto : 25 28 ; Secretariat de redacție : 21 23 ; Secretariat redactor șef : 20 02. Tiparul executat la Combinatul polig-Casa Scintei”. Cititorii din străinătate se pot abona prin „ROMPRESFILATELIA” — sectorul export-import presă P.O. Box 12-201, telex 10 876, București, Calea Grivitei nr. 64—66.

Prețul revistei: 3 lei